

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

dokumenty

4/2008

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

**PREZIDENT ČR
BLAHOPŘÁL
PREZIDENTOVI TRINIDADU A TOBAGO
(1.4.2008)**

Prezident republiky Václav Klaus zaslal blahopřání Georgi Maxwellovi Richardsovi k jeho znovuzvolení prezidentem Trinidadu a Tobago:

Vážený pane prezidente,

dovolte, abych Vám jménem svým i jménem občanů České republiky poblahopřál k Vašemu znovuzvolení prezidentem Republiky Trinidad a Tobago.

Jsem přesvědčen, že vztahy mezi našimi zeměmi se budou k oboustrannému prospěchu úspěšně rozvíjet a věřím, že se naskytne příležitost, abychom k jejich rozvoji přispěli také my dva prostřednictvím svých prezidentských funkcí.

Rád vzpomínám na naše setkání během Vaší návštěvy v České republice v červnu roku 2006.

Přeji Vám do dalších let pevné zdraví a mnoho úspěchů.

S úctou

Václav Klaus

KPR

**PREZIDENT VÁCLAV KLAUS
GRATULOVAL PREZIDENTOVI ČERNÉ HORY
(11.4.2008)**

Prezident republiky Václav Klaus zaslal blahopřání Filipu Vujanovičovi k jeho znovuzvolení prezidentem Černé Hory:

Vážený pane prezidente,

dovolte, abych Vám jménem svým i jménem občanů České republiky poblahopřál k Vašemu znovuzvolení prezidentem Černé Hory.

Jsem přesvědčen, že vztahy mezi našimi zeměmi se budou k oboustrannému prospěchu i nadále úspěšně rozvíjet a věřím, že se naskytne příležitost, abychom k jejich rozvoji přispěli také my dva prostřednictvím svých prezidentských funkcí.

Přeji Vám do dalších let pevné zdraví a mnoho úspěchů.

S úctou

Václav Klaus

KPR

**PREZIDENT VÁCLAV KLAUS
BLAHOPŘÁL
PREZIDENTOVI PARAGUAYSKÉ REPUBLIKY
(23.4.2008)**

Prezident republiky Václav Klaus zaslal blahopřání Fernando Armino Lugo Méndezovi k jeho zvolení prezidentem Paraguayské republiky:

Vážený pane prezidente,

dovolte, abych Vám jménem svým i jménem občanů České republiky poblahopřál k Vašemu zvolení prezidentem Paraguayské republiky.

Jsem přesvědčen, že vztahy mezi našimi zeměmi se budou k oboustrannému prospěchu úspěšně rozvíjet a věřím, že se naskytne příležitost, abychom k jejich rozvoji přispěli také my dva prostřednictvím svých prezidentských funkcí.

Přeji Vám do dalších let pevné zdraví a mnoho úspěchů.

S úctou

Václav Klaus

KPR

**ČESKÁ VERZE PROJEVU
PREZIDENTA VÁCLAVA KLAUSE
NA VEČERU BERTELSMANNOVY NADACE V BERLÍNĚ
BUDOUCNOST EVROPY: BEETHOVEN NEBO SCHÖNBERG,
ÓDA NA RADOST NEBO DODEKAFONIE?
(23.4.2008)**

Děkuji Bertelsmannově nadaci za zorganizování dnešní slavnostní akce a za inspirativní návrh tématu mého vystoupení. Odvažují-li se zde v Berlíně mluvit o budoucnosti Evropy, nemám v úmyslu přicházet s nějakou abstraktní, na technokratické bázi postavenou futurologií. Nebude to ani tolik populární únik do budoucnosti, nebo nějaké snění o budoucnosti. Jde mi o náš dnešek. Pokouším se zamyslet nad dnes se prosazujícími trendy, a to z pozice člověka, který má v sobě kvůli půl století žití v komunistickém režimu zvýšenou míru citlivosti v otázce svobody. Tu považuji za základní řídicí princip uspořádání jakékoli smysluplné lidské společnosti. Takové, ve které bych chtěl žít. Toto je můj vstupní předpoklad, který by bylo chybou zamlčet.

Slovo svoboda kdekdo používá, ale zdá se mi, že ho mnozí neberou vážně. Cílem veškerého dnešního směřování se stává jakési mýtické všeobecné Dobro a v něm se poptávka po skutečné svobodě téměř nevyskytuje. Obávám se navíc, že to jen málokomu vadí. Je to také proto, že se pádem komunismu a rozbitím zrcadla, které Západu nastavoval, zapomíná na samotnou podstatu demokracie. Hrozí, že zůstaneme stát nebo budeme jen rozpačitě přešlapovat na místě. A sami sobě předstírat, že jdeme vpřed.

Český spisovatel a dramatik Milan Kundera v závěru své hry Jakub fatalista klade otázku: Kupředu, ale kam to je? Výsledkem chybějící odpovědi je to, že hrdina zůstává ochromeně stát. Podobně jako celá dnešní Evropa. Ta nechce jít ani doleva, ani doprava, chce jít vpřed, což ale teď, s dnes dominantní myšlenkovou výbavou a návyky, bohužel nejde. Abychom se mohli pohnout vpřed, musíme se – zdánlivě paradoxně – vydat zpět. Zpět ke kořenům, na nichž moderní evropské demokracie postavily své úspěchy, včetně své prosperity. A tím se nutně dostáváme ke svobodě a k tomu, co je pro její zajištění nezbytné.

Ne každý z nás to vidí takto ostře, ale přesto věřím, že v Německu, v zemi, která prožila tragickou éru národního socialismu a její východní část neméně vášnivý socialismus komunistického typu, může snad tento můj postoj najít jisté porozumění.

Snad jste si všimli mého dodatku k navrženému názvu. Proč tato „hudební analogie“? Co znamená od člověka, který nechce předstírat žádné hluboké muzikologické znalosti, zejména v zemi hudbou téměř definované?

Určitě bych se neodvážil jakkoli zpochybňovat velikost Ludwiga van Beethovena, ale zdá se mi, že je v celém jeho díle „umělý přílepek“ k Deváté symfonii – Óda na radost, tato neformální „hymna EU“ – věcí pravděpodobně nejspornější. Patetický hymnus na Schillerův text je vším jen ne reflexí reality nebo náznakem cesty jak dál. Touha po všeobecném sbratření lidstva a všehomíra je jistě chvályhodná, ale s realitou jeho doby, ale ani doby naší a všech dob, které si umíme představit, nemá moc společného.

Arnold Schönberg udělal něco jiného. Byl jedním z prvních, kdo objevili nový způsob organizace tónového materiálu, tzv. dodekafonii, která představovala popření tradiční hierarchie tónů. Tvořil v jejím rámci. Troufal bych si tvrdit, že to nebyl jen produkt jakéhosi „samovývoje“ hudby. Muselo to odrážet i autorovy pocity ze světa kolem něho.

V totalitním Československu jeho hudba pozitivně přijímána nebyla. Vedoucími ideology komunistické strany byla pokládána za nesrozumitelnou, lidovému uchu neladící. Nehodila se k jednohlasnému všelidovému chóru, jenž měl být chválou budování nového světa. Naproti tomu Beethovenova Óda na radost pravidelně uzavírala – tehdy i dnes respektovaný – mezinárodní festival vážné hudby Pražské jaro.

Je snad zřejmé, kam touto analogií mířím. Je lepším vyjádřením naší současnosti a z ní vycházející budoucnosti beethovenovská Óda či schönbergovská Serenáda? Jinak řečeno, máme o naší budoucnosti romanticky snít, nebo se raději vážně zaposlouchat do kakofonie, vyjadřující reálně existující zájmy a tendence, probíhající uvnitř evropského kontinentu? Chceme-li se nad budoucností Evropy zamýšlet vážně, pak jsem přesvědčen, že se musíme pokoušet o to druhé.

Co vidím dnes v Evropě já?

Na straně jedné zdánlivé ideologické klidno, které nastalo po pádu komunismu. Zdůrazňuji zdánlivé, protože ve stínu mudrování o konci historie došlo v tomto období na ose občan-stát i na ose trh-plán (či regulace) – byť plíživým způsobem – k výraznému posunu, a to ve směru, který jsme my – v bývalých komunistických zemích – v radostném okamžiku pádu komunismu neočekávali. Chtěli jsme být blíže u občana a trhu a dále od státu a regulace. Bohužel tomu tak není. Toto nevidět by mohlo být osudné.

Vidím jen formální svobodu a demokracii, které se nezadržitelně mění v systém člověka více a více regulující a v postdemokracii. Právní řád uvnitř jednotlivých zemí staví jednotlivce do podřízeného postavení oproti státu. Občana a politika od sebe strašlivě vzdalují i narůstající pravomoci mezinárodních institucí (zejména EU).

Vidím i to, že Evropa sice je, resp. zůstává být, relativně bohatým a ekonomicky vyspělým kontinentem, ale stagnující ekonomika v řadě zemí nespornou realitou již poměrně dlouhou dobu je. Mnozí si myslíme, že je to primárně způsobeno v podstatě postbismarckovským sociálním systémem vysoce protekcionistického, paternalistického typu. Novým jevem je umělé brzdění ekonomického růstu zcela zbytečným zdražováním energie na základě iracionálních environmentalistických představ.

Nezpochybňuji evropskou integraci, ale vidím neúprosný tlak na sjednocování kontinentu do jednoho nadnárodního, nadstátního celku, i když je zřejmé, že Evropa nikdy v minulosti politickou entitou nebyla (a evidentně být nepotřebuje). Stačilo, že byla „referenčním rámcem duchovního a kulturního rozměru“. Sjednocování je něco jiného než integrace. Právě v tomto smyslu pro mne Óda na radost není ničím jiným, než neživotným symbolem plánu na ono umělé bratření se.

Vidím i neplodné fráze abstraktního universalismu, vidím pokrytectví politické korektnosti, vidím ztrátu kritérií pro posuzování toho, co je dobré a co špatné, vidím popírání jakýchkoli autorit (pod praporem antitotalitarismu), vidím růst násilného chování, extremismu, hrubosti a vulgarity.

Budeme-li takto pokračovat, obávám se, že se budou realizovat nikoli Utopie, ale Antiutopie, že to spíše bude Brave New World Huxleyho, svět Zamjatina, Orwella a myslitelů tohoto typu, než romantické představy utopických socialistů o „Slunečním státě“.

Předvídat budoucnost je samozřejmě obtížné, ale klást si byť i nepříjemné otázky je třeba.

Co se stane s politickým systémem? Udrží se dnes tolik oslabovaná parlamentní demokracie, založená na ideologicky definovaných politických stranách? Udrží se pod tlakem senzacechtivých, on-line fungujících médií, kterým už dávno o podstatu a kontext nejde? Zůstane v centru našeho konání občanský princip nebo bude dominovat dílčími, věcnými tématy definovaný souboj různých agresivních nátlakových a lobbyistických skupin? Bude zachován mechanismus, umožňující usilovat o zájem o systém jako celek a o procedurální demokracii, nebo zvítězí parciální zájem o tu či onu konkrétní věc, vybojovávanou v podstatě jakýmkoli způsobem na úkor celku?

Co se stane s ekonomickým systémem? Dočkáme se Schumpeterem očekávaného konce kapitalismu, kdy zmizí jeho tvořivý duch – podnikatel, inovátor – a bude dominovat evropské granty rozdělující úředník? Přetrvá dostatečně vysoká motivace k práci a výkonu při rostoucím bohatství a hojnosti? Keynes si již před 80 lety myslel, že „s rostoucím příjmem bude klesat mezní užitečnost příjmu.“ Přežije evropská ekonomika nárokovost dnešního sociálního systému, který se posouvá směrem k imunizaci kvality života člověka od jeho vlastního pracovního výkonu? Přežije ekonomika atak environmentalismu, jehož rozpínavost není dostatečně bráněno?

Co se stane s Evropou při viditelném stárnutí jejího obyvatelstva? Jak unese to, že zatímco dnes je v EU 35 důchodců na 100 zaměstnanců, v roce 2050 jich bude už 75? Jak Evropa unese své relativní zmenšování ve světě? V roce 1950 žilo v Evropě 22% lidí světa, v roce 2000 již jen 12% a v roce 2050 to bude jen 7%. Jaký bude důsledek neochoty Evropanů vykonávat různé méně příjemné či méně inspirativní profese, které nicméně vykonávány být musí? Nelze je nikam „outsoursovat“, abych využil toto módní, ošklivé slovo. Pohrdání řemesly a dělnickými profesemi vedlo k naprosto vychýlené struktuře vzdělávacího systému a k velmi kontroverznímu prodlužování délky studia. Ekonom ve mně musí připomenout, že i když „je celkový efekt vzdělání velký, jeho mezní efekt je malý“. Důsledkem toho všeho je rostoucí příliv pracovních sil (a imigrantů vůbec) z velmi odlišných civilizačních okruhů, což zásadním způsobem narušuje koherenci společnosti, ač se nám ideologové multikulturalismu pokoušejí namluvit opak. Je toto všechno zastavitelné? Je i toto Óda na radost?

Co se stane s demokracií, která – jak historie prokázala – funguje nejvýše na úrovni národních států, při jejich dnešním faktickém potlačování, ne-li mizení? Uvědomují si

to stoupenčí radikálního prohlubování evropského unifikačního procesu? Jsou tak naivní nebo se tolik těší na technokraticky koncipované úřednické rozhodování nadnárodních institucí, pro které je občan příliš daleko? Že jim vyhovuje občany nekontrolovatelné celokontinentální rozhodování, je přece zcela zjevné. I v tom vidím velký problém dneška a zejména budoucnosti.

Bude tedy znít Evropou spíše Beethoven nebo Schönberg? Lze s tím něco udělat? Věřím, že lze. Nikoli únikem kupředu, ale otevřením prostoru pro autentickou, nikým shora nediktovanou aktivitu občanů jednotlivých evropských států. Jediná nefalšovaná Óda na radost se jmenuje svoboda. A nejlépe ji zpívá nikým za ručičku nevedený chór těch, jímž je umožněno v ní žít, tvořit a hledat.

www.klaus.cz

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA**

**PROHLÁŠENÍ
PŘEDSEDY POSLANECKÉHO KLUBU ČSSD
RATIFIKACE RADARU JE O DŮVĚŘE VLÁDĚ
(4.4.2008)**

Poté co představitelé koaliční vlády Mirka Topolánka oznámili dohodu s vládou USA ve věci umístění americké radarové základny v České republice, je podle nás logickou reakcí výzva vládě ČR, aby spojila s ratifikací smluvních dokumentů v Poslanecké sněmovně otázku vyslovení důvěry. Žádná z koaličních stran neměla umístění cizí vojenské základny ve svém volebním programu a nemá tedy mandát voličů z parlamentních voleb 2006 k takovému rozhodnutí. Konání referenda se vládní koalice zuřivě brání, i když je evidentně většina veřejnosti proti umístění amerického radaru v ČR.

Topolánkova vláda vyjednávala o cizí vojenské základně v ČR za zavřenými dveřmi, bez jakéhokoliv férového dialogu s veřejností a opozicí. ČSSD vyzývá vládu, aby společně s předložením smluvních dokumentů o umístění amerického radaru k ratifikaci Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR požádala sama vláda o hlasování o důvěře v souladu s Ústavou ČR.

Michal Hašek
předseda Poslaneckého klubu ČSSD

www.cssd.cz

**ČLÁNEK LUBOMÍRA ZAORÁLKA
NA SERVERU WWW.NEVIDITELNYPES.CZ.
MINISTR SCHWARZENBERG NEFUNGUJE
(4.4.2008)**

Úžasné je dojetí některých nad tím, jak ministr Schwarzenberg z vlastní kapsy bude platit věc veřejného zájmu – očištění svého vládního kolegy Čunka. Zřejmě jim uchází, že Karel Schwarzenberg si jen hodlá zaplatit vlastní politickou budoucnost. Takový malý odpustek. Karla Schwarzenberga do jeho slibu, že odejde z vlády v případě návratu Jiřího Čunka, pokud nezveřejní usnesení, jímž státní zástupce zastavil jeho trestní stíhání, a nevysvětlí, kde vzal milióny na svůj účet, nikdo nevmanipuloval. On sám ze sebe učinil morálního hrdinu. Teď když se obraz rytíře bez bázně a hany hroutí, tak se hodlá aspoň vyplatit.

Člověk by si mohl myslet, že mu tak jde o zahraniční politiku. Že v ní chce něco zásadního prosadit. To je ale přesně to, co v jeho počínání naprosto chybí.

V úterý (1. 4. 2008) se ve Sněmovně odehrávaly klíčové zahraničněpolitické body (Lisabonská smlouva, Tibet apod.) - a na pana ministra nikdo ani nevzpomněl.

Ministr zahraničí je spoluodpovědný také za to, že vládní koalice zabránila projednání pravidelného bodu „protiraketová obrana“. Vpředvečer summitu NATO se jednalo o naprosto stěžejní bod české zahraniční politiky. Ministr Schwarzenberg se vůbec neobtěžoval projednat na výborech a v plénu parlamentu klíčový dokument – nótu zahajující strategický dialog mezi ČR a USA, která byla přijata v souvislosti s nedávnou návštěvou premiéra Topolánka v Bílém domě ve Washingtonu. Tyto mimořádné kroky naší zahraniční politiky se dějí prakticky mimo dosah veřejnosti a ve skrytu i před samotným parlamentem.

Vzhledem k tomu, že vládní koalice v čele s Topolánkem zabránila projednání příslušného bodu, nebylo možné nikomu položit zásadní otázku. Summit NATO má pokračovat schůzkou v Soči mezi Georgem Bushem a Vladimírem Putinem, na které prý může být přijat nový strategický rámec (dohoda) mezi USA a Ruskem. Protiraketová obrana by byla jen jedním z prvků této dohody. Otázka zní: Je tato strategická dohoda v souladu s českým zájmem? Je v souladu se zájmy Evropy?

Mirek Topolánek na loňském kongresu ODS volal, že hlavním důvodem budování protiraketové obrany v ČR je zabránit sklouzávání do geostrategického vlivu Ruska. Nejsem si jist, jestli český premiér i po návštěvě Washingtonu skutečně zná význam a rozsah současných rusko-amerických jednání.

Karla Schwarzenberga bych se na tyto otázky skoro bál zeptat. Zvykl jsem si, že se odpovědi nedočkám. Pan ministr ze pravidelně zmůže pouze na nějaké průpovídky a chlácholení. Charakteristická byla jeho odpověď v poslední televizní debatě, ve které jsem mu připomněl, že západní Balkán je oficiální prioritou české zahraniční politiky. Měli bychom mít na otázku Kosova proto jasný silný názor a prosazovat ho. Pan Schwarzenberg reagoval ve stylu: Na to jsme příliš malí páni. Tohle rozhodují jinší kabrňáci. Máme ministra zahraničí, který vám nejčastěji řekne: Tenhle vlak už jede svým směrem, s tím už sotva co naděláme.

Pan ministr se ani neobtěžoval vyhovět usnesení zahraničního výboru PS, které mu ukládá eventuální návrh na uznání Kosova předložit nejdříve Sněmovně, než s ním půjde do vlády. Jen pokrčil rameny, že to prostě nestihl.

Když je pátým kolem u vozu ministr zahraničí, stává se jím i celá země.

Lubomír Zaorálek
místopředseda PS PČR
stínový ministr zahraničí za ČSSD

www.ceskamedia.cz

**ČLÁNEK LUBOMÍRA ZAORÁLKA
NA SERVERU WWW.AKTUALNE.CZ
USNESENÍ NATO O RADARU NIKOHO K NIČEMU NEZAVAZUJE
(4.4.2008)**

Rozpačitý bude každý, kdo se bude pokoušet číst mnohomluvné, vágní a šroubované věty onoho kostrbatého textu, kterým se Aliance vyjadřuje k budování protiraketové obrany USA v Evropě. K čemu takové klopotné slohové cvičení, pokud je to tak, že jsou tu hrozby a musíme se jim bránit.

Pak bychom potřebovali velmi jednoduchý text, který jasně definuje hrozby a říká, jaké kroky a v jakém čase vůči nim NATO podnikne. Nic takového ale Aliance prohlásit nedokázala. Místo toho poskládala trsy zdvořilých vět, které nesmí popudit nejmocnějšího člena Aliance, když o něco požádá. Je třeba ho vypoklonkovat se vši zdvořilostí. A tak tu máme věty: „Uznáváme proto významný přínos“, „hledáme způsoby, jak propojit tuto kapacitu se současným aliančním úsilím..., abychom zajistili jeho integraci do budoucí (!) alianční architektury“. Gumová, nic neříkající slova, jako je skvěle vyprázdněný pojem „architektura“. Zní to krásně. Kdyby tam aspoň místo „architektura“ bylo „řízení a velení NATO“.

Vychutnejte si, prosím, ještě tuto větu z usnesení: „Šíření zbraní hromadného ničení představuje rostoucí hrozbu pro alianční síly, území a obyvatelstvo, protiraketová obrana tvoří jednu ze součástí širší odpovědi k odvrácení této hrozby.“ Takhle mluví někdo pořádně rozhodný, kdo chce opravdu rychle začít jednat?!

To bychom ale museli opravdu vědět, že ochrana proti dalekonosným balistickým střelám je skutečně to, co nám hrozí tak naléhavě, že jsme připraveni do toho investovat potřebných 30 mld. euro. Tolik by bylo totiž potřeba, kdybychom chtěli Evropu proti podobné hrozbě chránit. Samotný radar v Česku nás nebude chránit před ničím. Takový radar by byl jen předsunutou ochranou pro území USA. Mohl by identifikovat eventuální hrozbu, aby případná raketa mohla být někde nad Atlantikem sestřelena.

Ted' jsme ovšem slyšeli z úst generála Oberinga neuvěřitelnou zvěst, že bez antiraket v Polsku se můžeme obejít. (Upřímně řečeno těch plánovaných deset antiraket v Polsku bylo stejně žalostně málo, kdyby něco skutečně hrozilo.) Pokud by někdo napadl Evropu, z Ameriky to už žádná antiraketa nestihne, je to na sestřelení příliš daleko.

Kdyby bral někdo tohle ohrožení Evropy mezikontinentálními raketami vážně, musel by už začít křičet, že přece nemůže k ochraně stačit ten zastaralý radar, který má být převezen do Brd, a než bude instalován po r. 2012, bude už stár patnáct let a beznadějně vyšlý z módy.

Nalijme si čistého vína. Ty miliardy euro do toho rozhodně vrazit nehodláme. Tak jsme museli vyplodit těch několik zdvořilých vět, abychom nikoho neurazili, a celý text jsme korunovali brilantní formulací: „uložili jsme Severoatlantické radě, aby pro kompetentní politické rozhodnutí na summitu v roce 2009 rozpracovala alternativy pro vybudování komplexní architektury protiraketové obrany“. Všimněte si,

že kompetentní rozhodnutí nás čeká teprve v budoucnosti, protože dnes upřímně uznáváme, že se k tak vážnému rozhodnutí dostatečně kompetentní necítíme.

Obdivuji toho, kdo tuhle slovní šarádu dával dohromady. Jen jestli veřejnost chce od Aliance podobnou literaturu. Původně to měla být vážná věc, otázky hrozeb, našeho bezpečí, života a smrti. Podobná organizace by měla věci pojmenovávat jasně, rozhodovat a jednat. Měla by být srozumitelná a efektivní.

Mnohem srozumitelnější měla být také naše debata o protiraketové obraně. Ta je příběhem neuvěřitelných proměn a chaosu. Před dvěma lety se mluvilo o tom, že ji budujeme kvůli Severní Koreji, z toho se po čase ustoupilo, a dnes mluvíme o kontrolách ruských důstojníků. Několikrát zaznělo (Parkanová, Pojar), že bez polských antiraket nemá náš radar v Brdech žádný smysl. Teď jsme slyšeli od generála Oberinga, že se systém bez antiraket obejde.

A ještě jeden podvůdek navrch připravila česká vláda, když slavnostně sdělila světu, že dospěla k dohodě ve smlouvě s USA. Má to jen jeden malý kaz, že smlouvy jsou dvě a ta druhá, která je známá pod zkratkou SOFA a má upravit pobyt vojsk USA na českém území, ta prostě stále hotova není, protože v ní vedeme základní spor o to, pod jakou jurisdikcí by měli být američtí vojáci při pohybu mimo základnu.

Tahle Bukurešť je trochu nešťastný summit. Řeší rozšíření Aliance, Afghánistán, raketovou obranu i vztahy k Rusku, ale nepoložili jsme si základní otázku, jaký má být smysl a další zaměření NATO, jaká má být jeho role a význam v současném světě. Má to být obranná aliance nebo celosvětová bezpečnostní organizace? Rozšiřujeme Alianci až do prostoru Kavkazu, místo toho, abychom pracovali na nové strategické koncepci. Vyhýbáme se mluvit o sporu, který existuje mezi NATO a Evropskou unií. Ani po tomhle summitu nebudeme mít vůbec jasno v tom, kde jsou hlavní hrozby a jak jim budeme společně čelit. Usnesení o protiraketové obraně je kamufláž, která nikoho k ničemu nezavazuje.

Lubomír Zaorálek
místopředseda PSP ČR za ČSSD

www.ceskamedia.cz

**ROZHOVOR S POSLANCEM JANEM SCHWIPPELEM (ODS)
V DENÍKU PRÁVO
PROTIRAKETOVOU OBRANU PODPORUJÍ V USA
REPUBLICÁNI I DEMOKRATÉ
(15.4.2008)**

Jak vnímají Američané závěry summitu NATO?

Většina z těch, s nimiž jsme se setkali, hodnotila výsledky summitu jako úspěch. Dokonce i pan Blinken, poradce senátora Bidena z Demokratické strany, o němž se spekuluje jako o ministru zahraničí v případném demokratickém kabinetu, výsledky výslovně označil za dva úspěchy prezidenta Bushe. Jednak proto, že Aliance uznala reálnost hrozby, a také proto, že se zavázala tuto otázku řešit. Ocenil roli ČR - podle něj je do velké míry zásluhou naší země, že se to stalo předmětem jednání Aliance.

Premiér Topolánek zdůrazňuje vědeckotechnickou spolupráci. Dostali jste v USA příslib zapojení českých firem?

Jde o oblast z hlediska ČR nejslibnější. S partnery v USA jsme o tom opakovaně jednali. Například na ministerstvu obrany se nám dostalo ujištění, že USA s takovouto spoluprací na základě dodatku smluv najisto počítají. Půjde podle nich o spolupráci vysoce kvalifikovaných vědeckých pracovníků, respektive o zapojení firem zabývajících se výrobky s vyšší přidanou hodnotou, nikoli o nějaké "uklizení sněhu kolem základny", jak to bylo někdy karikováno.

Může se postoj k protiraketové obraně změnit po střídání v Bílém domě?

Lze očekávat mírnou změnu přístupu. V případě vítězství demokratů to již zmíněný pan Blinken popsal tak, že by v programu určitě pokračovali, pouze jejich přístup by byl pragmatičtější a zbavený "ideologického pohledu". Členové Kongresu také vyžadují vstřícný přístup hostitelské země (ratifikaci smluv) a již tradičně ověřují efektivitu a účelnost. To lze jenom uvítat. Stejně jako skutečnost, že jakákoli administrativa bude v tomto programu pokračovat.

Souhlasili byste s ruskými kontrolami v Brdech? Nejde o něco, co si dohodly dvě velmoci a Česko má hrát až vedlejší roli?

Jsem přesvědčen, že příležitostné kontroly zástupců Ruské federace na základě reciprocity jsou přijatelné. Američtí partneři opakovaně zdůrazňovali, že všechny závazky podmiňují souhlasem hostitelské země, což je v souladu se stanoviskem české vlády. Jistě nám jde o to, zmírnit ruské námitky (a v tomto směru došlo nepochybně k pozitivnímu posunu), je však třeba brát ohled na názor veřejnosti ČR. Jsem rád, že tomu Američané rozumějí a postup jednání s ČR podrobně konzultují.

(Autor: Naďa Adamičková, Marie Königová)

**PROJEV PŘEDSEDY ČSSD A POSLANCE
JIŘÍHO PAROUBKA V PS PČR
INTERPELACE NA PŘEDSEDU VLÁDY MIRKA TOPOLÁNKA
VE VĚCI UMÍSTĚNÍ RADAROVÉ ZÁKLADNY USA NA ÚZEMÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
(25.4.2008)**

Vážený pane předsedo, vážené paní poslankyně, vážení poslanci,

pan předseda vlády odpověděl na souhrn mých dílčích otázek týkajících se vybudování amerického radaru na území ČR způsobem, který je mu vlastní, tedy způsobem mnohdy zavádějícím, jindy naopak ploše ideologickým a celkově pak nepřesvědčivým. Prostě způsobem - jak jinak - zcela vadným.

Na můj první dotaz, tj. že i podle prezidenta Václava Klause, neexistuje žádný reálný bezpečnostní důvod pro vybudování amerického radaru na území České republiky, předseda vlády ve své odpovědi tvrdí, že nemám pravdu, a že Václav Klaus nic takového neřekl.

Proč se dohadovat, kdo má pravdu. (Samozřejmě, že já.)

Dovolte mi citovat slova Václava Klause vyřčená v rozhovoru pro Nedělní partii dne 17. 2. 2008 :

„Já jsem v podstatě konzistentní člověk. Od začátku jsem říkal, že mně strašně moc jde o udržení té transatlantické vazby. Ta transatlantická vazba s Amerikou je prostě klíčová a myslím si, že nějaké přátelské gesto je potřebné. Na druhé straně nevidím žádné důkazy o nebezpečnosti budovaných raket v Severní Koreji či někde jinde, které by mohly zítra dopadat na naše území. Prostě tohle to já taky necítím, v tom jsem taky nezměnil svůj názor“.

Je to jasné jako facka. Pan prezident žádná bezpečnostní rizika, kvůli nimž je nutné umístění radaru na našem území, tak jako konečně i my sociální demokraté nevidí a jde mu toliko o posílení euroatlantických vazeb, anebo lépe řečeno toho, o čem si myslí, že tvoří euroatlantické vazby. Což, musím uznat, má jistou logiku, tedy politickou logiku, byť s ní osobně nesouhlasím.

Ale ani Mirek Topolánek ve chvílích, kdy zřejmě mluví upřímně a poctivě, žádné bezpečnostní důvody pro výstavbu radaru nevidí. Na Kongresu ODS dne 24. 11. 2007 řekl: „Tím jsem se dostal k tomu co je, bylo a bude páteří naší zahraniční politiky. K euroatlantické vazbě. Je naší odpovědností vůči občanům této země a vůči budoucnosti našich dětí, nedopustit její oslabení. Nedopustit oslabení naší vůle k obraně. Nedopustit, abychom se opět plíživě sunuli do sféry geopolitického vlivu Ruska. To je ten pravý důvod, proč u nás má stát radarová základna. Už jenom proto stojí za to udržet tuto vládu.“

Myslím, že kdo chtěl, slyší jasně: Václav Klaus i Mirek Topolánek pod záminkou příchylnosti k euroatlantickým hodnotám chtějí dát podporu současné tváři zahraniční

politiky Bushovy administrativy, té politiky, která je lapidárně hodnocena slovy bývalé ministryně zahraničí USA Madeleine Albrightové jako katastrofická.

Na mou další otázku, jaké závěry vyvozujete pro sebe i vládu ČR z toho, že 70 % českého obyvatelstva radar odmítá, premiér odpověděl, že nešťastné zlehčování problému, že 70 % českého obyvatelstva radar odmítá, opovrhuje postojem těch, kteří se nad problematikou skutečně zamýšlejí. Jinými slovy, kdo radar nechce, je hlupák, duševně nedostatečný člověk, a kdo radar naopak chce, je skutečné světlo. Opravdu krásný příklad arogance a elitářství.

Co k tomu říci, pane předsedo vlády. Není Vám rady ani pomoci. Opovrhujete lidmi a opovrhujete jejich názory. K demokracii patří, že politici musí lidem trpělivě naslouchat. Jsem ochoten přiznat, že krátkodobé poryvy v názorech nemusí být důležité, ale jde-li o setrvalý, anebo dokonce rostoucí názorový vývoj přes opačně směřovanou masivní mnohamilionovou propagandu vlády, pak se jedná o postoj zjevně chybný.

Na mou další otázku, že podle názoru předního amerického experta na protiraketovou obranu a bývalého náměstka ministra obrany Philipa Coyla je zřejmé, že projekt protiraketové obrany je stále ve fázi výzkumu a zkoušek a jako zbraňový systém je nedokonalý, jste odpověděl, že pan Coyle se mylí a že je mimo hlavní proud odborníků na protiraketovou obranu a neopomněl jste zdůraznit, že přijel do České republiky na pozvání Greenpeace. Na mou otázku, že Váš přístup není v podstatě ničím jiným než přisluhování současné krajně konzervativní administrativě George W. Bushe, ve které se ohniska napětí ve světě vzhledem k nekompetentnosti její zahraniční politiky dramaticky rozšířila a kdy budoucí prezident USA bude muset věnovat nemalé úsilí k nápravě těchto chybných kroků a k vylepšení obrazu USA ve světě, jste uvedl, v podstatě že se z mé strany jedná pouze o iracionální anti-americké vášně.

Tak dobře. Pane premiére, již jsem citoval Madeleine Albrightovou. Čím to ale je, že snad nejnámější americký politolog profesor Zbigniew Brzezinski, který působil jako poradce prezidenta Cartera pro otázky národní bezpečnosti a stále se pohybuje kolem čelných politiků Demokratické strany USA, říká: „Je možné, že demokratická vláda bude mít mnohem skeptičtější vztah k instalaci některých prvků protiraketové obrany. Myslím, že zreviduje dosavadní stanovisko nebo na něj bude nahlížet rozvážněji“. Copak tito přední představitelé americké politiky a politologie myšlení chtějí rozpoutávat protiamerické vášně? To snad nemyslíte vážně, pane předsedo vlády. Zrovna descartovskou logiku nevidím.

Zpochybňujete rovněž stanovisko pana Coyla, který pro Vás může působit poněkud levicově. A tak se Vás ptám: Je Vám známa zpráva nezávislé pracovní skupiny o protiraketové obraně, kosmických vztazích a 21. století? Tato zpráva čítající 200 stran se neopírá o odpůrce, ale naopak o řadu obhájců protiraketové obrany, řekl bych až myšlenkových jestřábů, na takových prestižních pracovištích, jako jsou Institute for Foreign Policy Analysis, Heritage Foundation, High Frontier či Georgie C. Marshall Institute. Podle závěrů této zprávy je vybudování radarové základny v Česku zbytečné. Autoři předmětné zprávy poukazují na to, že jediná možná úspěšná protiraketová obrana musí mít 3 hlavní komponenty: 1) kosmické zbraňové systémy, především ty, které byly připravovány na přelomu 80. a 90. let minulého

století v rámci projektu Brilliant Pebbles, modernizované námořní systémy a pouze 2 pozemní stanoviště, a to na Aljašce a v Kalifornii, nikoliv v Evropě. Tato zpráva Vám asi známa není a i kdyby byla, myslím si, že by Vám to bylo jedno. Tak jako Bush chcete vidět věci jednoduše a prostě.

Věci ale tak prosté nejsou.

Současná podoba protiraketové obrany vyplývá z direktivy č. 23. prezidenta G. Bushe z prosince 2002. Tento program je spojen s vypovězením ABN Treaty ze strany USA. A vychází z koncepce preventivních válek vůči vznikajícím hrozbám ještě předtím, než se plně zformují. Podle četných analýz je tato filosofie namířena kromě skupiny tzv. darebáckých států též na strategické konkurenty, jimiž se, očima současné administrativy USA, má na mysli Rusko a Čína.

Už jsem pochopil, že Vám bude tato politika blízká. Ale já to vidím jinak.

My sociální demokraté zastáváme politiku umírněnou a otevřenou světu a trváme na tom, že jedině tak může prospívat nám samým i světu. Nemůžeme se dívat na svět optikou pohledů 50. až 80. let minulého století, tedy optikou konfliktů, střetů mezi Západem a Východem, nebo chcete-li ideologického a ekonomického střetu mezi kapitalismem a tzv. reálným socialismem. Tedy nemůžeme uvažovat pohledy a přístupy doby studené války. Toto vidění by bylo možná největším bezpečnostním rizikem nejen České republiky, ale i Evropy a světa. Dnešní zásadní celosvětový rozpor je opět ideologicky podmíněný a je určován tím, že obrovské množství muslimů v dnešním světě potřebuje řešit dramatické sociálně ekonomické problémy a hledají důraznou a často násilnou cestu ke své emancipaci. Domnívám se, že je naší povinností jako středně velkého státu, nicméně státu disponujícího značnými zkušenostmi, radit našim spojencům a dokonce našemu spojenci největšímu. Síla zbraní vede k úvahám, že ten, kdo jimi disponuje, si může dovolit vše. To je ovšem největší omyl. Vidíme to v Afghánistánu, kde se bezpečnostní situace stále zhoršuje, o situaci na pokraji občanské války v Iráku ani nemluvě.

Jsme zastánci politického konsensu na co nejširším základě. Nové hranice, umělé hranice nám nepomohou. Musíme učinit vše pro to, aby mezi zeměmi Evropy, Spojených států amerických, Kanady, Ruska, Číny a Indie existovala minimalizace napětí, neboť je naší povinností čelit celosvětovým výzvám a chránit tento svět.

Ale to je asi, pane předsedo vlády, velmi složité a zdá se, že bych od Vás chtěl příliš, abyste mne pochopil.

Žádám, aby Poslanecká sněmovna vyslovila s Vaší odpovědí na interpelaci nesouhlas.

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT**

**PROJEV PŘEDSEDY SENÁTU PČR
PŘEMYSLA SOBOTKY
NA VEŘEJNÉM SHROMÁŽDĚNÍ PROTI ANTISEMITISMU „VŠICHNI JSME LIDI“
(13.4.2008)**

Vážené dámy, vážení pánové,

dovolte mi, abych vás v prostorách českého Senátu srdečně přivítal již na pátém ročníku veřejného shromáždění proti antisemitismu. Jsem velice rád, že každý rok si najdou lidé cestu do těchto prostor, aby projevíli svůj odpor k těm, kteří se ve svém životě neobejdou bez netolerance, nenávisti a nesnášenlivosti vůči těm, kteří nějakým způsobem vybočují z jejich úzkoprsého a komplexy prosyceného pohledu na svět kolem nich.

Jako předsedu českého Senátu mne velice těší nejen to, že se i letos tato akce koná zde v areálu Valdštejnského paláce. Senát Parlamentu České republiky v minulých letech mnohokrát zcela jednoznačně a nekompromisně ve svých usneseních i dalších aktivitách odmítl jakékoliv otevřené i skryté projevy antisemitismu, etnické či rasové nesnášenlivosti. Nepochybuji ani na okamžik, že těmto aktivitám zůstane věrný i v budoucnosti.

Svým setkáním zde dnes nejen projevujeme pietu k milionům mrtvých z hrůzného období holocaustu, ale reagujeme také na všechny současné negativní projevy tzv. „osvětimské lži“, které se objevují tu z úst tlup holohlavých nezralých výrostků a jindy dokonce v projevech některých prezidentů zemí, které k jejich ostudným výrokům vede náboženská nesnášenlivost a nenávist ke všemu, co zavání svobodou a demokracií.

Cítím se dobře ve vaší společnosti, protože nás spojují stejné hodnoty, jako je úcta k lidskému životu, svobodě a toleranci. Všechny přítomné ctí to, že přišli dnes na toto setkání. Naopak, neskonalá ostuda padá na hlavy těch, kteří jsou novým a novým důvodem k tomu, aby se taková setkání konala. Pasivita k jejich projevům není řešením, stejně jako ústupky či projevy mnichovanské mentality. Proto věřím, že se zde setkáme i v příštím roce.

Děkuji vám za pozornost...

Senát, Valdštejnská zahrada

www.senat.cz

**PROJEV PŘEDSEDY SENÁTU PČR PŘEMYSLA SOBOTKY
NA X. SETKÁNÍ ASOCIACE EVROPSKÝCH SENÁTŮ
VE VÍDNI
(18.4.2008)**

Vážené dámy, vážení pánové, vážení kolegové z evropských Senátů,

dovolte mi, abych vás srdečně pozdravil na dnešním X. zasedání Asociace evropských senátů, které se koná na téma „Přínos informačních a komunikačních technologií pro legislativní proces“. Pokud jsme loni v Bukurešti debatovali na téma zajištění průhledné a odpovědné vlády, domnívám se, že i dnešní téma je velice zajímavé a stojí za pozornost.

Moje zkušenosti z českého Senátu jsou v případě informačních a komunikačních technologií spojeny především s tematikou tzv. e-governmentu, kdy se náš Senát ve svých seminářích i dalších kontaktech a aktivitách soustředil na český projekt e.státu jako snahy o vytvoření vlídného transparentního státu, který je skutečně efektivní službou občanovi.

Téma státu a jeho správy je tématem dlouhodobým, přesahujícím jednotlivá volební období v našich zemích. Proto by konsensus dosažený nad jeho konceptem měl být maximální, měl by obsahovat transparentní představu o mnoha bodech, které v dnešním světě teorie řízení má dávno vyřešeny. Do tohoto konceptu by pak jednotlivé politické reprezentace podle směru svého zaměření dosadily buď více nebo méně regulace, přerozdělení a administrování. Základní kameny správy státu i jeho vztahu k samosprávám by však měly zůstat nedotčeny. Ke koncipování takového záměru jsou právě evropské Senáty se svým nadhledem tím vhodným místem.

To zcela nepochybně úzce souvisí i s celým procesem evropské integrace, kterou ohrožují nikoliv rozdíly mezi našimi zeměmi, ale naopak společné snahy tento proces byrokratickými prostředky urychlit za každou cenu pomocí regulací a direktiv ze vševědoucího centra, které ignoruje zkušenosti národních parlamentů.

Přeskakování etap přirozeného historického vývoje se těžce nevyplatilo marxistickým sociálním inženýrům. I to je důvod k tomu, aby ta část Evropy, která byla této zrušné zkušenosti ušetřena, brala realistický pohled na integraci ze strany nás ze zemí bývalého sovětského bloku naprosto vážně. Naším ideálem opravdu není nová RVHP, i kdyby se tvářila sebevíce vlídněji.

O to více je nám však sympatické například vzájemné využití všech nových technických poznatků, mezi které na prvním místě patří informatika. To je i případ databáze IPEX, která zatím funguje na principu dobrovolnosti, ve které každá z komor evropských parlamentů zatím „uploaduje“ data v míře a četnosti dle vlastního uvážení. Protože vidím v tomto systému jeden ze zajímavých nástrojů pro monitoring kontroly subsidiarity, zajímají mne možnosti jeho rozvoje a věřím, že se ho podaří prohloubit obsahově a především rozšířit o co největší počet aktivních uživatelů z jednotlivých evropských zemí.

Před časem jsem o této problematice hovořil s pražskými velvyslanci středoevropských zemí a jsem zde ve Vídni rád, že velice přátelsky vzájemně inspirující rozhovor jsem měl i s paní velvyslankyní Margot Klestil-Löffler.

Pokud jsem dobře informován, jsou v tomto směru například daleko kolegové z Itálie, a proto se těším, že na jejich zkušenostech budou moci i jejich čeští kolegové stavět a do tohoto systému se zapojit. Každopádně věřím, že naše dnešní setkání posune tyto možnosti. Proto budu s velkým zájmem přijímat všechny dnešní podněty k tématu našeho setkání jako celku s tím, že tři základní principy IPEXu – jednoduchost, kvalita a integrita – se hodí i pro širší téma dnešní konference a poslouží v budoucnosti k posílení demokratické kontroly záležitostí týkajících se EU a zajištění odpovědnosti v rozhodovacích postupech EU, ve kterých se v souladu s Lisabonskou smlouvou prohloubí i pozitivní role národních parlamentů jako zásadních rozhodovacích center, které mají v rámci unie nejbližší k jejímu občanovi.

Děkuji vám za pozornost...

www.senat.cz

**PROJEV PŘEDSEDY SENÁTU PČR PŘEMYSLA SOBOTKY
NA ZAHÁJENÍ BUSINESS DNE RUSKÉ FEDERACE
PŘI PŘÍLEŽITOSTI STAVEBNÍCH VELETRHŮ BRNO
(23.4.2008)**

Vážené dámy, vážení pánové,

dovolte mi, abych srdečně pozdravil všechny přítomné účastníky Business dne Ruské federace zde v Brně u příležitosti Stavebních veletrhů Brno, které probíhají v době, kdy si toto město připomíná 80. výročí vzniku brněnského výstaviště. S ruskými podnikateli se nesetkávám poprvé, ale jsem velice rád, že jsou dnes také návštěvníky této významné akce.

Kdykoliv jsem byl v posledních letech na státní návštěvě Ruské federace – ať již to bylo v Petěrburgu, Murmansku, Moskvě, Volgogradu či naposledy na Sibiři v Jekatěrinburgu – doprovázeli mne čeští podnikatelé, protože jsem zastáncem myšlenky, že politici nemají zasahovat do obchodů a diktovat jejich podmínky, ale musí se snažit podnikatelům vytvářet co nejoptimálnější rámce pro jejich činnost. Proto jsem rád, když vidím v posledních letech vzrůstající a oboustranně prospěšné pronikání českých firem na ruský trh a naopak investice ruských podnikatelů a firem u nás. Svůj podíl na tom má beze sporu i ruský velvyslanec v Praze pan Fedotov, se kterým mám ty nejlepší zkušenosti při spolupráci na uvádění firem na český či ruský trh.

Obchodní vztahy mezi našimi zeměmi mají velice bohatou tradici. Určitá část této zajímavé historie byla sice negativně ovlivněna politickým systémem, který mimo jiného neměl příliš mnoho talentu pro seriózní obchod a pružný rozvoj hospodářství, ale dnes jsou Česká republika i Ruská federace v situaci, která jim dává velké šance své obchodní vztahy dostat na opravdu vysokou úroveň.

Na závěr přeji ruským hostům i jejich českým partnerům hodně úspěchů v práci a v souvislosti s dneškem co nejpříjemnější pobyt v Brně a hlavně nové kontakty i kontrakty.

Děkuji vám za pozornost...

Brno, výstaviště

www.senat.cz

**ŽÁDOST SENÁTU
O POSOUZENÍ SOULADU LISABONSKÉ SMLOUVY
S ÚSTAVOU
(24.4.2008)**

Žádost o posouzení souladu Lisabonské smlouvy s ústavním pořádkem ČR
Senát Parlamentu České republiky podává

na základě § 117b odst. 1 zákona č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu, ve znění zákona č. 172/2004 Sb., a podle § 71a odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění zákona č. 48/2002 Sb., návrh, aby Ústavní soud podle čl. 87 odst. 2 Ústavy České republiky, ve znění ústavního zákona č. 395/2001 Sb., rozhodl o souladu Lisabonské smlouvy pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství s ústavním pořádkem.

Vláda dne 25. ledna 2008 předložila Senátu Lisabonskou smlouvu pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství (dále jen "Smlouva") se žádostí o souhlas k její ratifikaci. Senát se v návaznosti na své usnesení z 20. září 2007, kterým se vyjádřil k pozicím České republiky před jednáním summitu hlav států a vlád v Lisabonu, s přihlédnutím k zprávě Výboru pro evropskou integraci Senátu PČR k návrhu Smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu z 30. září 2003 a zprávě Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu PČR k návrhu Smlouvy zakládající Ústavu pro Evropu z 3. listopadu 2004, a se zřetelem na stanoviska Stálé komise Senátu pro Ústavu ČR a parlamentní procedury z 9. října 2003, z 3. listopadu 2004 a z 27. března 2008 domnívá, že některá ustanovení Smlouvy se bezprostředně vztahují k normám ústavního pořádku ČR.

Vzhledem k zásadním změnám, které Smlouva přináší a které se dotýkají substantivních prvků státnosti, se jeví nezbytným přezkoumat, zda je Smlouva v souladu s ústavní charakteristikou České republiky jako svrchovaného, jednotného a demokratického právního státu (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR) a zda nedochází ke změně podstatných náležitostí demokratického právního státu, která je dle čl. 9 odst. 2 Ústavy nepřípustná. Senát považuje za nezbytné, aby Ústavní soud posoudil i soulad mezi dílčími, konkrétními ustanoveními Smlouvy a normami ústavního pořádku, a to především v následujících případech:

1.

V souladu s přesvědčením, že legislativní kompetenční kompetence náleží členským státům Evropské unie, které výkon některých pravomocí delegují na mezinárodní instituce, považuje Senát za klíčové ustanovení čl. 10a odst. 1 Ústavy, podle něhož je možné přenést některé pravomoci orgánů České republiky na mezinárodní organizaci nebo instituci. Nové znění Smlouvy o fungování Evropské unie (dříve Smlouva o založení ES) zakládá klasifikaci pravomocí, charakteristickou spíše pro federální státy, přičemž mj. zavádí kategorii výlučných pravomocí Unie, do níž spadají komplexní oblasti právní regulace, v nichž dle čl. 2a odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie mohou členské státy vytvářet a přijímat právně závazné akty "pouze tehdy, jsou-li k tomu zmocněny nebo provádějí-li akty Unie." Navazující koncept sdílených pravomocí (článek 2c Smlouvy), které mají existovat vedle zmíněných pravomocí výlučných, spolu s ne zcela jasnými hranicemi tvorby norem

sekundárního práva Unie otevírá prostor široké, předem obtížně identifikovatelné sféry unijní normotvorby, kde se implicitně, v souladu s prohlášením č. 17 připojeným ke Smlouvě, uplatňuje zásada přednosti unijního práva. Rozsah přenesení pravomocí tak může být nahlížen ve sféře sdílených pravomocí z pohledu čl. 10a Ústavy ČR jako předem ne zcela určitelný (srov. též v obecné podobě úvod čl. 2c odst. 2 návrhu Smlouvy o fungování Evropské unie - "Sdílená pravomoc Unie a členských států se uplatňuje v těchto hlavních oblastech:").

2.

Senát se zároveň domnívá, že předmětem přezkumu souladu s čl. 10a Ústavy by měla být povaha navrženého ustanovení čl. 308 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle něhož přijme Rada na návrh Komise jednomyslně opatření k "dosažení některého z cílů stanovených Smlouvami" za situace, kdy je v rámci unijních politik nezbytná určitá činnost, k níž Smlouva neposkytuje nezbytné pravomoci. Na rozdíl od stávajícího znění zakládacích smluv se navržené ustanovení Smlouvy neomezuje na oblast regulace vnitřního trhu, nýbrž představuje blanketní normu. Umožňuje tak přijetí opatření nad rámec unijních kompetencí, tj. mimo rozsah přenesení pravomocí podle čl. 10a Ústavy ČR. Takováto opatření mohou být následně přijímána rovněž v oblasti citlivých otázek spolupráce v trestních věcech bez dostatečných procesních záruk ochrany občanských práv a svobod při zachování výkladového monopolu Evropského soudního dvora. Specifická kompetenční jurisdikce Evropského soudního dvora coby konečného arbitra při případně vzniklém sporu může vyvolávat za situace nevyjasněného vztahu k ústavním soudům členských států otazníky nad dodržáním principu právní jistoty. Zvláštní pozornosti si zaslouží též absence časového omezení platnosti takto přijatého opatření a jeho exekutivní povaha, která může vzbudit pochybnosti nad relevancí účasti národních parlamentů při zvažování přijetí takového opatření.

3.

Pojem pravomocí, s nímž pracuje čl. 10a Ústavy ČR, však nemá pouze materiální rozměr překrývající se s vymezením oblasti působnosti, ale také rozměr institucionální, vztahující se ke způsobu rozhodování. V této souvislosti je zapotřebí přezkoumat soulad navrženého čl. 48 Smlouvy o Evropské unii s uvedeným ustanovením Ústavy ČR. Čl. 48 odst. 6 a 7 totiž zavádějí možnost tzv. zjednodušeného postupu pro přijímání změn primárního unijního práva prostřednictvím exekutivního aktu, kterým se mění podoba řádně ratifikovaných zakládacích smluv EU.

Jednoznačně je v této souvislosti formulována obecná přechodová klauzule (*passerelle*), která i přes formální zakotvení principu oboustranné flexibility v prohlášení č. 18 připojeném k Smlouvě zůstává nástrojem jednosměrné změny pravomocí. Uplatnění této klauzule za účelem změny jednomyslného rozhodování na rozhodování kvalifikovanou většinou v určité oblasti či nahrazení zvláštního legislativního postupu řádným legislativním postupem dle čl. 48 odst. 7 patrně představuje změnu pravomocí ve smyslu čl. 10a Ústavy, aniž by tato změna byla doprovázena ratifikací mezinárodní smlouvy či aktivním souhlasem Parlamentu ČR. Ztrátu práva veta přitom lze chápat jako přenos pravomocí na mezinárodní organizaci, která zároveň fakticky znamená omezení významu parlamentního mandátu udělovaného vládě k rozhodnutí, při jehož přijímání by po aplikaci

přechodové klauzule mohl být zástupce vlády jednotlivého členského státu přehlasován.

V případě ustanovení navrženého čl. 69b odst. 1 Smlouvy o fungování EU, kdy sektorová Rada rozhoduje o zařazení dalších oblastí trestné činnosti do sféry unijní regulace, prostor pro vyjádření nesouhlasu Parlamentu zcela chybí, jakkoli je v jiném případě - u navrženého znění obecné přechodové klauzule (čl. 48 odst. 7 Smlouvy o Evropské unii) a dílčí přechodové klauzule ve sféře justiční spolupráce v občanských věcech (čl. 65 odst. 3 Smlouvy o fungování EU) - tato možnost garantována.

Omezené zapojení národních parlamentů do rozhodování o změně ostatně poměrně široce definovaných pravomocí Unie je doplněno rozšířením hlasování kvalifikovanou většinou, nežádka souvisejícího s celkovou komunitarizací dosavadního třetího pilíře evropského práva, kde souběžně s implicitním oslabením vnitrostátního parlamentního mandátu a zrušením kategorie úmluv schvalovaných Parlamentem ČR přebírá odpovědnost za parlamentní dimenzi rozhodování Evropský parlament. Je vzhledem k charakteru Evropské unie jakožto společenství států (nikoli spolkového státu) tento rozměr parlamentní demokracie postačující? Nedochozí k faktickému vyprázdnění čl. 15 odst. 1 Ústavy ČR ("Zákonodárná moc v České republice náleží Parlamentu")?

4.

Vedle již zmíněných klauzulí přechodových a doložky flexibility se procesní postupy stanovené Smlouvou dotýkají ústavního pořádku ještě v dalším ohledu. Jedná se o sjednávání mezinárodních smluv podle navrženého čl. 188l Smlouvy o fungování Evropské unie. Zde se totiž tituly k uzavírání mezinárodních smluv jménem EU rozšiřují ("...stanoví-li tak Smlouvy nebo je-li uzavření dohody buď nezbytné k dosažení cílů stanovených Smlouvami v rámci politik Unie, nebo je stanoveno právně závazným aktem Unie, nebo se může dotknout společných pravidel či změnit jejich oblast působnosti."). Smlouvy jsou závazné pro EU i její členské státy, přičemž jsou uzavírány rozhodnutím kvalifikovanou většinou v Radě. Česká republika se tak nemusí ke smlouvě souhlasně vyjádřit, a přesto je jí vázána; běžný ratifikační proces vůbec neprobíhá, odpadá tím mj. možnost předběžného přezkumu souladu takovýchto smluv s ústavním pořádkem ČR. Otázkou zůstává, zda se jedná o postup slučitelný s dikcí s čl. 49 a čl. 63 odst. 1 písm. b) Ústavy ČR, a je-li zde prostor pro aplikaci těchto smluv na základě čl. 10 Ústavy ČR.

5.

Posílení pravomocí orgánů Evropské unie, které reprezentují supranacionální úroveň rozhodování, je doprovázeno zavedením jednotné právní subjektivity Evropské unie. Fungování Evropské unie tak získává ve sféře dosavadního druhého i třetího pilíře, v oblastech primárně politické spolupráce, zcela nový legislativní rámec. V takovémto rámci zásadně odbourávajícím ve sféře dosavadního třetího pilíře zásadu jednomyslného rozhodování může ovšem častěji než doposud docházet ke kolizím s vnitrostátními standardy ochrany základních práv. Ačkoli má Evropská unie dle navrženého čl. 6 odst. 2 Smlouvy o EU přistoupit k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, konstatuje zároveň též článek v odst. 1, že "Unie uznává práva, svobody a zásady obsažené v Listině základních práv Evropské unie ze dne 7. prosince 2000, ve znění upraveném dne 12. prosince 2007 ve Štrasburku, jež má stejnou právní sílu jako Smlouvy."

Tento nepřímý odkaz na Listinu základních práv Evropské unie (dále Listina) může vyvolávat nejasnosti ohledně jejího statutu stejně jako skutečnost, že Listina obsahuje nejen přímo vymahatelná práva, ale také principy či aspirace bez jasné systematiky uspořádání. Za situace, kdy Unie nedisponuje a ani nemůže disponovat specializovaným tělesem, tedy soudem řešícím "ústavní stížnosti", který by ustanovení Listiny v konkrétních případech porušení občanských práv vykládal, není úloha Listiny zřejmá. Představuje ochranu práv občanů nebo spíše interpretační nástroj, v jehož zorném úhlu jsou vykládány pravomoci unijních orgánů či prohlubován výklad cílů, jež Unie sleduje? Je tak posilována či naopak oslabována autorita vnitrostátních institucí, které vykládají národní katalogy lidských práv vždy v souvislosti se svébytnou tradicí politických národů Evropy? Jaké procesní důsledky (prodloužení či naopak zrychlení vymahatelnosti práva) má tento krok ve vztahu k jurisdikci Evropského soudu pro lidská práva? Může být v důsledku této skutečnosti posilován či nivelizován standard vnitrostátní ochrany lidských práv zakotvený v Listině základních práv a svobod ?

6.

V neposlední řadě je vymezení statutu Listiny a možností jejího výkladu potřebné rovněž k uchopení nově formulovaného čl. 1a Smlouvy o EU, kterým dochází k rozšíření hodnot, na nichž je Unie založena, a zároveň k začlenění standardů evropského společenského modelu ("...ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřípustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů"). Otázka interpretace tohoto ustanovení vynikne tím spíše, že závažné porušení zmíněných hodnot může vést k pozastavení práv vyplývajících pro daný členský stát ze Smlouvy. Již pouhý návrh podaný 1/3 členských zemí, Evropským parlamentem či Evropskou komisí proti některému členskému státu by totiž mohl vytvořit politický tlak vedoucí k změnám vnitrostátního právního řádu. Je formulace tohoto ustanovení v souladu se základní charakteristikou České republiky obsaženou v čl. 1 odst. 1 a také s čl. 2 odst. 1 (princip suverenity lidu) Ústavy ČR?

S ohledem k výše uvedenému Senát navrhuje, aby Ústavní soud ve smyslu čl. 87 odst. 2 Ústavy České republiky, ve znění ústavního zákona č. 395/2001 Sb., a § 71e zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění zákona č. 48/2002 Sb., rozhodl o souladu Smlouvy s ústavním pořádkem.

**PROJEV PŘEDSEDY SENÁTU PČR PŘEMYSLA SOBOTKY
NA DISKUSNÍM SETKÁNÍ S GENERÁLNÍM TAJEMNÍKEM OECD
ANGELEM GURRÍOU
(25.4.2008)**

Vážené dámy, vážení pánové, vážený pane generální tajemníku OECD, pane předsedo vlády, vážení kolegové a přátelé,

dovolte mi, abych vás dnes uvítal na půdě Senátu Parlamentu České republiky v souvislosti s oficiální návštěvou generálního tajemníka Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj pana Angela Gurríu a jeho zprávou o vývoji naší ekonomiky.

Organizace, kterou pan Gurría zastupuje, má pro nás svou cílenou snahou o liberalizaci mezinárodního obchodu a financí velký význam. Spojují se zde aktuální otázky současnosti i historická satisfakce pro naši zemi, která se stala členem OECD v roce 1995. Narážím tím na historii Marshallova plánu, do kterého jsme se v roce 1947 nemohli na Stalinův nátlak zapojit a na existenci organizace OEEC, jejímž nástupcem se v roce 1961 stala právě dnešní OECD.

Proto i naše současné priority, kterým dominují například daňová a důchodová reforma či reformy školství a zdravotnictví, jsou dány minulostí, kterou jsme museli projít a lpěním vlivné části našeho politického spektra na neodpovědném ekonomickém populismu. Doufám proto, že si tito lidé letošní zprávu OECD o naší ekonomice přečtou a vážně se nad svými protireformními postoji zamyslí. Víím, že zprávu vypracovala renomovaná nezávislá nadnárodní organizace z ryze expertních stanovisek, a proto je seriózní s jasnými závěry.

Naše dnešní setkání a přednáška pana Gurríu se uskutečňují ve správný okamžik. Blíží se české předsednictví v Evropské unii a jednou z jeho priorit bude myšlenka „Evropy bez bariér“. Odstraňování překážek mezi členskými státy EU, zvláště v oblasti vnitřního trhu a široké oblasti různých regulací, byrokratických pastí a komplikovaných právních předpisů – to jsou problémy a úkoly, které podle mne právě úzce souvisí i s existencí OECD. Právě historické zkušenosti zemí, jako je Česká republika, stojí v tomto směru za pozornost a bylo by krajně nerozumné je přehlížet.

Proto se zájmem očekávám dnešní přednášku pana Gurríu i diskuzi, která bude následovat.

Děkuji vám za pozornost...

Senát, Hlavní sál

www.senat.cz

**PROJEV PŘEDSEDY SENÁTU PČR PŘEMYSLA SOBOTKY
NA IDEOVÉ KONFERENCI ODS
(26.4.2008)**

Vážené dámy, vážení pánové, milí přátelé,

rád bych úvodem s uspokojením řekl, že jsme proti některým českým politickým stranám, které každou chvíli horečně hledají nové programy, modernizaci či dokonce někdy i nová stranická loga, v určité výhodě, protože zůstáváme věrni principům, ideálům, hodnotám i vědomí historických souvislostí, na kterých naše strana vznikla. Naším problémem je někdy spíše umění přesvědčit druhé a umění řídit a vládnout, ale to je téma na poněkud jinou debatu.

Vzhledem k mým poměrně častým zahraničním cestám i k tomu, že jsem zastáncem významu parlamentní diplomacie, bych dnes chtěl hovořit o čtyřech otázkách z oblasti naší zahraniční politiky. Tou první je otázka přijetí tzv. Lisabonské smlouvy. Tento dokument je kompromisem, který však naštěstí uznává roli národních parlamentů a bude záležet jen na nás a našich zahraničních partnerech, jak dobře ji uplatníme.

Musíme si uvědomit, že významnou část své suverenity jsme EU odevzdali již při referendu o vstupu do Unie. Jít dobrovolně do izolace v rámci Evropy a nevědět, co bude den po té, co bychom tuto smlouvu odmítli, není rozumné. Místo toho jsme povinni se svými historickými zkušenostmi Evropě prospět v boji s negativními trendy, které do procesu evropské integrace zanáší západoevropská levice. Labyrint byrokratických regulací, směrnic, mrhání peněz a neschopnost řešit problémy zásadní jsou stejné jako v politické praxi naší levice.

Do EU jsme však přece vstupovali kvůli jejím prvotním ideálům volného pohybu osob, služeb a peněz a nikoliv proto, abych se stali objektem levicového experimentu pro vznik „RVHP s lidskou tvář“. Proto je spolupráce s realisticky uvažujícími kolegy z ostatních evropských parlamentů zcela nezbytná a nutná.

Evropa nebyla dosud schopna zformulovat zásady společné funkční zemědělské, energetické a bezpečnostní politiky. Místo toho západoevropská levice dělá všechno proto, aby s mnichovskou zaslepeností bourala euroatlantské vazby. Slouží jí k tomu ve směru k nám cokoli od otázek víz do USA až po radar v Brdech.

Je proto třeba jasnými argumenty reagovat na demagogii našich domácích odpůrců radaru, kteří zcela nestydatě hovoří o „pobytu cizích vojsk“, čímž záměrně míchají hrušky s jablky a nebo byli při výuce dějepisu za školou a nevědí, jak ta reálná početná cizí vojska vypadala a jednala v březnu 1939 a srpnu 1968. Opačnou zkušenost jsem naopak zažil v Litvě, kde si mi tamní nejvýznamnější politici stěžovali, že je mrzí, že ten radar nebude stát u nich – i s raketami...

Závěrem bych chtěl již jen konstatovat, že svým zahraničním vztahům a partnerům bude muset ODS věnovat stále větší pozornost, čím více se bude prohlubovat proces

evropské integrace a čím více bude historií nepoučitelná západoevropská i naše levice chtějí uplatňovat v tomto procesu svá, pro rozvoj Evropy zničující, schémata.

Děkuji vám za pozornost...

Hradec Králové, Kongresové centrum Aldis

www.senat.cz

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

**ZAHAJOVACÍ PROJEV
PREMIÉRA MIRKA TOPOLÁNKA
NA EVROPSKÉM BANKOVNÍM A FINANČNÍM FÓRU V PRAZE
(1.4.2008)**

Vážený účastníci Evropského bankovního a finančního fóra, milí hosté,

je mi mimořádnou ctí přivítat vás všechny v Praze, zde v kongresovém sále České národní banky a vystoupit se zahajovacím projevem již 16. ročníku tohoto fóra. Při pohledu na jednotlivé diskusní bloky tří jednacích dnů jsem našel řadu témat, která mne oslovila a vystavila pokušení účastnit se diskuse aktivněji a hlouběji. Mohu vás uklidnit, že jsem tomu mámení našťěstí odolal. Dovolte mi říci pouze pár poznámek k některým vybraným aktuálním finančním a bankovním otázkám z pohledu předsedy vlády pořádající malé, otevřené, úspěšné a exportně orientované země. Dodal bych z pohledu hrdého předsedy vlády. Tedy z pohledu šéfa instituce, která je na jedné straně ve svém jednání finančními trhy ovlivňována, na straně druhé je, myšleno tyto trhy, svým jednáním sama ovlivňuje. Někdy dokonce pozitivně. I proto se pokusím nedopustit se ceno, či kurzotvorných výroků.

Protože jsme na Evropském bankovním a finančním fóru, začnu eurem. Stejně se mě na termín, který by ulehčil vaše predikce a expektace, ať už nahlas, nebo v duchu, všichni ptáte. Kdy bude Česká republika nejenom členem Evropské měnové unie, ale i uživatelem společné měny? Uplně na začátek chci předeslat, že euro zavedeme ve chvíli, kdy to bude výhodné pro českou ekonomiku a tím i pro české občany. Je přitom důležité nezaměňovat příčinu a důsledek. Přijetí eura bude až výsledkem reformy a správné péče o českou ekonomiku. Opatření, která nám umožní euro bez problémů přijmout, jsou přesně ta, která beztak potřebujeme prosadit a provést, abychom měli zdravé veřejné finance, dlouhodobý vysoký růst a kromě nominálních, plnili i reálná konvergenční kritéria. Nestačí tedy „jen“ splnit maastrichtská kritéria. Ta jsou podmínkou nutnou, nikoli však postačující. Jsou podmínkou pro to, aby nově přijatá země nedestruovala společnou měnu. Ale nezaručují, že její přijetí bude také výhodné pro onu novou zemi eurozóny. Aby bylo zavedení eura pro Českou republiku skutečně přínosem, musíme splnit mnohem širší soubor „superkritérií“. Zde není prostor pro delší rozbor. Ale jde zejména o mzdy, ceny, produktivitu, o sladění hospodářských cyklů a dále o pružnost, se kterou bude naše ekonomika schopná přestát případný šok z nesladěnosti těchto cyklů. Vzhledem k úzké vazbě na německou ekonomiku tedy především česko-německého porovnání. Jsem proti uspěchání vstupu do eurozóny. Vláda v tomto postupuje v souladu s ČNB, která každoročně vyhodnocuje plnění dodatečných kritérií. Přičemž je jasné, že největší díl práce čeká na kabinet.

Zatímco sladění hospodářských cyklů je otázkou času a přirozených ekonomických procesů, odstranění rigidit, které brání pružné reakci na šoky hospodářského cyklu, je odpovědností vlády. Jde zejména o flexibilní pracovní trh a snížení vysokého podílu mandatorních výdajů, který podvazuje možnosti fiskální politiky. Jde o reformy související se stárnutím obyvatel, tedy o reformy zdravotního systému a důchodů. Jde o disciplínu ve veřejných rozpočtech. A jde také o důvěru lidí. Češi dnes věří dnes už trochu anomálně posilující koruně více jak kdykoli před tím a je třeba je připravit na změnu a její výhodnost.

Další aktuální finanční otázkou, ke které se chci vyjádřit, protože souvisí s politickým rozhodováním vlády, je působení tzv. Suverénních fondů (Sovereign Wealth Funds). Regulovat, či neregulovat? A jsou, či nejsou vůbec tyto státní fondy problémem? Samozřejmě může být nebezpečné, když mnohdy nedemokratické režimy nakupují majetkové účasti v demokratickém světě. Nicméně jsem toho názoru, že ochrana a regulace by se měla vztahovat především na odvětví, v nichž fungují již dnes. Na firmy strategického významu a na obranný průmysl. Ale snažit se celkově komukoli zabránit nakupovat na volném trhu, byť by šlo o čínský státní fond, nemůže být účinné. Ne, pokud zároveň nezničíme onen volný trh. Právě trh je největší předností naší ekonomiky. Kdo na něm operuje, musí se chovat racionálně, což nutně omezuje možnosti politických zásahů do strategie těchto fondů.

Použil bych zde analogii – jakkoli všechny příklady kulhají – s ropnou krizí sedmdesátých let. Ani obrovský přesun peněz ze západních zemí do oblasti Perského zálivu nenarušil finanční rovnováhu. A to díky tomu, že petrodolary zůstávaly stále v těch samých bankách. Jen se v počítači změnila kolonka majitele. I v tomto případě se do vyspělých zemí v podobě investic vracejí prostředky získané exportem. Což za prvé znamená, že jinde, než ve vyspělých zemích nelze rozumně tyto prostředky utratit. Za druhé se tímto propojením stabilizuje světové hospodářství. Tento liberální a tržně konformní přístup samozřejmě nevyklučuje regulaci v odůvodněných případech, jak už jsem zmínil.

Na konto debaty o reformě Mezinárodního měnového fondu jen poznamenám, že každý by měl být schopen podrobit se pravidlům léčby, kterou ordinuje jiným. Pokud MMF léta zachraňoval země v problémech tím, že jim diktoval dietní kúru, pak dnes, kdy právě není koho zachraňovat, musí nutně zeštíhlet sám. Jako předseda vlády, která totéž musí činit ve vlastních úřadech, vím, že to není snadné. Ale je to nutné a potřebné. Rozhodně budeme trvat na dalších úsporách v této instituci. Mohl bych tu ještě hodiny a hodiny mluvit jako poučený laik o výhledu světové ekonomiky. O nákaze z USA, o tom, zda jde více o krizi likvidity, či krizi solventnosti, o vlivu expanze nových ekonomik na růst cen potravin a ropy atd. Ale to byste mi asi už neodpustili. Zůstanu tedy u toho, že pouze shrnu své jednotlivé poznámky.

Společným jmenovatelem toho, co jsem zde řekl, je spojení „méně regulace“ a „volný trh“. Fungující volný trh se vypořádá s eurem, umožní těžit z jeho výhod a minimalizuje nevýhody. Volný trh je tím, co k nám láká tzv. Suverénní fondy. Nikoli obráceně. Kapitál jde za lepším, ne za horším. Proto si nenechme ze strachu vnutit realitu zemí, ze kterých tyto peníze pocházejí, neničme trh, onen vzácný nástroj, přílišnou regulací. Nevěřme, že existuje nějaká lepší regulace. Better regulation is better than overregulation. But no regulation is better than better regulation. A konečně, volný trh musí na své vlastní kůži okusit i MMF, který je zodpovědný za jeho prosazování, ač jako chrlicí sopka zahltil vlastní erupcí sám sebe. Za sebe pak na úplný závěr řeknu jednu zdánlivě paradoxní zkušenost. Aby volný trh fungoval skutečně volně, chce to od vlády opravdu hodně, hodně byrokratického úsilí.

Přeji vám příjemný, ničím nerušený a diskusemi naplněný pobyt v Praze. A když už jste tady, tak si zkuste všimnout, že Česká republika byla, je a hlavně pořád bude ideálním místem pro vaše investice. Pokud jste sem přijeli diskutovat, výborně.

Pokud jste sem přijeli utratit velké peníze, pak jste tu správně a udělejte to. Ale pokud byste zde chtěli alokovat opravdu velké peníze, pak tu zůstaňte. Pěkný den.

www.vlada.cz

**PROJEV PREMIÉRA MIRKA TOPOLÁNKA
NA SUMMITU NATO
V BUKUREŠTI
(3.4.2008)**

Země jako Česká republika, si velmi dobře pamatují pozvánku a přijetí do NATO. Byl to pro nás velmi významný moment transformace a cítíme proto nutně odpovědnost za další rozšiřování Aliance. Pokud země NATO představují fakticky země bezpečí, svobody, demokracie a prosperity, je naopak v bytostném zájmu Ruska, aby se NATO rozšiřovalo a k ruským hranicím se tak blížil tento prostor bezpečí, svobody, demokracie a prosperity. Jsme tedy samozřejmě pro pozvání Gruzie do Akčního plánu členství (MAP) a jsme pro rozšíření NATO o všechny tři země Západního Balkánu. Česká republika změnila v posledním období svůj název čtyřikrát, snad to bude možné i v případě Makedonie.

NATO je už téměř šest desetiletí nejúspěšnější obrannou aliancí planety. Je jí díky důrazu na prevenci, na efektivní anticipaci potenciálních hrozeb. Severoatlantická aliance vždy uměla hrozby správně pojmenovat, analyzovat a následně jim i čelit. Jednou z potenciálních hrozeb, či přesněji aktuálních hrozeb dneška je útok jednotlivými balistickými raketami. Byl to pražský summit v roce 2002, který toto riziko POJMENOVAL a zahájil práci na Studii proveditelnosti pro oblast protiraketové obrany. Studie, čili ANALÝZA možností obrany byla s kladným výsledkem dokončena před summitem v roce 2006 v Rize. Ten opět uznal existenci hrozby a doporučil orgánům v NATO, aby dále rozvíjely myšlenku protiraketové obrany. Nyní stojíme před otázkou, jak hrozbě raketového útoku ČELIT. NATO disponuje systémem protiraketové obrany bojiště. Nemá však efektivní obranu proti střelám středního a dlouhého doletu. Řešení nabízí americký třetí (či evropský) pilíř MD.

Jak jistě víte, usilujeme o instalaci tohoto protiraketového štítu ve střední Evropě. Známe hrozbu, analyzovali jsme ji a nabízejí se nám prostředky, jak jí čelit. Zbývá definitivně dořešit otázku, zda NATO vezme třetí pilíř za svůj. Zda Aliance skutečně využije výhod propojení existujícího systému ochrany bojiště s americkou antibalistickou ochranou a potvrdí princip nedělitelnosti obrany. Relevantní orgány NATO jako např. Konference národních ředitelů pro zbrojení, či Řídící pracovní skupina tuto synergenci potvrdily. Propojený systém jako celek může představovat efektivní protiraketovou obranu pro všechny spojence bez výjimky.

Každé jiné hypotetické řešení by bylo dražší a časově příliš vzdálené. Proto doporučujeme spojencům, aby na tomto Summitu dali třetímu pilíři zelenou. Když jsem tu mluvil o konkrétní hrozbě a jí odpovídajícím prostředkům obrany, musím tu také říci, kde hrozba není a před kým tedy třetí pilíř nechrání. Hrozbou není Rusko. Radar v Česku a deset interceptorů v Polsku také v žádném případě nemohou představovat obranu proti ruskému raketovému potenciálu. Zvolené prostředky prostě odpovídají definici hrozby. Tedy útoku jednotlivými raketami a nepředstavují žádné omezení ruských strategických schopností. Rusko to samozřejmě dobře ví a věříme, že probíhající konzultace s USA, na které nakonec přistoupilo, přinesou konkrétní výsledky. Že Rusko nakonec bude v otázce protiraketové obrany spojencem, ne soupeřem. Česká vláda od počátku ruskou stranu informovala o stavu vyjednávání a nikdy jsme nic netajili. Rusko je samozřejmě pro Alianci důležitým

a respektovaným spojencem například v boji proti terorismu. Ani tyto ohledy však nemohou zpochybnit naši schopnost správně pojmenovávat, analyzovat a čelit hrozbám. Doba se mění a mění se i hrozby. Co se změnit nesmí, je naše společná vůle k obraně. Bez ní by NATO ztratilo smysl. Aliance tuto vůli má a prokazuje to bojem proti terorismu, či účastí v zahraničních misích. Věřím, že ji ukáže i ve věci protiraketové obrany a děkuji tímto za dosažený konsensus.

www.vlada.cz

**SPOLEČNÉ ČESKO - AMERICKÉ PROHLÁŠENÍ
K DOKONČENÍ JEDNÁNÍ O PROTIRAKETOVÉ OBRANĚ
(ČESKÉ A ANGLICKÉ ZNĚNÍ)
(3.4.2008)**

Spojené státy americké a Česká republika dokončily jednání o smlouvě o protiraketové obraně. Dohoda bude v nejbližší době předložena k podpisu.

Smlouva představuje důležitý krok při zajištění obrany obou našich zemí i dalších spojenců v rámci NATO před rostoucím nebezpečím šíření balistických raket a zbraní hromadného ničení. Dokument stanovuje podmínky umístění amerického protiraketového radaru v České republice. Radar bude propojen s ostatními americkými částmi protiraketové obrany v Evropě a ve Spojených státech.

Doufáme, že naše spolupráce v oblasti protiraketové obrany přispěje nejen k prohlubování bilaterálního strategického partnerství, ale i ke schopnosti NATO čelit současným i budoucím hrozbám 21. století a že se stane pevnou součástí budoucího protiraketového systému Severoatlantické aliance.

Joint Statement By the United States and the Czech Republic

Prague, April 3 – The United States and the Czech Republic are pleased to announce the completion of negotiations on a missile defense agreement. We plan to sign the agreement in the near future.

This agreement is an important step in our efforts to protect our nations and our NATO Allies from the growing threat posed by the proliferation of ballistic missiles and weapons of mass destruction. This agreement calls for the stationing of a U.S. radar in the Czech Republic to track ballistic missiles. The radar will be linked to other U.S. missile defense facilities in Europe and the United States.

In addition to deepening our bilateral strategic relationship, we strongly believe that our cooperation in this area will make a substantial contribution to NATO's collective capability to counter existing and future threats in the 21st century, and will be an integral part of any future NATO-wide missile defense architecture.

MZV

BUCHAREST SUMMIT DECLARATION (3.4.2008)

Issued by the Heads of State and Government participating in the meeting of the North Atlantic Council in Bucharest on 3 April 2008

We, the Heads of State and Government of the member countries of the North Atlantic Alliance, met today to enlarge our Alliance and further strengthen our ability to confront the existing and emerging 21st century security threats. We reviewed the significant progress we have made in recent years to transform NATO, agreeing that this is a process that must continue. Recognising the enduring value of the transatlantic link and of NATO as the essential forum for security consultations between Europe and North America, we reaffirmed our solidarity and cohesion and our commitment to the common vision and shared democratic values embodied in the Washington Treaty. The principle of the indivisibility of Allied security is fundamental. A strong collective defence of our populations, territory and forces is the core purpose of our Alliance and remains our most important security task. We reiterate our faith in the purposes and principles of the United Nations Charter.

Today, we have decided to invite Albania and Croatia to begin accession talks to join our Alliance. We congratulate these countries on this historic achievement, earned through years of hard work and a demonstrated commitment to our common security and NATO's shared values. The accession of these new members will strengthen security for all in the Euro-Atlantic area, and bring us closer to our goal of a Europe that is whole, free, and at peace.

We look forward to the 60th Anniversary Summit in 2009, which will underscore the enduring importance of the transatlantic link. We continue to transform our Alliance with new members; better responses to security challenges, taking into account lessons learned; more deployable capabilities; and new relationships with our partners. The Summit will provide an opportunity to further articulate and strengthen the Alliance's vision of its role in meeting the evolving challenges of the 21st century and maintaining the ability to perform the full range of its missions, collectively defending our security at home and contributing to stability abroad. Accordingly, we request the Council in Permanent Session to prepare a Declaration on Alliance Security for adoption at the Summit to further set the scene for this important task.

We have welcomed to Bucharest a number of our partner nations; Mr. Ban Ki-moon, the Secretary-General of the United Nations; and prominent representatives of other international organisations. Many of today's security challenges cannot be successfully met by NATO acting alone. Meeting them can best be achieved through a broad partnership with the wider international community, as part of a truly comprehensive approach, based on a shared sense of openness and cooperation as well as determination on all sides. We are resolved to promote peace and stability, and to meet the global challenges that increasingly affect the security of all of us, by working together.

The success of this common effort depends greatly on individual commitment. We pay tribute to the professionalism and bravery of the more than sixty thousand men and women from Allied and other nations who are involved in NATO's missions and

operations. We extend our deepest sympathies to the families and loved ones of those who have died or been injured during the course of their duties. Their sacrifices will not be in vain.

Euro-Atlantic and wider international security is closely tied to Afghanistan's future as a peaceful, democratic state, respectful of human rights and free from the threat of terrorism. For that reason, our UN-mandated International Security Assistance Force (ISAF) mission, currently comprising 40 nations, is our top priority. Working with the Afghans, we have made significant progress, but we recognise that remaining challenges demand additional efforts. Neither we nor our Afghan partners will allow extremists and terrorists to regain control of Afghanistan or use it as a base for terror that threatens all of our people. With our ISAF partners, and with the engagement of President Karzai, we will issue a statement on Afghanistan. This statement sets out a clear vision guided by four principles: a firm and shared long-term commitment; support for enhanced Afghan leadership and responsibility; a comprehensive approach by the international community, bringing together civilian and military efforts; and increased cooperation and engagement with Afghanistan's neighbours, especially Pakistan. We welcome announcements by Allies and partners of new force contributions and other forms of support as further demonstration of our resolve; and we look forward to additional contributions. We welcome as well the appointment of Ambassador Kai Eide, the United Nations' Secretary-General's Special Representative for Afghanistan and Head of the United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA), who will provide added impetus and coherence to the international community's efforts. We welcome the upcoming Paris Conference that will review progress on and strengthen international efforts to further implement the Afghanistan Compact.

Our commitment to regional security and stability throughout the Balkans remains steadfast. We praise the prompt, impartial and effective performance by KFOR in the face of violence, and we deplore all attacks against the UN-mandated NATO-led KFOR and other international presences in Kosovo. We reiterate that KFOR will remain in Kosovo on the basis of United Nations Security Council Resolution (UNSCR) 1244 to ensure a safe and secure environment, including freedom of movement, for all people in Kosovo unless the Security Council decides otherwise.

In Kosovo, NATO and KFOR will continue to work with the authorities and, bearing in mind its operational mandate, KFOR will cooperate with and assist the United Nations, the European Union and other international actors, as appropriate, to support the development of a stable, democratic, multi-ethnic and peaceful Kosovo. We support UN action to ensure respect for the rule of law and call on all parties to take affirmative steps to prevent and condemn violence in Kosovo. NATO and KFOR welcome the restraint shown thus far by the authorities in Kosovo. We expect continued full implementation of their commitments to standards, especially those related to the rule of law and regarding the protection of ethnic minorities and communities, as well as the protection of historical and religious sites, and to combating crime and corruption.

NATO stands ready to play its part in the implementation of future security arrangements. Recalling UNSCR 1244, we note the necessity of maintaining international presences throughout Kosovo, whose efforts contribute to freedom of movement and the flow of people and goods, including border monitoring. We call on

all actors of the region to engage constructively and to avoid any actions or rhetoric that could undermine the security situation in Kosovo or in any other part of the region. KFOR will continue close security dialogue with all parties.

Today's information environment, in particular with regard to our operations in Afghanistan and Kosovo, underlines the need for appropriate, timely, accurate and responsive communication with local and international audiences in relation to NATO's policies and engagement in international operations. We welcome the progress made in enhancing NATO's strategic communications capability, as demonstrated by the rapid response Media Operations Centre. We also welcome the launching at our Summit of a new NATO TV channel on the internet which will include regular news updates and video reports, in particular from the various regions of Afghanistan. We underscore our commitment to support further improvement of our strategic communications by the time of our 2009 Summit.

Experiences in Afghanistan and the Balkans demonstrate that the international community needs to work more closely together and take a comprehensive approach to address successfully the security challenges of today and tomorrow. Effective implementation of a comprehensive approach requires the cooperation and contribution of all major actors, including that of Non-Governmental Organisations and relevant local bodies. To this end, it is essential for all major international actors to act in a coordinated way, and to apply a wide spectrum of civil and military instruments in a concerted effort that takes into account their respective strengths and mandates. We have endorsed an Action Plan comprising a set of pragmatic proposals to develop and implement NATO's contribution to a comprehensive approach. These proposals aim to improve the coherent application of NATO's own crisis management instruments and enhance practical cooperation at all levels with other actors, wherever appropriate, including provisions for support to stabilisation and reconstruction. They relate to areas such as planning and conduct of operations; training and education; and enhancing cooperation with external actors. We task the Council in Permanent Session to implement this Action Plan as a matter of priority and to keep it under continual review, taking into account all relevant developments as well as lessons learned.

We welcome over a decade of cooperation between the United Nations and NATO in support of the work of the United Nations in maintaining international peace and security. We have developed operational cooperation in peacekeeping through the UN-mandated NATO-led operations in the Balkans and Afghanistan. These shared experiences have demonstrated the value of effective and efficient coordination between the two organisations. Further cooperation will significantly contribute to addressing the threats and challenges to which the international community is called upon to respond. NATO reaffirms its faith in the purposes and principles of the Charter of the United Nations including the exercise of the inherent right of individual or collective self-defence recognised by Article 51 of the UN Charter, as stated in the Washington Treaty. The primary responsibility for the maintenance of international peace and security rests with the United Nations Security Council.

NATO is also playing its role in contributing to the implementation by nations of UNSCR 1373 and related UNSCRs in the fight against terrorism, and is lending its support to non-proliferation of Weapons of Mass Destruction by playing its role in contributing to the implementation by nations of UNSCR 1540.

NATO-EU relations cover a wide range of issues of common interest relating to security, defence and crisis management, including the fight against terrorism, the development of coherent and mutually reinforcing military capabilities, and civil emergency planning. Our successful cooperation in the Western Balkans, including with EU operation Althea through the Berlin Plus arrangements, is contributing to peace and security in the region. In the light of shared common values and strategic interests, NATO and the EU are working side by side in key crisis management operations and will continue to do so. We recognise the value that a stronger and more capable European defence brings, providing capabilities to address the common challenges both NATO and the EU face. We therefore support mutually reinforcing efforts to this end. Success in these and future cooperative endeavours calls for enhanced commitment to ensure effective methods of working together. We are therefore determined to improve the NATO-EU strategic partnership as agreed by our two organisations, to achieve closer cooperation and greater efficiency, and to avoid unnecessary duplication in a spirit of transparency, and respecting the autonomy of the two organisations. A stronger EU will further contribute to our common security.

We condemn in the strongest terms all acts of terrorism, whatever their motivation or manifestation. Our nations remain determined to fight this scourge, individually and collectively, as long as necessary and in accordance with international law and UN principles. Terrorists are using a variety of conventional weapons and tactics, including asymmetric tactics, and may seek to use Weapons of Mass Destruction (WMD) to threaten international peace and security. We attach great importance to the protection of our populations, territories, infrastructure and forces against the consequences of terrorist attacks. We will continue to develop and contribute to policies to prevent and counter proliferation, with a view to preventing terrorist access to, and use of, WMD. We will also continue to support our programme of work to develop advanced capabilities to help defend against terrorist attacks, including through the continuing development of new technologies. We remain committed to strengthening the Alliance's ability to share information and intelligence on terrorism, especially in support of NATO operations. Our Alliance provides an essential transatlantic dimension to the response against terrorism and our nations will continue to contribute to the full implementation of UNSCR 1373 and related UNSCRs, in particular UNSCR 1540, and to the wider efforts of the international community in this regard. Dialogue and cooperation with other international organisations, as appropriate, and with our partners are essential, and we welcome efforts towards revitalising the implementation of the Partnership Action Plan against Terrorism. We reiterate our commitment to Operation Active Endeavour, our maritime operation in the Mediterranean, which continues to make a significant contribution to the fight against terrorism.

We remain deeply concerned by the continued violence and atrocities in Darfur and call on all parties to cease hostilities. NATO remains ready, following consultation with and the agreement of the United Nations and the African Union (AU), to support their peacekeeping efforts in the region. At the request of the African Union, NATO has agreed to provide support to the AU Mission in Somalia and we are prepared to consider further requests for support to this mission. As an example of our comprehensive approach, we welcome the direct cooperation between NATO and

the AU, demonstrated through our recently concluded support to the AU Mission in Sudan and our ongoing support to the African Standby Force. NATO welcomes the European Union's EUFOR Chad / Central African Republic operation and the EU's contribution to stability and security in the region.

We reiterate the Alliance's commitment to support the Government and people of Iraq and to assist with the development of Iraqi Security Forces. We have responded positively to a request by Prime Minister Al-Maliki to extend the NATO Training Mission-Iraq (NTM-I) through 2009. We are also favourably considering the Government of Iraq's request to enhance the NTM-I mission in areas such as Navy and Air Force leadership training, police training, border security, the fight against terrorism, defence reform, defence institution building, and Small Arms and Light Weapons accountability. NTM-I continues to make an important contribution to international efforts to train and equip Iraqi Security Forces and, to date, has trained over 10,000 members of these forces. Complementing these efforts, NATO has also approved proposals for a structured cooperation framework to develop NATO's long-term relationship with Iraq and continue to develop Iraq's capabilities to address common challenges and threats.

NATO's ongoing enlargement process has been an historic success in advancing stability and cooperation and bringing us closer to our common goal of a Europe whole and free, united in peace, democracy and common values. NATO's door will remain open to European democracies willing and able to assume the responsibilities and obligations of membership, in accordance with Article 10 of the Washington Treaty. We reiterate that decisions on enlargement are for NATO itself to make.

Our invitation to Albania and Croatia to begin accession talks to join our Alliance marks the beginning of a new chapter for the Western Balkans and shows the way forward to a future in which a stable region is fully integrated into Euro-Atlantic institutions and able to make a major contribution to international security.

We recognise the hard work and the commitment demonstrated by the former Yugoslav Republic of Macedonia¹ to NATO values and Alliance operations. We commend them for their efforts to build a multi-ethnic society. Within the framework of the UN, many actors have worked hard to resolve the name issue, but the Alliance has noted with regret that these talks have not produced a successful outcome. Therefore we agreed that an invitation to the former Yugoslav Republic of Macedonia will be extended as soon as a mutually acceptable solution to the name issue has been reached. We encourage the negotiations to be resumed without delay and expect them to be concluded as soon as possible.

Admitting Albania and Croatia will enhance the Alliance's ability to face the challenges of today and tomorrow. These countries have demonstrated a solid commitment to the basic principles set out in the Washington Treaty as well as their ability, and readiness, to protect freedom and our shared values by contributing to the Alliance's collective defence and full range of missions.

We will begin talks immediately with the aim of signing Accession Protocols by the end of July 2008 and completing the ratification process without delay. During the period leading up to accession, NATO will involve the invited countries in Alliance activities to the greatest extent possible, and will continue to provide support and

assistance, including through the Membership Action Plan (MAP). We look forward to receiving the invited countries' timetables for reform, upon which further progress will be expected before, and after, accession in order to enhance their contribution to the Alliance.

NATO welcomes Ukraine's and Georgia's Euro-Atlantic aspirations for membership in NATO. We agreed today that these countries will become members of NATO. Both nations have made valuable contributions to Alliance operations. We welcome the democratic reforms in Ukraine and Georgia and look forward to free and fair parliamentary elections in Georgia in May. MAP is the next step for Ukraine and Georgia on their direct way to membership. Today we make clear that we support these countries' applications for MAP. Therefore we will now begin a period of intensive engagement with both at a high political level to address the questions still outstanding pertaining to their MAP applications. We have asked Foreign Ministers to make a first assessment of progress at their December 2008 meeting. Foreign Ministers have the authority to decide on the MAP applications of Ukraine and Georgia.

We remain committed to the strategically important region of the Balkans, where Euro-Atlantic integration, based on democratic values and regional cooperation, remains necessary for lasting peace and stability. We welcome progress since the Riga Summit in developing our cooperation with Bosnia and Herzegovina, Montenegro and Serbia. We encourage each of these three countries to use to the fullest extent possible the opportunities for dialogue, reform and cooperation offered by the Euro-Atlantic Partnership, and we have directed the Council in Permanent Session to keep the development of relations with each of these Partners under review..

We welcome Bosnia and Herzegovina's and Montenegro's decisions to develop an Individual Partnership Action Plan (IPAP) with NATO. We look forward to ambitious and substantive Action Plans which will further the Euro-Atlantic aspirations of these countries and we pledge our assistance to their respective reform efforts towards this goal. To help foster and guide these efforts, we have decided to invite Bosnia and Herzegovina and Montenegro to begin an Intensified Dialogue on the full range of political, military, financial, and security issues relating to their aspirations to membership, without prejudice to any eventual Alliance decision.

We stand ready to further develop an ambitious and substantive relationship with Serbia, making full use of its Partnership for Peace membership, and with a view to making more progress towards Serbia's integration into the Euro-Atlantic community. We reiterate our willingness to deepen our cooperation with Serbia, in particular through developing an IPAP, and we will consider an Intensified Dialogue following a request by Serbia.

We expect Serbia and Bosnia and Herzegovina to cooperate fully with the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia and will closely monitor their respective efforts in this regard.

We recall that the NATO-Russia partnership was conceived as a strategic element in fostering security in the Euro-Atlantic area, based on core principles, values and

commitments, including democracy, civil liberties and political pluralism. Looking back at a history of more than a decade, we have developed a political dialogue as well as concrete projects in a broad range of international security issues where we have common goals and interests. While we are concerned by recent Russian statements and actions on key security issues of mutual concern, such as the Treaty on Conventional Armed Forces in Europe (CFE), we stand ready to continue working with Russia as equal partners in areas of common concern, as envisaged by the Rome Declaration and the Founding Act. We should continue our common efforts in the fight against terrorism and in the area of non-proliferation of Weapons of Mass Destruction and their means of delivery. We urge Russia to engage actively in important cooperative offers that have been extended. We believe that United States-Russia bilateral discussions on missile defence and CFE, among other issues, can make an important contribution in this field. We believe the potential of the NATO-Russia Council is not fully realised and we remain ready to identify and pursue opportunities for joint actions at 27, while recalling the principle of independence of decision-making and actions by NATO or Russia. We reaffirm to Russia that NATO's Open Door policy and current, as well as any future, NATO Missile Defence efforts are intended to better address the security challenges we all face, and reiterate that, far from posing a threat to our relationship, they offer opportunities to deepen levels of cooperation and stability.

We note Russia's ratification of the Partnership for Peace Status of Forces Agreement, and hope that it will facilitate further practical cooperation. We appreciate Russia's readiness to support NATO's ISAF mission in Afghanistan by facilitating transit through Russian territory. We would welcome deepened NATO-Russia cooperation in support of, and agreed by, the Government of Afghanistan, and look forward to building on the solid work already achieved in training Afghan and Central Asian counter-narcotics officers. Our continued cooperation under our Cooperative Airspace Initiative and Russia's support to Operation Active Endeavour in the Mediterranean contribute to our common fight against terrorism. We also welcome our cooperation on military interoperability, theatre missile defence, search and rescue at sea, and civil emergency planning.

We reaffirm that NATO's policy of outreach through partnerships, dialogue, and cooperation is an essential part of the Alliance's purpose and tasks. The Alliance's partnerships across the globe have an enduring value, contributing to stability and security in the Euro-Atlantic area and beyond. With this in mind, we welcome progress made since our last Summit in Riga in strengthening NATO's policy of partnerships and cooperation, and reaffirm our commitment to undertake further efforts in this regard.

We value highly the contributions that our partners are making to NATO's missions and operations. Seventeen nations outside the Alliance are contributing forces to our operations and missions and many others provide different forms of support. We will continue to strive to promote greater interoperability between our forces and those of partner nations; to further enhance information-sharing and consultations with nations contributing to NATO-led operations; and to offer partner countries NATO's advice on, and assistance with, the defence- and security-related aspects of reform.

We welcome our Euro-Atlantic Partners at the Bucharest Summit and reiterate the enduring value of the Euro-Atlantic Partnership Council (EAPC) and the Partnership for Peace (PfP) programme. We remain committed to substantive political discussions and effective cooperation within these frameworks. We welcome Malta's return to the PfP and look forward to its active engagement in the EAPC. We welcome the strengthening of political dialogue through the EAPC Security Forum. We will give priority to several new practical initiatives, which include building integrity in defence institutions and the important role of women in conflict resolution as outlined in UNSCR 1325. We value the Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre's successes over the past ten years in coordinating NATO and partner countries' contributions to disaster relief. We will continue to make full use of the NATO/PfP Trust Funds and of their opening to other partner countries. We welcome and will continue to support the engagement of all interested Partners across the Euro-Atlantic area in programmes to support defence and broader reforms, including the Individual Partnership Action Plan. Recalling our Istanbul Summit decision, we are committed to engage our Partners in the strategically important regions of the Caucasus and Central Asia, including by strengthening liaison arrangements in these regions, and will continue dialogue with our Central Asian Partners on Afghanistan. We appreciate the significant contributions provided by our EAPC Partners to Alliance operations and look forward to working with them to address the security challenges of the 21st century.

We are pleased to note the significant progress achieved in the framework of our Mediterranean Dialogue since the Istanbul and Riga Summits. Political consultations with our Mediterranean Dialogue partners have gained both in frequency and substance, and the meeting held between our Foreign Ministers and their seven Mediterranean Dialogue partners last December contributed to a further deepening of our partnership. We therefore plan to pursue this momentum through deepening our liaison arrangements, on a voluntary basis, with the region. Our practical cooperation has grown in several areas, and new opportunities have been created especially in training and education. We welcome the progress made in the implementation activities of the NATO Training Cooperation Initiative, in the spirit of joint ownership and in the view of launching the NATO Regional Cooperation Course at the NATO Defense College, where two pilot courses were successfully conducted. We encourage our Mediterranean Dialogue partners to work with us to develop this Initiative further. The conclusion of Individual Cooperation Programmes (ICP) with Egypt and Israel will help in establishing long-term, structured and effective cooperation with those countries. We encourage our other Mediterranean Dialogue partners to develop their own ICP in the near future. We welcome the implementation of the first ever Mediterranean Dialogue Trust Fund project to assist Jordan with the disposal of unexploded ordnance and ammunitions, and the launching of the feasibility study for the Trust Fund project to assist Mauritania with the disposal of ammunitions. We thank our Mediterranean Dialogue partners for their various contributions to our operations and missions.

We welcome the response of four countries in the Gulf region to our offer of cooperation in the framework of the Istanbul Cooperation Initiative (ICI) and encourage other countries of the region to take up that offer. To that end, we plan to develop our liaison arrangements, on a voluntary basis, with this region. We are pleased to see their increased interest and participation in NATO training and

education activities, and stand ready to enhance our cooperation in this and other fields. We welcome the progress made in the implementation activities of the NATO Training Cooperation Initiative, in the spirit of joint ownership and in the view of launching the NATO Regional Cooperation Course at the NATO Defense College, where two pilot courses were successfully conducted. We encourage our ICI partners to work with us to develop this Initiative further. We encourage our ICI partners to develop an ICP with a view to better structuring our cooperation. We very much appreciate the support provided by our ICI partners to Alliance operations and missions.

The Alliance places a high value on its expanding and varied relationships with other partners across the globe. Our objectives in these relationships include support for operations, security cooperation, and enhanced common understanding to advance shared security interests and democratic values. We have made substantial progress in building political dialogue and developing individual Tailored Cooperation Packages with a number of these countries. We particularly welcome the significant contribution by Australia, Japan, New Zealand and Singapore to NATO-led efforts in Afghanistan. We also welcome the valuable contributions by the Republic of Korea to efforts which support the NATO-led mission in Afghanistan. Recognising that each of these countries wishes to pursue a unique degree of relations with NATO, and that other countries may wish to pursue dialogue and cooperation with NATO as well, we reiterate our willingness to further develop existing, and openness to new, individual relationships, subject to the approval of the North Atlantic Council, and at a pace that respects mutual interests in so doing.

We reaffirm the continued importance of the Black Sea region for Euro-Atlantic security. In this regard, we welcome the progress in consolidation of regional ownership, through effective use of existing initiatives and mechanisms. The Alliance will continue to support, as appropriate, these efforts guided by regional priorities and based on transparency, complementarity and inclusiveness, in order to develop dialogue and cooperation among the Black Sea states and with the Alliance.

Ballistic missile proliferation poses an increasing threat to Allies' forces, territory and populations. Missile defence forms part of a broader response to counter this threat. We therefore recognise the substantial contribution to the protection of Allies from long-range ballistic missiles to be provided by the planned deployment of European-based United States missile defence assets. We are exploring ways to link this capability with current NATO missile defence efforts as a way to ensure that it would be an integral part of any future NATO-wide missile defence architecture. Bearing in mind the principle of the indivisibility of Allied security as well as NATO solidarity, we task the Council in Permanent Session to develop options for a comprehensive missile defence architecture to extend coverage to all Allied territory and populations not otherwise covered by the United States system for review at our 2009 Summit, to inform any future political decision.

We also commend the work already underway to strengthen NATO-Russia missile defence cooperation. We are committed to maximum transparency and reciprocal confidence building measures to allay any concerns. We encourage the Russian Federation to take advantage of United States missile defence cooperation proposals

and we are ready to explore the potential for linking United States, NATO and Russian missile defence systems at an appropriate time.

We reaffirm that arms control, disarmament and non-proliferation will continue to make an important contribution to peace, security, and stability and, in this regard, to preventing the spread and use of Weapons of Mass Destruction and their means of delivery. We took note of the report prepared for us on raising NATO's profile in this field. As part of a broader response to security issues, NATO should continue contributing to international efforts in the area of arms control, disarmament and non-proliferation, and we task the Council in Permanent Session to keep these issues under active review.

The Alliance has reduced both its conventional forces significantly from Cold War levels and has reduced nuclear weapons assigned to NATO by over 90%. Allies have also reduced their nuclear arsenals. France has reduced the types of its nuclear systems to two, the number of its nuclear delivery vehicles by over half, and has announced it will reduce the number of its nuclear warheads to fewer than 300, with no other weapons beside those in its operational stockpile. The United Kingdom has reduced to one nuclear system, and has reduced the explosive power of its nuclear stockpile by 75%, and its number of operationally available nuclear warheads to fewer than 160. The United States has reduced its nuclear weapon stockpile to less than 25% of its size at the height of the Cold War, and decreased tactical nuclear weapons assigned to NATO by nearly 90%.

We remain deeply concerned about the proliferation risks of the Iranian nuclear and ballistic missile programmes. We call on Iran to fully comply with UNSCRs 1696, 1737, 1747 and 1803. We are also deeply concerned by the proliferation activities of the Democratic People's Republic of Korea and call on it to fully comply with UNSCR 1718. Allies reaffirm their support for existing multi-lateral non-proliferation agreements, such as the Nuclear Non-Proliferation Treaty, and call for universal compliance with the Nuclear Non-Proliferation Treaty and universal adherence to the Additional Protocol to the International Atomic Energy Agency (IAEA) Safeguard Agreement and full compliance with UNSCR 1540. Allies agree to redouble their efforts to fully implement the non-proliferation agreements and relevant UNSCRs to which Allies reaffirm their support and by which they are bound.

We fully endorse the statement of the North Atlantic Council of 28 March 2008 and reaffirm the Alliance's commitment to the CFE Treaty Regime, as expressed in the Alliance's position contained in paragraph 42 of the 2006 Riga Summit Declaration, the final statement by Allies at the CFE Extraordinary Conference in Vienna and Alliance statements reflecting subsequent developments. We place the highest value on the CFE Treaty regime with all its elements and underscore the strategic importance of the CFE Treaty, including its flank regime, as a cornerstone of Euro-Atlantic Security. We are deeply concerned that the Russian Federation has continued its unilateral "suspension" of its legal obligations under the CFE Treaty. This action does not contribute to our common objective of preserving the long-term viability of the CFE regime and we urge the Russian Federation to resume its implementation. The current situation, where NATO CFE Allies implement the Treaty while Russia does not, cannot last indefinitely. We have offered a set of constructive and forward-looking proposals for parallel actions on key issues, including steps by

NATO Allies on ratification of the Adapted CFE Treaty and by the Russian Federation on outstanding commitments related to Georgia and the Republic of Moldova. We believe these proposals address all of Russia's stated concerns. We encourage Russian authorities to work cooperatively with us and other concerned CFE States Parties to reach agreement on the basis of the parallel actions package so that together we can preserve the benefits of this landmark regime.

We are concerned with the persistence of regional conflicts in the South Caucasus and the Republic of Moldova. Our nations support the territorial integrity, independence and sovereignty of Armenia, Azerbaijan, Georgia and the Republic of Moldova. We will continue to support efforts towards a peaceful settlement of these regional conflicts, taking into account these principles.

We have already done much to transform our forces and capabilities in line with our political objectives, in particular the priorities laid out in the Comprehensive Political Guidance, and our operational experience. We will continue this process to ensure the Alliance remains able to meet its operational commitments and perform the full range of its missions. Our operations highlight the need to develop and field modern, interoperable, flexible and sustainable forces. These forces must be able to conduct, upon decision by the Council, collective defence and crisis response operations on and beyond Alliance territory, on its periphery, and at strategic distance, with little or no host nation support. We will also ensure that we have the right kind of capabilities to meet the evolving security challenges of the 21st century, and to do so, we will transform, adapt and reform as necessary.

Transformation is a continual process and demands constant and active attention. We therefore support our Defence Ministers' efforts as they oversee the management of the defence aspects of transformation to ensure NATO remains effective and efficient, especially by pursuing ongoing efforts in the following areas:

We must ensure that we provide the forces required for our operations and other commitments. To that end we will continue efforts to be able to deploy and sustain more forces. We are committed to support the NATO Response Force by providing the necessary forces, and to improving the availability of operational and strategic reserve forces for our operations. We will seek greater domestic support for our operations, including through improved public diplomacy efforts.

We will further develop the capabilities required to conduct the full range of our missions and to remedy specific shortfalls. We will work particularly at improving strategic lift and intra-theatre airlift, especially mission-capable helicopters and welcome national initiatives in support of this work, as well as addressing multinational logistics. We will further strengthen information superiority through networked capabilities, including an integrated air command and control system; increased maritime situational awareness; and timely delivery of the Alliance Ground Surveillance capability. We will continue to enhance the capability and interoperability of our special operations forces. Supported by the defence planning processes, we will enhance our efforts to develop and field the right capabilities and forces, with the greatest practicable interoperability and standardisation. This will be furthered by improving trans-Atlantic defence industrial cooperation.

We are committed to develop policies and capabilities to deal with emerging challenges and threats. This includes the development of a comprehensive policy for preventing the proliferation of WMD and defending against chemical, biological, radiological, and nuclear threats.

We are pursuing the adaptation and reform of the Alliance's structures and processes. In this context we are reviewing the peacetime establishment of the NATO Command Structure to make it leaner, more effective and efficient, and reforming defence planning processes in order to promote timely delivery of the capabilities sought by the Comprehensive Political Guidance.

Transformation is not possible without sufficient, properly prioritised resources. We are committed to continuing to provide, individually and collectively, the resources necessary for our Alliance to perform the tasks we demand from it. Therefore we encourage nations whose defence spending is declining to halt that decline and to aim to increase defence spending in real terms.

NATO remains committed to strengthening key Alliance information systems against cyber attacks. We have recently adopted a Policy on Cyber Defence, and are developing the structures and authorities to carry it out. Our Policy on Cyber Defence emphasises the need for NATO and nations to protect key information systems in accordance with their respective responsibilities; share best practices; and provide a capability to assist Allied nations, upon request, to counter a cyber attack. We look forward to continuing the development of NATO's cyber defence capabilities and strengthening the linkages between NATO and national authorities.

We have noted a report "NATO's Role in Energy Security", prepared in response to the tasking of the Riga Summit. Allies have identified principles which will govern NATO's approach in this field, and outlined options and recommendations for further activities. Based on these principles, NATO will engage in the following fields: information and intelligence fusion and sharing; projecting stability; advancing international and regional cooperation; supporting consequence management; and supporting the protection of critical energy infrastructure. The Alliance will continue to consult on the most immediate risks in the field of energy security. We will ensure that NATO's endeavours add value and are fully coordinated and embedded within those of the international community, which features a number of organisations that are specialised in energy security. We have tasked the Council in Permanent Session to prepare a consolidated report on the progress achieved in the area of energy security for our consideration at the 2009 Summit.

Demands on our Alliance have grown in complexity in the last twenty years, as the security environment has changed and both the scope of our missions and operations and our membership have expanded. This requires continual adaptation and reform of NATO Headquarters' structures and processes. We note the progress that has been made in this field, as part of NATO's overall transformation; but more remains to be done, including to get full benefit from our move to a new Headquarters building. In evaluating where we need to change, we need to make fuller use of lessons drawn from our experience in delivering our core functions, including meeting operational, capability development, partnership and strategic communications requirements. Building on our Defence Ministers' work to take forward the defence aspects of transformation, Allies will also need to consider how to achieve the fastest

and most coherent flow of sound political, military and resource advice to support our consensual decision-making, and to enhance our responsiveness to time sensitive operational needs, including those of NATO Commanders. We have requested the Secretary General to chart a path forward, in time for the 2009 Summit, on how to meet these objectives.

We express our sincere appreciation for the gracious hospitality extended to us by the Government of Romania. The city of Bucharest has been the venue of NATO's largest ever Summit meeting, highlighting the Alliance's determination to work closely with the International Community as well as its own unique contribution to promoting security and stability in a fast-changing strategic environment. At our meeting we have taken decisions and given further direction for NATO's own ongoing adaptation to that environment, through its missions and operations, the modernisation of its structures and capabilities, closer engagement of other nations and organisations, as well as its continuing openness to the inclusion of additional member states. We have strengthened our dialogue and cooperation with countries and organisations vital to our security. We will meet again next year in Strasbourg and Kehl to celebrate NATO's 60th anniversary, take stock of its adaptation, and give further direction for the modernisation of our Alliance to meet the security challenges of the 21st century.

www.nato.int

**ZÁZNAM POŘADU UDÁLOSTI, KOMENTÁŘE
NA TÉMA ČESKO-AMERICKÁ SMLOUVA O RADARU
NA ČT 2
(4.4.2008)**

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Dobrý večer, právě začínají páteční Události, komentáře. Radar, další etapa. ČSSD dnes vyzvala Topolánkův kabinet: "Spojte hlasování o americké základně se žádostí o důvěru." Právě o tom budeme dnes mluvit. V dnešní debatě se utkají za malou chvíli šéf poslaneckého klubu ČSSD Michal Hašek a lidovecký ministr Cyril Svoboda. Nejdřív se ovšem i dnes vypravíme do Bukurešti. Tam skončil klíčový summit NATO, který jsme v posledních dnech bedlivě sledovali právě kvůli radarovému plánu. Vrcholnou alianční schůzku ukončilo setkání s odcházejícím ruským prezidentem Vladimírem Putinem. Do vztahů s touto velmocí v poslední době úvahy o výstavbě základny silně vstupovaly. Jednání s Putinem ale bylo po vyhrocených minulých měsících tentokrát až překvapivě klidné.

Barbora ŠÁMALOVÁ, redaktorka: Klid zbraní. Vladimir Putin tentokrát ukázal smířlivější tvář. V Bukurešti mluvil neplánovaně dlouho, místo hrozeb ale převažovala slova o partnerství.

Václav KLAUS, prezident ČR: Možná že by českou veřejnost zaujalo, že prezident Putin nezmínil slovo radar.

Barbora ŠÁMALOVÁ, redaktorka: Pozvání na summit bylo pro Putina první a zároveň poslední, v květnu odejde z funkce, očekává se, že vliv si udrží, a proto přijel vytyčit meze svému nástupci Dmitriji Medveděvovi. Znovu tak zazněla témata, v nichž si Moskva s NATO nerozumí. Kosovo, rozšiřování Aliance, protiraketová obrana.

Vladimír PUTIN, ruský prezident: Pozitivní je, že náš zájem na zajištění naší vlastní bezpečnosti byl vyslyšen, ukázalo se, že američtí partneři uvažují o tom, jak zlepšit důvěru a transparentnost. A v tom budeme pokračovat.

Jaap de Hoop SCHEFFER, generální tajemník NATO: Jednání s Ruskem proběhlo v pozitivním duchu, ale nemůžu hlásit, že jsme viděli ohromující průlom.

Barbora ŠÁMALOVÁ, redaktorka: NATO Rusku nabídlo propojení protiraketových systémů, kam až je Moskva připravená ustoupit, se ukáže až po víkendovém setkání Putina s Georgem Bushem.

Vladimír PUTIN, ruský prezident: Dnes jsme zmínili protiraketový štít jen zběžně. Hlavní diskuse proběhne v Soči.

Barbora ŠÁMALOVÁ, redaktorka: Schůzka se očekává stejně napjatě jako jednání v Bukurešti, i když to naznačilo, že končící prezidenti by mohli uhlazovat hrany.

Václav KLAUS, prezident ČR: Bylo velmi charakteristické a symbolické to, jak si oba důrazně, zřetelně, záměrně a opakovaně říkali křestním jménem před všemi ostatními.

Barbora ŠÁMALOVÁ, redaktorka: Hrozba, že Rusko namíří na Česko a Polsko rakety, pokud tam vzniknou americké základny, ale nezmizela, slovenskému ministrovi zahraničí je zopakoval šéf ruské diplomacie Sergej Lavrov.

Ján KUBIŠ, slovenský ministr zahraničí: Ruská strana toto neustále opakuje.

Barbora ŠÁMALOVÁ, redaktorka: Fakt, že NATO uznalo přínos americké protiraketové obrany pro bezpečnost celé Aliance, se považuje za vítězství americké diplomacie. Naopak odmítnutí Makedonie a nulový pokrok s Ukrajinou a Gruzii je zklamáním pro George Bushe.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Hostem ve studiu komentovaných událostí je ministr Cyril Svoboda, hezký večer.

Cyril SVOBODA, ministr bez portfeje /KDU-ČSL/: Dobrý večer.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: A sérii dnešních brněnských vstupů zahájí předseda poslaneckého klubu ČSSD Michal Hašek, dobrý večer.

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: Hezký večer z Brna všem.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Pane předsedo, ještě, než se dostaneme na domácí scénu, tak jedna klíčová věc, když se vrátil váš předseda, Jiří Paroubek z Moskvy naznačoval, že Češi možná budou překvapeni tím, co Američané dohodli za zády Česka s Ruskem, pokud jde o radar. Víte tedy, co je obsahem té dohody mezi Moskvou a Washingtonem? Ptal jste se na to vašeho šéfa Jiřího Paroubka?

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: No, já jsem se nemusel, paní Drtinová, ptát Jiřího Paroubka, já jsem byl také členem delegace sociální demokracie v Moskvě ...

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Ano, to máte pravdu.

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: A loni na podzim jsem také doprovázel Jiřího Paroubka do Washingtonu, takže měl jsem docela unikátní možnost ...

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Takže co je tedy obsahem té nezveřejněné dohody mezi Ruskem a Spojenými státy?

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: Měl jsem docela unikátní možnost být s panem Paroubkem jak ve Washingtonu, tak v Moskvě a velmi podrobně jsem poslouchal informace, které nám poskytovala americká ruská strana. Musím říct, že to pro mě bylo trošku zvláštní, protože jsem byl v situaci, kdy od naší vlastní vlády jsem jako opoziční politik ty informace postrádal, naopak musel jsem jet do Washingtonu a do Moskvy, abych alespoň část těch informací získal.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: A můžete je tedy teď říci i české veřejnosti?

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: Já si myslím, že věc jednání mezi Američany a Rusy budou komentovat představitelé Spojených států a Ruska. Některé ty věci byly naznačeny. A jak se ukazuje i na tom dnes skončeném summitu v Bukurešti, tak vidíte, že Rusko už bylo poněkud vstřícnější, čili naznačuje to, že na společném setkání prezidentů Bushe a Putina, ke kterému dojde v Soči, tak zřejmě bude oznámena nějaká dohoda.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Pane předsedo, to všichni víme, ale vy sám říkáte, vláda nekomunikuje, směrem k veřejnosti, vy ty informace máte. Můžete alespoň částečně říci, proč tedy Rusko nakonec ustoupilo z těch ostrých pozic odporu? Co je alespoň částečně předmětem té dohody mezi Spojenými státy a Ruskem?

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/:

Já jsem poslancem českého parlamentu, zastupuji zájmy České republiky, byť jako opoziční politik a nejsem žádný tiskový mluvčí ani Kremlu, ani Bílého domu. Nezlobte se, tohle jsou věci, které určitě ...

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Dobře, je tedy v té dohodě ...

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: Které určitě budou komentovat Američané, Rusové, pokud k té dohodě skutečně dojde.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Je tedy v té dohodě něco o tom, že by ruští důstojníci například měli skutečně dojíždět na inspekce na českou, na americkou základnu v Česku?

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: Já se ještě jednou velmi omlouvám, ale prostě tyhle informace my z hlediska české vlády nemáme, možná vám to teď řekne pan ministr Svoboda, kterého se také můžete zeptat, jaké informace kabinet a koaliční politici v té věci mají. S opozicí se nikdo nebaví a oficiálně česká vláda opozici ani české veřejnosti žádné informace tohoto charakteru dosud neposkytly.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Ano, pane ministře, můžeme tedy v tomto ohledu čekat nějakou, v uvozovkách, jobovku?

Cyril SVOBODA, ministr bez portfeje /KDU-ČSL/: Ne, žádná jobovka nebude. Já chci říci, že jen teď doufám, že po tom summitu v Bukurešti to sociální demokracie vezme jako velkou příležitost přehodnotit svůj postoj, protože ten systém se stává aliančním, bude aliančním v té protiraketové obraně a hlasovali pro to sociální demokrati celé Evropy, pan Fico, pan Gusenbauer, Romano Prodi, Zapatero a další.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Pane ministře, je v té dohodě mezi Spojenými státy a Ruskem něco, co mohlo být dojednáno za zády Česka?

Cyril SVOBODA, ministr bez portfeje /KDU-ČSL/: Ale nic takové není za zády ani nad hlavami České republiky, protože ty smlouvy, které my dojednáváme se Spojenými státy, počítají s tím, že nic nebude bez naší vůle, nic nebude proti naší vůli, to zkrátka se tady jenom šíří nějaké fámy a chiméry.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Takže konkrétní otázka. Zveřejní vlády teď po summitu celou dohodnutou smlouvu, tedy mezi Českem a Američany o radaru, protože jinak to bude skutečně stále věcí dohadů?

Cyril SVOBODA, ministr bez portfeje /KDU-ČSL/: Já doufám, že to bude velmi brzy, já jsem ten text již četl a doufám, že to bude velmi brzy. Já jsem to četl v době před těsnou finalizací, kdy se ještě dopisovaly jednotlivé možná detaily, ale obsahově vím, co v té smlouvě je, takže jakmile je smlouva hotová, tak nic nebrání tomu to zveřejnit. Není tam nic než příznivé zprávy. Je tam jasně, jasná pozice České republiky, je tam jasně řečeno, že naši důstojníci mají, mají vstup do řady informací, dokonce budou mít možnost se podívat na plány, které se budou týkat typů rizik a podobně, můžeme být všichni překvapeni, že ta smlouva je dobrá.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Budete tedy plně k dispozici veřejnosti?

Cyril SVOBODA, ministr bez portfeje /KDU-ČSL/: Samozřejmě musí být plně k dispozici veřejnosti, protože je to smlouva, která musí být schválena oběma komorami parlamentu, to znamená, že ji budou všichni číst a všichni budou moct, moct vidět, já jsem ji viděl anglicky, no, tak musí být taky přeložena do češtiny, aby si jí mohli poslanci a senátoři přečíst a veřejnost taky.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: A kdy to bude, kdy bude zveřejněna?

Cyril SVOBODA, ministr bez portfeje /KDU-ČSL/: To je skutečně otázka pro ministerstvo zahraničních věcí, kdy se to stane technicky, ale jinak tímto summitem v Bukurešti je řečeno, že vlastně ta smlouva je kompletní.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Zpět na domácí scénu. Pane předsedo, ČSSD tedy chce, aby vláda po dnešku, po těch nejnovějších informacích spojila smlouvy o radaru s důvěrou. Co si od toho slibujete?

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: Tak já chci především vysvětlit, proč vedení sociální demokracie přišlo s touhleto záležitostí. Chtěl bych jasně říct, že žádná politická strana, která je zastoupena v parlamentu, nota bene tedy ani žádná z koaličních vládních stran, neměla ve volebním programu to, že umožní na českém území zřízení cizí vojenské základny. A ta radarová stanice formálně z hlediska mezinárodního práva je takovouto cizí vojenskou základnou. Takže žádná politická strana v Česku nemá přímý mandát od voličů z roku 2006, aby tady takové zařízení vzniklo. Druhý argument, vláda se velmi tvrdošijně brání referendu. Je to v situaci, kdy česká veřejnost postupně stále více odmítá umístění cizí vojenské základny a je docela paradoxem, že poté, co několik měsíců působil dokonce vládní zmocněnec, pan Klvaňa, on už tedy ve funkci skončil, a vláda vedla PR kampaň, tak naopak počet odpůrců té základny se ještě zvedl, čili my se skutečně domníváme, že v takovém případě by teď vláda měla přijít do sněmovny, předložit smlouvy, které budou zřejmě začátkem května v Praze podepsány a zároveň s tím také požádat v souladu s ústavou o to, aby se hlasovalo o důvěře vládě.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Pane ministře, vyhoví vláda požadavku sociálních demokratů? Spojí hlasování o smlouvě s důvěrou? Je takový předpoklad?

Cyril SVOBODA, ministr bez portfeje /KDU-ČSL/: Já myslím, že tu předpoklad není a nebude. Já zase naopak věřím a doufám, že sociální demokraté vědí, že naše obrana, dlouhodobá koncepce naší obrany je věcí odpovědnosti a že se zachovají tak, jak se zachovali sociální demokraté v celé Evropě, protože u tohoto projektu sociální demokrati byli na počátku. Já jsem byl také v té minulé vládě, takže mohu jenom říci, že se o, o tom, že probíhají konzultace odborné, se vědělo. Těsně před volbami byla dvakrát otázka diskutovaná ve vládě, takže nemůžeme to tady slyšet žádné zvěsti o tom, že by se nic nedělo v minulé vládě. To znamená, že to pokračuje dál. A tady chci zdůraznit, my teď neřešíme vztah k Bushově administrativě. My tady řešíme vztah budování našeho obranného systému, a to je víc než vztah k jedné administrativě. Jako u nás to procházelo několika vládami, tak ve Spojených státech se to bude dít také. A poslední poznámka velmi důležitá, jinak, než jak to dohodnuto, to dohodnuto být nemůže. Musí to být bilaterální dohoda mezi státy, Spojenými státy a Českou republikou, a to se stane součástí potom Severoatlantické aliance, jiný proces možný není.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Zpět k důvěře. Pokud to tedy vláda neudělá, jak jsme slyšeli, ČSSD dnes jasně řekla, že se pokusí tedy vyvolat hlasování o nedůvěře, ale k tomu byste potřebovali absolutní většinu, tedy souhlas sto jedničky, nadpoloviční většiny všech poslanců. Tolik jich nemáte. Není to skutečně jen plácnutí do vody?

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: Nezaměňujme dvě věci, my jsme vyzvali vládu k tomu, aby si sama přišla případně obnovit ...

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Ale ta to neudělá, to už jsme slyšeli, takže posouváme debatu dál.

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: Mandát nebo potvrdit mandát do Poslanecké sněmovny, a to je hlasování o důvěře. Zatím jsme nehovořili o tom, že bysme my jako opozice vyhlášovali nějaké hlasování o nedůvěře. A ještě dovolte ...

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Tak já už jsem to dnes v agenturách četla.

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: Pár vět reakce na pana, ještě dovolte pár vět reakce na pana ministra Svobodu. No, samozřejmě, že se debatovalo v různých vládách, ale nikdy za vlád, ve kterých dominovala sociální demokracie a kde i on byl ministrem zahraničních věcí. A to snad proboha nemůže zapřít pan Svoboda. Tak nikdy nedošlo k tomu, že by se americká vláda oficiálně obrátila na naše vlády se žádostí, aby se tedy vyjednávalo, vyjednávalo o smlouvě, čili rozlišme fázi nějakých technických konzultací a rozlišme situaci, kdy poté, co pan Topolánek uspěl v lednu roku 2007 a jeho vláda získala důvěru, tak okamžitě přichází americká žádost o to, aby se oficiálně začalo vyjednávat o vlastní smlouvě. Sociální demokracii velmi vadí, že v té věci se nemůžou vyjádřit občané České republiky v referendu.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Hned nechám reagovat pana ministra.

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: My jsme to požadovali, byla to jedna z těch podmínek, a prostě zatím zelení a bohužel ani lidovci v téhle věci nepřekročili vlastní stín. Zelení dokonce ustupují od svého volebního programu, kdy prosazují prvky přímé demokracie a zatím to spíš vypadá, že ty menší koaliční strany plně v celém projektu statují Občanské demokratické straně, která prosazuje záležitosti umístění ...

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Pane předsedo, abych ukončila tento blok otázek. Jen mi řekněte velmi stručně, než nechám na toto reagovat pana ministra. Vy tedy hlasování o nedůvěře ve sněmovně nevyvoláte, pokud sama, sama vláda nepožádá o vyslovení důvěry?

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: Já to nemohu ... já jsem to takto neřekl, čili já nevyklučuji, že sociální demokracie, pokud vláda sama nebude mít zájem na tom obnovit ten mandát nebo potvrdit svůj vlastní mandát, tak že nepřijde s hlasováním o nedůvěře, ale to už jsou další věci. Věci, které jsou mimo radar. To, jakým způsobem se chová premiér tohoto státu, to si myslím, že na západ od našich hranic by už v řadě případů znamenalo velmi vážné úvahy o jeho demisi. Jak se choval k odborářům, záležitost návratu pana Čunka do vlády.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Pane předsedo, nezlobte se, to je jiná oblast na jinou diskusi.

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: Ano, ale vy jste se zeptala, jak je to s tím hlasováním o nedůvěře. Já vám říkám, že těch ...

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Já jsem chtěla ano, nebo ne. Vy říkáte, že to není vyloučeno.

Michal HAŠEK, předseda poslaneckého klubu /ČSSD/: ... záležitostí je mnohem, mnohem víc.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Dobře, děkuju vám. Pane ministře, reakce tedy na pana předsedu. Pravda je, že vláda dojednala smlouvu o radaru s USA bez konsensu s opozicí, v podstatě proti mínění většiny společnosti. Je toto důvod, proč se tak bojíte referenda? I to zaznělo od, z námitek ČSSD?

Cyril SVOBODA, ministr bez portfeje /KDU-ČSL/: Tak je to dohodnutá smlouva jako každá mezinárodní smlouva a nebude to otázka pro referendum, protože se to netýká otázky suverenity našeho státu, a dokonce naše ústava umožňuje právě tento typ dohody, umožňuje. Takže my využíváme toho, co říká naše ústava, bude to vládní návrh a bude o něm jednat Poslanecká sněmovna a Senát. Já chci, aby poslanci sociální demokracie se jasně vyjádřili. Podle mě to volání po referendu je utíkání od odpovědnosti a vytváření vlny před volbami na podzim. Velmi prosím, abychom šli k tomu s větší seriózností a nezneužívali tohoto tématu, této předvolební atmosféře. Je to chyba, my budujeme naši dlouhodobou bezpečnost, naši obranu a je pro naše děti a pro naše vnuky, dlouhodobý strategický záměr a nelíbí se mi, že se z toho dělá takováhle taškařice před volbami.

Daniela DRTINOVÁ, moderátorka: Pánové, já vám oběma děkuji za účast v diskusi, na shledanou.

www.kdu-csl.cz

**ROZHOVOR ALEXANDRA VONDRY
V DENÍKU
RUSOVÉ RÁDI SILNÁ SLOVA, ALE NAKONEC SE DOHODNEME
(4.4.2008)**

Co se Česku podařilo prosadit?

Pro nás je nejdůležitější, že jsme vyjednali podporu NATO protiraketové obraně. Věříme, že radar má smysl budovat jako součást alianční obrany. Je to úspěch pro českou stranu.

Je reálné, že začne budování evropské části raketového deštníku v rámci NATO?

K tomu cílí celá debata směřuje. Zařízení v Česku a Polsku nestačí. Nebudou chránit Řecko a Turecko. Budou muset být vybudována další zařízení někde mezi Balkánem a Kavkazem nebo na lodích, aby ochrana byla pro všechny státy NATO stejná.

Stále není jasný konečný postoj Polska...

Poláci mají zpoždění. Mají také jiné požadavky na protihodnotu. Nám jde o spolupráci v oblasti vědy a techniky, jejich požadavky směřují do oblasti hardware (zbraňové systémy, pozn. red.). Poláci jsou velice tvrdí vyjednávači, ale myslím, že nakonec stejně k dohodě dospějí. Platí ale, že radar může sloužit potřebám aliance i bez raket v Polsku.

Budeme ale opravdu na sto procent chráněni, pokud nebudeme jako Poláci disponovat systémem Patriot?

Nemyslíme si, že patrioty nezbytně potřebujeme. Radar bude sloužit ochraně celé Evropy. USA již deštník nad vlastním územím mají. Evropa deštník nemá, ale potřebuje ho. Jde o to, aby byl roztažen. Panuje shoda, že nebezpečí raket existuje. Bylo by nezodpovědné se nechránit.

Dohoda je už hotova, ale nyní ji čeká ratifikace v parlamentu. Má šanci projít?

Šance tu samozřejmě je. Zelení žádali, aby radar byl v rámci NATO. To je dnes splněno. Socialisté žádali totéž, a navíc mluví o referendu. S referendem nesouhlasíme. Nehlasovalo se o členství v NATO, které bylo větším zásahem do suverenity. Věřím, že uspějeme.

Podarí se nakonec přesvědčit Rusko, aby přestalo raketový deštník nad Evropou vnímat jako bezpečnostní hrozbu?

Myslím si, že ano. Jsme připraveni na vybalancovaná férová opatření, která poskytnou Rusům dostatečná ujištění, že systém není namířen proti nim. Rusové vždycky na začátku vypálí silná slova - stejně jako při rozšiřování NATO - ale jsou to racionální lidé, kteří se budou chtít dohodnout.

(Autor: cb)

www.ods.cz

**STANOVISKO PREMIÉRA MIRKA TOPOLÁNKA K VÝZVĚ ČSSD,
ABY VLÁDA SPOJILA PROJEDNÁVÁNÍ SMLUV O RADARU
S ŽÁDOSTÍ O VYSLOVENÍ DŮVĚRY
(5.4.2008)**

"Je to ústavní nesmysl a nedemokratický pokus J. Paroubka jak zabránit poslancům ČSSD hlasovat pro ratifikaci. Vláda může požádat o vyslovení důvěry kdykoli, nebo ve spojitosti se zákonem, nikoli s nepodepsanou smlouvou."

www.vlada.cz

**ROZHOVOR REDAKTORA FRANTIŠKA ŠULCE
S VICEPREMIÉREM ALEXANDREM VONDROU
V DENÍKU LIDOVÉ NOVINY
ČSSD MUSÍ ZVOLIT ZÁPAD, ČI VÝCHOD
(7.4.2008)**

Co říkáte výsledkům summitu NATO v Bukurešti?

Za sebe můžu říct, že jsme dosáhli víc, než jsme si představovali.

Jak probíhalo jednání?

Výsledek je velice příznivý směrem k protiraketové obraně a je překvapení, že se k tomu připojili všichni. Stačí si vzpomenout na odpor například slovenského premiéra Fica a dalších. Nicméně protiraketová obrana není v alianci úplně nové téma. V Praze v roce 2002 na summitu se aliance shodla na tom, že je třeba vypracovat studii proveditelnosti. V roce 2006 byla ta studie proveditelnosti schválena. Aliance se shodla na tom, že je to proveditelné a že se na tom bude pracovat. Ale pravdou je, že projekt vyvolal celou řadu otázek. To, že se podařilo shodnout se na komuniké v Bukurešti, je zásluha jednak naše, že jsme to prosazovali a že jsme prosadili do dvoustranné dohody s Američany, že chceme, aby byl radar integrován do tvořícího se systému aliančního. A také je to výsledek práce deseti zemí, které několik týdnů pracovaly na formulaci a prosazení komuniké. Šlo o pět zemí, které jsou nějakým způsobem v úvahách o krok napřed - USA, Dánsko, Británie, Česko a Polsko - a na druhé straně pět zemí, které měly otázky - Německo, Francie, Norsko, Rumunsko a Turecko. Rumunsko proto, že bylo hostitelem summitu a zároveň je to jedna ze čtyř zemí aliance, které nemají plnohodnotné pokrytí, i když bude vytvořen systém v České republice a Polsku. Těch deset zemí se shodlo na znění. Je to velký krok kupředu a v podstatě jediný, kdo - z pro mě nepochopitelných důvodů - se do toho snažil vnést určitý zmatek, když se skupina deseti zemí dohodla, bylo Slovensko. Házelo do toho vidle asi 24 hodin, jeden den, na víc nemělo sílu. Proč to udělalo, já nevím. Bylo to v přímé návaznosti na vystoupení premiéra Fica v neděli v ČT. Jestli to bylo po nějaké domluvě s levicí v Praze, o tom se dá jenom spekulovat.

Třeba reakce Ondřeje Lišky a dalších ze Strany zelených taktéž nezní příliš spokojeně. Chtěli by víc. Bavíte se s nimi o tom? Nemáte občas chuť jim říct: Co už chcete víc?

S těmi, kdo se tím vážně a zodpovědně zabývají, budu mluvit rád a budu se snažit jejich pochybnosti vyvracet. Otázka je, co s těmi, kteří hledají jenom záminky. A pokud sleduji výroky Luboše Zaorálka a dalších - a tam bych viděl rozdíl od Ondřeje Lišky, který si klade otázky a nemá jasné odpovědi - je na místě se ptát, o co jim jde. NATO uznává, že tato obrana je pro spojence důležitá a nutná. Luboš Zaorálek to neuznává. NATO zdůrazňuje, že hrozba ze strany balistických raket stoupá. Luboš Zaorálek zdůrazňuje něco jiného. NATO říká, že máme na systému pracovat dál. Luboš Zaorálek chce práce zastavit. Jsme spojenci v NATO, nebo nejsme? Teď přichází moment pro politiku, která je zodpovědná. A my jsme v alianci nejenom proto, abychom těžili z výhod, které nám kolektivní obrana dává, ale také kvůli tomu, abychom byli do té obrany schopni a ochotni něco přinést. Teď se ukáže, jestli je na Českou republiku spoleh, či nikoli. Nestojí nás to prakticky ani korunu a je to unikátní možnost, jak něčím přispět.

Takže chápete Ondřeje Lišku, který si klade otázky. Ale rozumíte tomu, že chce ještě něco víc, jak říkal v rozhovorech, protože komuniké je vágní?

Nic víc mít teď nemůže. Systém vzniká. Radar tu nestojí, antirakety nejsou ve střední Evropě ještě rozmístěny. Nemůžeme garantovat víc než slova "bude", "dáváme tyto úkoly", "říkáme toto a toto". Víc se teď udělat nedá.

A co výhrady ČSSD?

Je to točení se v kruhu, jsou to obstrukce, přičemž se ČSSD nezdráhá měnit názory ze dne na den. Za prvé, od roku 2002 do roku 2006 vedli s Američany pravidelná jednání. Vyjadřovala se k tomu i vláda. Pak od toho začali cukat, ale, a to za druhé, z rozhovorů s Jiřím Paroubkem po volbách v roce 2006 jasně vyplynulo, že radar je pro ně stravitelnější než antirakety. Tak jsme prosadili v debatách s Američany, aby se systém rozdělil a aby tady byl radar, protože to pro českou holubičí povahu na levici bylo zřejmě v tom momentu stravitelnější. Jiří Paroubek až do 13. prosince 2006 radar v podstatě hájil. Tehdy ale zjistil, že nebude součástí vlády, a ze dne na den svůj postoj otočil a zpochybnil. Za třetí říkali, že to poškodí vztahy s Ruskem. Ten argument dneska mizí, protože Rusko zchladilo svou rétoriku.

Co je za postojem u ČSSD?

Jsou za tím tři faktory. Za prvé, sociální demokracie si stále ještě neumí vybrat, jestli Západ, nebo Východ. To je poznat na cestách Jiřího Paroubka, to je poznat z mnoha jejich zahraničněpolitických postojů. Čeká je ještě Bad Godesberg, řečeno terminologií Spolkové republiky Německo, kdy si německá sociální demokracie v 50. letech nemohla vybrat, jestli NATO ano, nebo ne. Nakonec si v Bad Godesbergu vybrala, že ano. ČSSD měla problémy už se vstupem do aliance, Javier Solana tehdy musel volat Miloši Zemanovi a vysvětlit mu, že nápady Jana Kavana a dalších o rozhodování o vstupu do NATO v referendech nebo nápady z něj vystupovat ve stejném momentě, kdy tam vstupujeme, nejsou dobré. Miloš Zeman to jako realista pochopil a stranu usměrnil...

... Solana věděl, o čem mluví...

A Solana jako starý socialista věděl, o čem mluví. Takže za prvé, musejí si umět vybrat, kde stojí. Za druhé, pod Jiřím Paroubkem je strana populistická. On jí dává silné mocenské vedení, ale nedává jí prakticky žádné ideové vedení. Je to cik cak politika odvíjející se od toho, jaké si ráno přečtu výzkumy veřejného mínění. Já to chápu, každý politik musí zohledňovat veřejné mínění, ale zároveň v těch zásadních věcech, jako jsou spojenecké závazky, musí země stát pevně, a ne se kymáčet jako třtina ve větru. Druhý problém je tedy populismus a nedostatek zásadovosti. A třetím problémem je, že asi stále sklízíme úrodu z té vyhrocené situace v roce 2006. Poprvé jsme si zažili, co znamená negativní volební kampaň, a pak tu byl velmi těsný výsledek, složité dohadování a přetahování se o to, kdo bude vládnout. Rok a půl zápasu o moc samozřejmě zanechalo hluboké šrámy a komunikace napříč politickým spektrem je horší.

Jiří Paroubek požaduje, aby bylo hlasování o smlouvách k radaru spojeno s hlasováním o důvěře vládě. Jste ochotni na něco takového přistoupit?

Tento návrh nemá oporu v ústavě. Jeho cíl je průhledný: spojením ratifikace smlouvy s hlasováním o důvěře se pokusit zabránit odpovědným členům ČSSD hlasovat pro radar.

A bude mít vláda ve sněmovně 101 poslanců pro schválení smlouvy o radaru? Jste si jisti Melčákem a Pohankou a poslanci za zelené?

V domácí politice je jedinou jistotou nejistota. Ale radar souvisí s naší věrohodností jako spojence v NATO. Nemůžeme si dovolit spáchat sebevraždu. Věřím proto, že nakonec potřebnou podporu v parlamentu najdeme.

Zpátky k summitu NATO. Francie se chystá vrátit do vojenských struktur aliance. Je to podle vás součástí té realističtější francouzské zahraniční politiky, která začala s nástupem prezidenta Sarkozyho? A co může přinést Evropě?

Ano. Francie za vlády Jacquese Chiraca byla takový trochu důchodce na evropské scéně, takový zadýchávající se stařec evropské politiky. Dnes má Francie jinou dynamiku. Vstupuje na scénu s realistickou politikou. S politikou, která v rámci evropských i globálních vztahů asi více vyvažuje různé okolnosti. Pro nás je to zajímavá situace a dává to příležitost k rozvoji česko-francouzských vztahů daleko inovativněji než dříve, kdy Francie jako by stále frustrovaně hleděla do minulosti na svou starou zašlou slávu, zatímco dneska si hledá nové místo na slunci a myslím, že má příležitost si ho najít.

Jeden z problémů aliance je mise v Afghánistánu. Lord Robertson už před mnoha lety říkal, že Afghánistán je test pro NATO, buď uspěje, nebo...

...test, nebo trest?

Trest možná také... Je tedy testem, nebo trestem?

Je testem, a pokud v testu neuspějeme, může se test stát trestem.

A projde tím testem? Jednotky ISAF mají dost problémů, třeba s operačními omezeními, které si vymínily jednotlivé vlády. Bylo to ostatně podobné už před necelými deseti lety v Kosovu. Nevypadá to, jako by všichni usilovně pracovali na úspěchu mise v Afghánistánu.

Národní omezení jsou velkým problémem a svědčí o jednom - Evropané neradi chodí do jakéhokoli rizika. Pevně věřím, že smrt jednoho našeho vojáka ve speciálních silách nepovede k tomu, že si česká vláda bude také dávat restriktce, že se budeme chtít přestěhovat jinam, kde bude komfortněji. NATO není o komfortu, je o schopnosti obstát v těžkých operacích. Dodnes máme problém naplnit to, k čemu jsme se v Praze a poté znovu v Rize zavázali: mít funkční síly rychlé reakce. Dodnes má většina, včetně nás, problém plnit závazek věnovat zhruba dvě procenta HDP na obranu. Pokud se toto nezmění, pak hrozí, že aliance v testu neuspěje. Afghánistán je hodně těžký test, ale my si selhání dovolit nemůžeme.

Vypadá to, jako by slova z posledních summitů o transformaci aliance a závazcích byla hlavně proklamativní...

Není to jenom proklamativní! Třeba Česku se dá mnohé vyčítat, ale nikoli Afghánistán, kde jsme nikdy neměli žádné mocenské zájmy, a přesto tam budeme mít po navýšení okolo pěti set mužů, což je stejně jako v Kosovu. Měli bychom ale skončit s redukcí procenta HDP vydávaného na obranu. V tom jsme už překročili Rubikon a je třeba tu trajektorii vracet zpět.

Ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas ještě jako stínový ministr obrany hovořil o vlastizradě, když se před lety snižovalo procento výdajů z HDP na obranu. Dnes jsme na nějakém 1,5 procentu a stalo se to za této vlády. Není to absurdní?

Nestalo se to za této vlády. Historii je potřeba rekapitulovat poctivě. První fází byl ambiciózní plán Jaroslava Tvrdíka, kdy skutečně armáda žádala maximum a dostávala hodně. Ta fáze skončila jeho rezignací, kdy najednou zjistil, že ve vládě narazil a že nůžky mezi ambicí a realitou byly rozevřené natolik, že to vláda nebyla schopná unést. A pak nastoupila druhá fáze, postupné snižování výdajů. A když nastoupila naše vláda, tak začala třetí fáze. Zjistili jsme, jaký je stav veřejných financí, zejména v důsledku toho nezřízeného utrácení před volbami v roce 2006. Stáli jsme před volbou, co je z krátkodobého hlediska nejdůležitější. A to nejdůležitější bylo vrátit české hospodářství do trajektorie konvergenčního programu, protože jinak nejenom, že bychom nebyli schopni přijmout euro, ale přišli bychom o peníze z evropských fondů a dostali bychom se do vážných problémů s celou ekonomikou. Museli jsme přiškrtit fiskální politiku tak, aby se neprohluboval deficit. Ale myslím, pokud se nám tato operace podaří - a zatím to vypadá, že bude úspěšná - že je na místě zvrátit tu trajektorii snižovaných výdajů na obranu. Je to z dlouhodobého hlediska neúnosné. Je to i proti logice našeho působení v alianci.

**PROJEV PREMIÉRA MIRKA TOPOLÁNKA
NA TÉMA ČESKÉHO PŘEDSEDNICTVÍ EU,
PRONESENÝ V ŘECKÉ REPUBLICE
(11.4.2008)**

Jak se změnila Evropa a svět kolem ní?

České předsednictví EU: návrat ke kořenům

Často jsem nyní dotazován na priority českého předsednictví EU, a to jak doma, tak v zahraničí. Je to logické, protože do jeho začátku zbývá již jen o něco více než osm měsíců. Jsem si samozřejmě vědom, že možnosti předsednické země prosadit své vlastní priority jsou poměrně omezené a to bez ohledu na její velikost. Evropská unie má svou vlastní setrvačnost, svou vlastní trajektorii a nějakým zásadním způsobem ji pozměnit během půl roku je podobná ambice, jako otočit tanker na sto metrech.

Nicméně platí, že myšlenky mají důsledky. Jistě, během onoho půl roku bude muset Česká republika zejména administrovat naplánovanou agendu, která do tohoto období spadá. Na naše vlastní priority, které zastřešuje motto „Evropa bez bariér“, zbude méně prostoru. Ale to, co chceme ovlivnit, má delší horizont než šest měsíců. Chceme totiž obrátit pozornost k hodnotám, na kterých EU stojí. Které ji půl století přinášely prosperitu a bezpečí. A které jsou také klíčem k řešení problémů, které před ní stojí a budou stát kdykoli v budoucnu.

Základní evropskou hodnotou je svoboda – až potom solidarita. Základními a stále platnými cíli EU jsou původní postuláty Společenství uhlí a oceli: mír a prosperita. Nepotřebujeme objevovat nic nového. Náš první prezident T.G. Masaryk řekl, že státy se udržují těmi ideály, na kterých vznikly. Platí to i pro EU. Bude to platit i pro české předsednictví.

Svět se za těch padesát let od podpisu Římských smluv proměnil a zásadně se proměnila i podoba společenství, které se nakonec stalo Evropskou unií. Ale pod všemi těmi změnami je stále stejné jádro, stále stejné kruciální otázky. Jsme věrní ideálům svobody? Naplňujeme důsledně všechny čtyři unijní svobody: volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu? Pokračujeme v naší civilizační misi, již je rozšiřování prostoru bezpečí, stability a prosperity? Toto jsou zásadní, řekl bych věčné otázky, na které musíme stále znovu hledat odpovědi. Budu je hledat i v této přednášce v konfrontaci s aktuálními problémy měnící se světové i evropské reality.

Problém první: rozšiřování

Během posledních čtyř let se Evropská unie musela vyrovnat s bezprecedentním rozšířením. Počet členů vzrostl z patnácti na dvacet sedm. Musím říci, že to bylo úspěšné rozšíření a EU se s ním vyrovnala dobře. Navzdory intermezzu vyvolanému tak trochu umělou debatou o institucionální reformě. Ukázalo se, že EU je schopna i v sedmadvaceti fungovat dobře podle starých pravidel. Tvrzení, že unie je v krizi a před dalším rozšířením potřebuje reformu institucí, tak bylo spíše zástěrkou, která měla zakrýt nechuť k přibírání nových členů jako takovému. Případně šlo o páku, jak tuto reformu prosadit. Mlha uměle vytvořeného problému se rozestoupila a problémy

pod ní se překvapivě pro některé samy nevyřešily. Nyní, po podpisu Lisabonské smlouvy, naštěstí máme tuto debatu za sebou, a můžeme se věnovat reálným problémům, které zajímají občany. Včetně rozšiřování. Česká vláda a já osobně jsme toho názoru, že tento proces se nesmí zastavit. Evropa nemá geografické hranice. Má jen hranice hodnotové. Každý, kdo se k nim přihlásí a splní patřičné podmínky, má dostat šanci na plné členství. Ať se jedná o západní Balkán, o Turecko, Ukrajinu, Gruzii, či třeba severní Afriku. Ostatně jde stále o naši civilizační oblast, o naši polis, jak ji známe již z helénských dob. Rozšiřování EU neznamena jen zvětšování společného volného trhu, i když to je samozřejmě obrovská přednost. Znamená také, jak jsem již řekl, šíření prostoru stability a bezpečí. Prostoru, kde se uznávají stejné hodnoty a kde vládne spolupráce. Proto považuji další rozšiřování za naprosto klíčové pro budoucnost EU. Jakmile na ně rezignujeme, jakmile se začneme opouzdřovat, uzavírat v pevnosti Evropa, bude to začátek konce. Mír a prosperita jsou přece spojeny s otevřeností, ne s izolací.

Problém druhý: integrace

S rozšiřováním souvisí druhý problém: integrace EU. Jsou to doslova spojitě nádoby, protože čím tužší integrace, tím obtížnější rozšiřování a naopak, čím rychleji se bude unie rozšiřovat, tím flexibilnější musí být. Jak jsem již naznačil, vůbec si nemyslím, že Unie trpí krizí institucí. Přijetí reformy dané Lisabonskou smlouvou beru spíše jako nutný politický krok. Většina zemí ratifikovala bývalou Ústavní smlouvu a trvala na dořešení institucionální reformy. Kdybychom tak neučinili, byla by EU vskutku paralyzovaná. Nikoli však kvůli nefunkčním institucím, ale kvůli nedostatku politické vůle. Nyní jsme dospěli ke kompromisu, který sice nikoho netěší, ale který je nutné respektovat. Nejen proto, že bylo tak obtížné k němu dospět. Ještě důležitější je, že nám umožňuje jít dál. A tím dál vůbec nemyslím jít dál v integraci. Náš problém přece není v tom, že by integrace byla málo hluboká, Evropa málo unifikovaná a rozhodovací mechanismy málo akceschopné. Naopak, EU trpí nedostatkem reálného obsahu. Tento svůj názor opírám o analýzu současného mezinárodního prostředí. Klasické diplomatické mezinárodní vztahy se stále více ekonomizují. Státy, ale i mezinárodní uskupení spolu neválčí zbraněmi, ale ekonomickými nástroji. Přičemž země ještě nedávno zaostalé zažívají obrovský hospodářský boom. Aby stát či společenství států v této soutěži uspěli, musí si udržet schopnost adaptace. Musí rychle a flexibilně reagovat na měnící se prostředí. To je zákon konkurenceschopnosti. Unie se bohužel na měnící se prostředí neadaptuje. Místo toho salámovou metodou sleduje cíl „ever closer union“. V mezinárodním kontextu, který jsem zde nastínil je – tak trochu imperiální - rčení „the big is beautiful“ již neplatné. Musíme se smířit s tím, že s novými členy je EU stále více heterogenní. Nejen v otázce politických preferencí a zájmů. Je heterogenní i co se týče hospodářských cyklů a vůbec ekonomických podmínek. Násilná unifikace této různorodosti nemůže přinést prosperitu, pouze zničí komparativní výhody jednotlivých zemí. S tím máme smutnou zkušenost již z doby RVHP. Je snadné uvařit z akvária rybí polévku. Ale zkuste z něj udělat znovu akvárium.

Problém třetí: flexibilita

Pokud má Unie najít odpovědi na výzvy dnešního světa – a ona je najít musí – pak řešení nespočívá v tužší integraci. Právě naopak, potřebujeme EU flexibilnější, liberálnější, adaptabilnější. Svět za hranicemi EU nevěří v regulaci, nevěří

v byrokracii, nevěří v unifikaci. A tento svět, kdysi jsme mu říkali pohrdavě třetí svět, slaví úspěch. Ekonomická rovnováha se vychyluje čím dál více v náš neprospěch. Na to musíme reagovat. A abychom mohli reagovat, potřebujeme být pružnější. Proto byl naším unikátním příspěvkem do debaty o Reformní smlouvě mechanismus „oboustranné flexibility“, který umožňuje přenos pravomocí zpět na úroveň členských států, pokud se jejich výkon na úrovni EU ukáže jako neefektivní. Evropská integrace bývá metaforicky přirovnávána k cyklistovi, který musí neustále šlapat do pedálů unifikace, aby nespadol z kola. Já k tomu dodávám, že onen cyklista navíc jede stále jednosměrkou. Nechme ho z toho kola sesednout, pořiďme mu automobil a nechme ho svobodně se prohánět po dálnicích ekonomického liberalismu. Ať si jede kam chce. Nebo ať se klidně třeba zastaví, rozhlédne se po krajině a v klidu naplánuje další cestu. Liberalizace, decentralizace, flexibilita. To jsou nástroje, které nám umožní sledovat náš věčný cíl: svobodu. My přece nechceme mít z akvária rybí polévku! Budu to ilustrovat na aktuálním příkladu harmonizace daní. Evropská komise tlačí na zavedení jednotného základu daně z příjmu právnických osob. Obáváme se, že tím to neskončí a na řadu přijde snaha sjednocovat i výši sazeb korporátních daní. K tomu ale není žádný ekonomický důvod. Pravá příčina tohoto sílícího tlaku tkví v tom, že v Německu a jižním křídle EU si nastavili příliš vysoké daně. A teď mají oprávněný strach, že se jejich firmy odstěhují do zemí, které jsou k podnikatelům přívětivější a netrestají je za úspěch.

Moje vláda patří k těm, které reagují na ekonomickou realitu a proto firemní daně snižujeme až na úroveň 19 procent. Obviňují nás z daňového dumpingu. V těchto slovech cítím hrozbu. Ti, kteří je užívají, totiž zjevně věří tomu, že existuje něco jako „přirozeně vysoká míra zdanění“, kterou každý stát musí dodržovat. Nemusí. A také nedodrží, což činí úsilí Evropské komise marným. Pokud by byly snahy o harmonizaci vysokých daní úspěšné, nevedlo by to k zastavení odchodu velkých firem. Jen by místo na Slovensko, do Holandska či do Česka zamířily do Asie. Unifikace zkrátka není řešením problému, ale jeho součástí. Musíme se vrátit ke kořenům evropské integrace. Ta byla postavena na odbourávání obchodních bariér, na volném trhu. Tím se zvyšovala konkurence uvnitř společenství a rostla konkurenceschopnost navenek. Konkurence, nikoli unifikace stojí za poválečným růstem bohatství Evropy. Přesněji řečeno její svobodné části. Unifikovaný svět za železnou oponou naopak chudl. Výmluvným příkladem je stav východní části Německa. Stejná země, stejní lidé, ale jedna svobodná, druhá nikoli. Jedna prosperující, druhá upadající. Směřujme tedy raději k flexibilní, než k unifikované Evropě.

Problém čtvrtý: čtyři unijní svobody a naše předsednictví

Integrace musí sloužit svobodě, ne aby svoboda byla obětována unifikaci, jak se někdy děje. Je jediná ospravedlnitelná forma unifikace EU. Totiž unifikace, která vede k tomu, aby čtyři základní unijní svobody platily i v praxi, nejen na papíře. Proto jsme si za motto našeho předsednictví zvolili heslo „Evropa bez bariér“. Tím máme na mysli odbourání bariér nejen politických, ekonomických, administrativních a mezi státy, ale také psychologických, bariér v našich hlavách. Řada špatných politických rozhodnutí je totiž diktována strachem. Strachem, který se v případě nových členských zemí ukázal jako naprosto neopodstatněný. Na základě toho, co jsem zde řekl, chci coby premiér budoucí předsednické země do debaty o budoucnosti EU přispět liberalizačním étosem. Étosem, který vychází z návratu ke kořenům

Společenství. Motto Evropa bez bariér rozvíjí pět sloganů, jež pokrývají nejdůležitější oblasti dalšího vývoje:

- Evropa konkurenceschopná a otevřená
- Energetika udržitelná a bezpečná
- Rozpočet pro budoucnost Evropy
- Evropa jako globální partner
- Evropa bezpečná a svobodná

V roce našeho předsednictví, v roce 2009 si Evropa připomene dvacetileté výročí pádu železné opony a pětileté výročí historicky největšího rozšíření Unie. I s ohledem na tuto historickou zkušenost vnímáme tak citlivě přetrvávající bariéry evropského integračního procesu, zejména v oblasti vnitřního trhu. Zcela volný pohyb pracovních sil a služeb je nejen spravedlivý vůči novým zemím EU. Je také zárukou prosperity pro všechny. Právě proto, že zvyšuje blahodárnou konkurenci, která stojí za úspěchem Evropy. Rozhodně chceme během našeho předsednictví poukázat na existenci přechodných období pro volný pohyb pracovníků, překážky volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu. Na problematické fungování vnitřního trhu s energiemi. Na nadměrné financování tradičních politik (především Společné zemědělské politiky). Bude také nutné zjednodušit regulační prostředí EU. Je třeba ukončit praxi, kdy zjevně špatné rozhodnutí regulovat to či ono, je vzápětí následováno ještě tužší regulací s argumentem, že byrokraté potřebují „lepší“ nástroje. Nechceme lepší regulaci, chceme méně regulace. Chceme také národní zpětnou vazbu, protože důsledky bruselských regulací dopadají na naše podnikatele a živnostníky, jejichž zájmy musíme hájit.

V rámci vnější dimenze EU považujeme za bariéru, kterou je třeba odstraňovat, nízkou míru liberalizace obchodu se třetími zeměmi. Nedostatečně fungující energetickou politiku Unie. Zpomalenou dynamiku rozšiřování EU. A také existující překážky transatlantické ekonomické spolupráce. Dále je třeba pokročit ve vytváření společné migrační a azylové politiky EU v návaznosti na odstraňování bariér mobility osob mezi členskými státy Unie. Stejně tak potřebujeme dosáhnout celkově větší vnější otevřenosti Unie.

Společným jmenovatelem všech těchto návrhů je ona základní evropská hodnota: svoboda. Podtitul své přednášky jsem nezvolil náhodou. Ano, svět a Evropa se mění. Ale přesto k úspěchu vede stále stejná cesta: návrat ke kořenům. Držme se toho, co nám přinášelo úspěch nejen v minulém půl století. Svoboda učinila Evropu mocným kontinentem už před tisíci lety. Určitě je dobré si ji uchovat i v 21. století.

**ONLINE ROZHOVOR S VICEPREMIÉREM ALEXANDREM VONDROU
V ČASOPISU RESPEKT
(14.4.2008)**

Jaký je postoj České republiky v otázce vstupu Gruzie a Ukrajiny do Severoatlantické aliance a případně ve střednědobém horizontu do Evropské unie? Jirka Just

Podporujeme ambice Ukrajiny a Gruzie, dveře do NATO pro ně mají zůstat otevřené. Pokud jde o naše předsednictví v EU, chceme, aby mělo dimenzi evropské "východní" politiky. Jestliže je letos pro Francii důležité zaměřit se na Středomoří, bude příští rok pro nás a pro Švédy stejně důležité zaměřit se na spolupráci s Ukrajinou a dalšími zeměmi na jihovýchodě.

Mezi klíčové debaty v době českého předsednictví EU budou patřit i diskuse týkající se reformy evropského rozpočtu a reformy společné zemědělské politiky (CAP). Jak chce Česko přispět k nalezení dohody v těchto dvou významných bodech pro budoucnost EU? Miroslav Šuta (suta. blog. respekt.cz)

Chceme, aby debata o reformě rozpočtu začala už za našeho předsednictví, tj. před volbami do Evropského parlamentu. Náš názor je jasný - Evropa reformu potřebuje. Rozpočet nemusí být objemnější, ale je nutné ho jinak strukturovat. Krátce řečeno: dávat víc peněz na to, co naši konkurenceschopnost ve světě posílí (věda, výzkum, inovace), a méně na to, co ji podvazuje (zemědělství).

Bude mít naše předsednictví vliv na získávání dotací z EU? K. Hlinomaz

Přímý vliv na výši dotací do roku 2013 to mít vliv nebude, to je dáno již vyjednaným sedmiletým rozpočtem. Ale během našeho předsednictví se začne diskutovat o reformě evropského rozpočtu a politice soudržnosti po roce 2013. Takže z dlouhodobého hlediska to vliv mít bude.

Předsedající stát plní roli vyjednavče v Radě EU, kde působí jako mediátor mezi členskými státy při rozhodování kvalifikovanou většinou. Jsou politici i úředníci proškolení i ve smyslu získání znalostí zahrnujících pojem mediátorství? Viktor Mitáček

Předsednická země skutečně vystupuje v roli mediátora či jakéhosi rozhodčího, který musí pískat férově a mít na zřeteli zájem celku a odrážet konsenzus všech. Bude to doba, kdy budeme sdělovat "evropské" postoje, nikoli "české pozice"... Úředníci se pravidelně školí. Dnes ráno jsem zahajoval seminář o francouzských zkušenostech s přípravami, poté jsem otevíral dvoudenní soustředění tiskových mluvčích jednotlivých ministrů, na kterém jim sdělují zkušenosti Němci, Finové a Slovinci. Školení se nevyhnou ani ministři, protože i oni budou předsedat ministerským radám. Speciální vládní seminář pro ně chystáme v létě.

Budou se některá důležitá jednání konat i v Praze? J. Němec

Neformální ministerské rady a různé konference se budou konat v Praze, ale také v Brně, Olomouci, Ostravě, Plzni a dalších místech naší země. Využijeme také některé zámky (Hluboká) a lázně (Mariánské Lázně).

**Přijímají se lidé do administrativy - je těmto lidem zajištěna práce i po skončení
předsednictví? Adam Ryvola**

Většina nově přijatých lidí má smlouvu na dobu určitou. Předsednictví je o projektovém řízení, cílem není zvýšit počet úředníků ve státní správě na dalších sto let. Ale jsem si jist, že ti lidé, kteří prokážou svou kvalitu, uplatnění ve státní správě najdou i po roce 2010. Stejně tak tomu bylo, i když jsme připravovali summit NATO - ti nejlepší z těch, kteří se tehdy přihlásili, pracují ve státních službách dál.

www.vlada.cz

**PROJEV PREMIÉRA MIRKA TOPOLÁNKA
U PŘÍLEŽITOSTI ZAHÁJENÍ 2. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE
PROMĚNY EVROPY
(17.4.2008)**

Tato akce nese název proměny Evropy. Jako konzervativce se však raději držím věcí, které se nemění. Které zůstávají stálé, či chcete-li věčné v měnícím se světě. Coby premiér na druhé straně musím reflektovat, že politika a vlády se naopak mění. Jako konzervativce se stále držím základní evropské hodnoty – Svobody. Jako politik vidím, že jí na starém kontinentu neúprosně ubývá. Dnes tu nechci mluvit především jako předseda vlády, chci mluvit hlavně za sebe. Neberte prosím tuto přednášku jako výklad programového prohlášení kabinetu, ani jako prezentaci našich představ o prioritách českého předsednictví EU. Jde o mou osobní úvahu o budoucnosti Evropy. O delší perspektivě Evropské unie. Nikoli jen šesti měsících, kdy jí Česká republika bude předsedat, nikoli jen v průběhu funkčního období této vlády. Chci si klást otázky, které sice vycházejí z aktuální situace, avšak přesahují horizont běžných politických rozhodnutí.

Kde jsme a kam kráčíme?

Na tuto otázku lze stručně odpovědět paralelou s Evropou 11. století. Tehdy jsme byli obrazně řečeno dole a mířili jsme vzhůru. Dnes jsme naopak nahoře, ale míříme dolů. Samozřejmě tím míním v globálním měřítku. Slovo globalizace je dnes módní. Ale to jen proto, že rozvoj informačních technologií, dopravy, výměny zboží a technologií se natolik zrychlil, že změny, které dříve probíhaly dlouhá desetiletí a staletí se dnes odehrávají v horizontu pár let. Ve skutečnosti spolu civilizace a kultury soupeřily vždy, jen se tomu neříkalo globalizace. Tato soutěž měla silný ekonomický rozměr, nicméně v konečné fázi se často rozhodovalo silou zbraní. Je jasné, že i pak měla země či civilizace s větším hospodářským potenciálem daleko větší vyhlídky na úspěch... Dnes se vztahy mezi státy a jejich uskupeními ekonomizují čím dál více. V globální soutěži už nerozhodují armády, ale čistě ekonomická síla. Stát a jeho jednání na mezinárodní scéně je definováno jeho ekonomickými zájmy. Platí to i pro společenství typu Evropské unie. V této globální ekonomické soutěži si Evropa zdaleka nevede tak dobře, jak by odpovídalo jejímu průmyslovému, technologickému, vědeckému, výzkumnému a vzdělanostnímu potenciálu. Ostatní – a to i ti s daleko horšími výchozími podmínkami - si vedou daleko lépe, a to nejen relativně, ale často i absolutně. Toto zaostávání je zatím překryto bohatstvím Evropy, stále vysokou produktivitou na hlavu, setrvačností, kterou mají z minulosti nastavené ekonomické mechanismy. Ale pokud neprovedeme rázné změny, dlouhodobě se tento „ústup ze slávy“ negativně projeví na životní úrovni našich občanů.

Jistě, Evropané si žijí stále daleko lépe než Číňané, nebo Indové. Zatím. Nejlépe ale můžeme chmurnou budoucnost Evropy vidět na srovnání se zemí, která patří do stejné civilizace, vyznává stejné hodnoty a je nám strukturou ekonomiky i velikostí trhu blízka. Spojené státy mají dnes ekonomiku přibližně o pětinu silnější, než je ekonomika EU. Ale podle prognózy OECD bude do poloviny tohoto století silnější dva a půlkrát. To představuje nejvýraznější a nejrychlejší ztrátu vlivu a váhy určitého regionu v mírových dobách. Co to bude znamenat v praxi? Při pokračování

současného trendu bude průměrný občan USA za 20 let dvakrát bohatší než průměrný Francouz nebo Němec. Toto je prosté konstatování evidentních faktů. Jaké příčiny za nimi stojí? V zásadě jedna. Evropě se začíná nedostávat hodnoty, na které stojí, která byla vždy její největší komparativní předností: svobody. Nejlépe je to vidět na stavu evropské vzdělanosti, na stavu vědy a výzkumu, na inovačním potenciálu. Což jsou právě ty přednosti, na nichž stál vzestup evropské moci a slávy po minulých tisíc let.

Mezi dvaceti nejprestižnějšími světovými univerzitami se jen dvě nacházejí v Evropě. Jedna je v Japonsku. Zbytek, tedy sedmnáct se nachází v USA. Tedy v zemi s nejnižší mírou státních zásahů do univerzitního školství a s největším objemem soukromých investic do vzdělání. Nezapomněli jsme tak trochu na ideály akademických svobod, na otevřenost našich středověkých univerzit, na hodnotu vzdělání coby vysoce ceněného individuálního statku? Stejně je to i s dalšími částmi inovačního řetězce. V USA zůstává více evropských studentů, kteří zde vystudují a získají titul v postgraduálních kursech, než se jich vrací zpět. Nacházejí zde totiž lepší podmínky, jak se uplatnit ve vědě, ve výzkumu, při zavádění nových technologií.

Propast mezi Evropou a zbytkem světa v oblasti výzkumu a vývoje se hrozivě rozevírá. Investice obchodních společností do této oblasti v letech 2004-05 vzrostly v Evropě o dvě procenta, avšak v USA a Asii o sedm procent. To je onen rozdíl mezi mírou ekonomické svobody na starém kontinentu a ostatním světem. Evropské ekonomiky již ztratily komparativní výhody v oblasti nákladů. Pokud přijdeme i o náskok ve vzdělání a v inovacích ve prospěch Číny, Indie a dalších, stane se Evropa kontinentem zcela neschopným konkurence ještě za mého života. Se všemi důsledky na kvalitu života občanů. Občanů, které se dnes tolik snažíme chránit na úkor jejich svobody. Tím je „chráníme“ i před jejich budoucím štěstím a prosperitou.

Kam chceme jít?

Opravdu chceme jít dál touto cestou? Příkladně za sebe říkám, že ne. Nechci, aby moje děti měly jednou horší výchozí podmínky, než mám dnes já. Motto českého předsednictví „Evropa bez bariér!“ vyjadřuje přesně ten přístup, který potřebujeme. Evropa bez vnitřních bariér je Evropou, která dává lidem maximální příležitost, aby uplatnili svoje schopnosti. A Evropa, která se nebojí zrušit vnější bariéry, je sebevědomou Evropou, která vytěží maximum z procesu globalizace. Nemáme velké nerostné ani lidské zdroje, o to více je hloupé uzavírat se v „pevnosti Evropa“. Nemůžeme sázet na imperiální heslo „The big is beautiful“, které si oblíbili zastánci tuhé evropské unifikace. Pro Evropu se daleko více hodí české přísloví: co je malé, to je hezké. Minulost nás přinutila sázet na naše individuální přednosti, talent, um, tvořivost, vynalézavost. Uspěli jsme.

A můžeme být úspěšní opět. Chce to jen, aby se evropští státníci uměli vrátit ke kořenům tohoto úspěchu. Aby se soustředili na důležité věci a nezabývali se škodlivými pseudoproblémy typu globálního oteplování. Což je nejen ohromná ztráta času, ale i peněz a další mohutný krok směrem k nekonkurenceschopné Evropě. Chce to, aby se politici nebáli vzepřít unifikačním a protiliberálním trendům a udělali to, co lidi skutečně potřebují, ne to, co si na základě zmanipulovaných informací možná myslí, že potřebují. Evropa, kterou já chci, je Evropa liberální a svobodná. Evropa, která uvnitř plně uplatňuje čtyři základní unijní svobody: volný pohyb osob,

zboží, služeb a kapitálu. Evropa, která navenek už nebude tím, kdo v rámci WTO klade překážky volnému obchodu, ale naopak bude prosazovat rušení bariér. Evropa, která bude otevřená novým členům, která zůstane věrná své civilizační misi šířit prostor svobody, bezpečí, stability a prosperity. Evropa, která nebude tuhým unifikovaným monolitem, ale bude flexibilní a umožní jednotlivým zemím využívat komparativních výhod a jednat podle svých ekonomických podmínek a zájmů. Problémy Evropy jsou přehnaná regulace, komplikované a vysoké daně, vysoké sociální výdaje a cena práce, nízká efektivita vysokoškolského vzdělání, vědy a výzkumu, nákladné společné politiky (zejména zemědělská), protekcionismus a uzavírání se před světem. Kromě těchto vnitřních existují samozřejmě i vnější problémy: energetická bezpečnost, migrace či terorismus. Tyto otázky musíme řešit. Máme za sebou vleklou zákopovou válku o reformě institucí, která skončila podpisem Lisabonské dohody. To nám teoreticky otevírá prostor k řešení oněch akutních problémů.

Lisabonská dohoda uzavřela otázku budoucího institucionálního fungování EU. Odpovídá však toto institucionální uspořádání, které podporuje tendenci ke stále hlubší integraci, potřebám Evropy, jak jsem je zde nastínil? Zastaví ono zaostávání za USA a zbytkem světa v průběhu příštích deseti patnácti let? Skýtá nám perspektivu na dalších padesát, či sto let? Evropa se i nadále bude rozšiřovat – a ona se rozšiřovat musí. Na druhé straně v určitých oblastech se bude spolupráce jejích členů prohlubovat a specializovat. Jaké jsou hranice těchto protichůdných procesů? Rozšiřování, tedy růstu heterogenity EU a hlubší, specializovanější spolupráce? Z pouhé věcné logiky je jasné, že dohromady to půjde pouze a jen tehdy, pokud ona hlubší spolupráce bude zároveň flexibilní. Pokud se k ní v rámci svých podmínek a možností bude moci každý stát dobrovolně přihlásit či nepřihlásit. Zvolit si míru svého zapojení ve společných politikách unie. Flexibilní Evropa, jak o ní mluvím, je tedy v příkrém rozporu s tzv. teorií tvrdého jádra. Tedy situaci, kdy skupina států, delorsovským jazykem řečeno, „avantgarda států“ postupovala v integraci hlouběji, ale zároveň přímo či nepřímo nutila integrační opozdilce, aby se k jádru přidali, jinak zůstanou na periferii a stanou se jakýmsi členy druhé kategorie. Taková forma variabilní integrace by nepodporovala různorodost a bourání bariér, ale naopak by ve svém důsledku vedla k unifikaci a budování nových institucionálních politických a ekonomických zdí. To je nutné odmítnout.

Ano, vím, že cesta flexibilní integrace není zatím příliš vyzkoušená, ale její zárodky v historii evropské integrace existují. Spolupráce v rámci Schengenského prostoru, Evropské měnové unie, dále tzv. Průmská smlouva o policejní a hraniční spolupráci. To, o co se mi jedná, je tedy různorodější Evropa, v níž různé skupiny států sledují své přirozeně různé zájmy. Pokud tu mluvíme o proměnách Evropy, pak právě v této změně dosavadního integračně unifikačního trendu vidím budoucnost EU. Samozřejmě, že nutnou podmínkou k tomu, aby tento mechanismus mohl fungovat, je shoda na největším společném jmenovateli, na definici kompetencí a pravidel, která budou platná pro všechny. Dobrým příkladem je společný trh s jeho čtyřmi svobodami. Stručně řečeno, flexibilní Evropa je taková Evropa, která rozšiřuje prostor společné svobody, ne míru regulace. Evropa, která zvyšuje vnitřní konkurenci, ne unifikaci. Taková Evropa umožní hledat efektivní řešení problémů, které jsem zde nastínil. Co by mělo obsahem onoho společného základu flexibilní evropské integrace, co má být tím nejvyšším společným jmenovatelem? Mají to být současné politiky zahrnuté v *acquis*? Nebo čistě otázky týkající se fungování vnitřního trhu?

Nebo půjdeme dále a budeme se snažit o přesun dalších pravomoci z unijní zpět na národní úroveň?

Toto jsou otázky, na jejich zodpovězení závisí budoucí směřování Evropské unie. Které do značné míry rozhodnou o tom, zda příští proměna Evropy bude směrem k bezvýznamné mocnosti třetího řádu, nebo zda nastoupíme cestu zpět na vrchol, z něhož nyní už sklouzáváme (pokud přímo nepadáme). Jak jsem už naznačil, já své vodítko pro další cestu mám. Budu se držet své střelky na kompasu svobody. Nicméně, abych se alespoň v závěru vrátil do role premiéra budoucí předsednické země, tak řeknu: toto jsou otázky, o kterých je třeba začít intenzivně diskutovat s našimi partnery. Ostatně už jsme začali. A první výsledky jsou rozhodně lepší, než předpovídali pesimisté. Atmosféra v EU se vskutku „proměňuje“. Stále více státníků si uvědomuje, že se musíme vrátit k našim původním hodnotám, vystříhat se přílišných zásahů do trhu, provést liberální reformy, podpořit konkurenci, omezit vysoké veřejné výdaje a bruselskou byrokracii... To je proměna, kterou si i jako konzervativce nechám líbit.

www.vlada.cz

**PROJEV PREMIÉRA TOPOLÁNKA
NA SETKÁNÍ S TURECKOU OBCHODNÍ KOMOROU
(17.4.2008)**

Nejprve chci poděkovat organizátorům i tureckému velvyslanci v Praze Jeho Excelenci Targayovi za tuto akci. Pevně doufám, že tato konference a Váš pobyt zde bude znamenat další historický předěl a impuls k navazování nových obchodních kontaktů. A také ve sdílení know-how, jak pracovat s operačními programy EU.

Jsem za tuto akci nesmírně rád, neboť se nám tak daří konkrétně plnit slib, který jsem dal v listopadu minulého roku při návštěvě tureckého premiéra Erdogana v Praze: že jsme připraveni předat naše zkušenosti z negociačního a přístupového procesu k EU. Přátelé si mají pomáhat, nechceme, abyste museli projít zkušeností některých omylů, které máme za sebou a rádi budeme sdílet naše znalosti, které mohou Turecku pomoci na cestě k plnému členství v EU. Otázce budoucího začlenění Turecka do EU se nemohu ve své dnešní řeči vyhnout. Na tom závisí i hospodářské vztahy našich dvou zemí. Po našem vstupu se nejrychleji rozvíjí právě obchod s ostatními členskými zeměmi EU, který dnes tvoří až 85 procent celkového objemu naší obchodní výměny.

Debatu o tureckém členství je nejen debatou o budoucnosti této velké země, o tom, zda bude mít sílu a vůli splnit všechna kritéria a požadavky. Je také debatou o budoucnosti EU. Zda dokáže najít takový modus vivendi, aby i členství takové země, jakou je, Turecko bylo oboustranně prospěšné. Osobně podporuji, aby EU byla spíše heterogenní, než unifikovaná. Aby byla společenstvím zemí, které na jedné straně uznávají společné hodnoty a dodržují pravidla hry. Ale na druhé straně si ponechávají své komparativní výhody a jednájí na základě svých odlišných ekonomických zájmů a podmínek. Taková Unie musí být otevřená dalšímu rozšiřování, nesmí se uzavírat sama v sobě. Musí být vnitřně i vůči vnějšímu světu svobodná a liberální. Musí opustit cestu zvyšování míry regulace a unifikace a naopak být flexibilní a různorodá.

Když říkám, že česká vláda preferuje tuto budoucí podobu Evropy a zároveň podporuje plné členství Turecka v EU, jde o dvojí vyjádření téhož. Turecko se nikdy nemůže stát členem unifikované, zapouzdřené Unie. A EU, která odmítne další rozšiřování, nemůže být nikdy onou liberální, otevřenou Evropou, která plní svoji civilizační misi rozšiřovat prostor svobody, bezpečí, stability a prosperity. Jsme tedy pro plné členství Turecka. Nikoli jen pro nějakou náhražku typu privilegovaného partnerství. Dnes platná evropská legislativa status „privilegovaného partnerství“ ani nezná a s touto kategorií nebyl dosud konfrontován žádný kandidát z předchozích kol rozšíření. Pokud by měl být koncept privilegovaného partnerství zodpovědně míněným dokumentem pro budoucí diskusi o zapojení Turecka do EU, měl by minimálně načrtnout řešení následujících okruhů otázek:

Co přesně by měl tento asociační vztah zahrnovat?

Měl by být tento model spolupráce aplikován pouze v případě Turecka, nebo i vůči ostatním zemím, které dnes EU zařazuje do své politiky sousedství (neighbourhood policy), nebo které do budoucna projeví svůj zájem o to stát se členy EU?

V čem přesně by se tato forma spolupráce kvalitativně lišila od plného členství?

Kromě těchto věcných otázek vyvolává návrh privilegovaného partnerství i zásadní filosofickou otázku:

V čem má být toto partnerství privilegované a vůči komu?

Všem úvahám o privilegovaném partnerství je společná snaha co nejvíce využít ekonomického potenciálu Turecka - respektive jeho sedmdesátimilionového trhu - i jeho geopolitického postavení a bezpečnostně-strategické hodnoty. Na druhé straně jsou tyto návrhy velmi nekonkrétní, pokud jde o privilegovaný přístup Turecka na vnitřní trh Unie a o jeho zastoupení u Evropské komise či v Radě ministrů pro vnitřní trh. Nepoměr mezi výhodami, které by EU získala, a nedostatečným politickým zastoupením Turecka v rozhodovacích a prováděcích orgánech EU je zjevný. Kromě těchto pochybností nepovažuji za správné, aby se měnila pravidla během hry. Pokud jednou EU pozvala Turecko mezi kandidátské země a udělila mu patřičný status, je třeba dodržet dané sliby.

Samozřejmě, že Turecko musí splnit všechny podmínky, stejně jako země před ním včetně České republiky. Ale netřeba je nějak doplňovat a extendovat. Jsou to podmínky tvrdé – a my nejlépe víme jak. Na druhé straně jsou Kodaňská kritéria férová, protože předem jasně definují, jaké podmínky musí kandidátská země splnit. Pro Turecko to určitě bude dlouhá a složitá cesta a větší posun lze očekávat až od druhé poloviny příštího roku. Nicméně my sami bychom během našeho předsednictví rádi otevřeli alespoň dvě přístupové kapitoly. Máme zájem na tom, abychom jednou uvítali Turecko mezi plnoprávnými členy EU. Pouze plné členství může přinést obchod výhodný pro obě strany. O vlivu členství, či vůbec perspektivy členství, na obchodní vztahy svědčí fakt, že zájem zahraničního kapitálu o investice v Turecku prudce stoupl po zahájení přístupových rozhovorů v roce 2005. V tomto roce se objem přímých zahraničních vyšplhal na 9,6 miliard amerických dolarů, to je tři a půl krát více než v roce 2004. V roce 2006 se zvýšil na 17,4 mld. USD. Nejvíce, téměř z poloviny se na tomto přílivu podílely samy státy EU (Nizozemsko, Německo, Itálie, Velká Británie, Francie).

Co se týká obchodních vztahů s Českou republikou, ty nepochybně s přibližováním Turecka k EU dostanou nový impuls. Nicméně již dnes můžeme stavět na dlouhé tradici od doby těsně po 1. světové válce. Československo se v průběhu minulých let podílelo na výstavbě průmyslové základny Turecka dodávkami významných investičních celků jako např. cukrovaru Uşak, pivovarů Istanbul a Ankara, elektrárny Soma, závodu na výrobu pneumatik atd. V rámci výrobní spolupráce byly vybudovány montovny užitkových vozidel, motocyklů JAWA 350, vysokozdvíhových vozíků či soustruhů. A ukazuje se, že této tradice dokážeme využít. Obchodní výměna mezi Českou republikou a Tureckem v posledních osmi letech neustále rostla a v loňském roce dosáhl její obrat rekordního objemu 1,520,6 mld. USD, při téměř vyrovnané bilanci dovozu a vývozu, kdy turecký export převyšuje český o necelých šedesát milionů dolarů. Celkem za posledních pět let vzrostl objem obchodní výměny čtyřnásobně. Turecko je 17. největší ekonomikou světa a potenciál dalšího růstu je obrovský. Za všechny obory, ve kterých máme rezervy, jmenuji alespoň turistiku. Máme zájem, aby zvláštní pozornost byla do budoucna věnována

rozvoji obchodně ekonomické spolupráce se zaměřením na její vyšší formy. To znamená na společné podniky, investice, pronikání na třetí trhy atd. Dobře si uvědomujeme zásadní význam Turecka pro zajištění energetické bezpečnosti Evropy. Již dnes sehrává Turecko významnou roli energetického koridoru pro tranzit ropy a zemního plynu. Jedná se o ropovod Baku-Tbilisi-Ceyhan, plynovod Baku-Tbilisi-Erzurum, či o zvažovanou výstavbu plynovodu Nabucco.

S energetikou souvisí i otázka ekologie, na kterou EU klade velký důraz. Česká republika je připravena podílet se na technologiích odsíření tepelných elektráren. Nabízíme také dodávky špičkových technologií pro ekologické projekty v Turecku. Máme s tím poměrně rozsáhlé zkušenosti. Po roce 1990 jsme ušli velký kus cesty při zlepšování životního prostředí a naše firmy mají potřebné know-how. Mluvil jsem tu o členství Turecka v EU a o obchodních vztazích. Jak už jsem naznačil, obě oblasti spolu úzce souvisejí. Integrace do EU pomůže byznysu. Na druhé straně může i byznys podpořit evropskou myšlenku. Pokud mohu, rád bych na tomto místě na vás coby představitel byznysu apeloval. Protože pokud platí ona pozitivní vazba mezi přístupovými rozhovory a zájmem investorů, stejně tak platí i vazba negativní. Dosud naštěstí příliv zahraničních investic nereagoval na výkyvy v průběhu negociačního procesu. Tento pozitivní trend má jistě kořeny v pokračujícím hospodářském růstu Turecka a pevném odhodlání turecké vlády pokračovat v reformním procesu i v přístupových rozhovorech. Evropská unie sama by si však měla být vědoma rizik a nebezpečí, která může vyvolat svým mnohdy ambivalentním přístupem k tureckým ambicím na členství.

Pokud Unie unáhleně zabouchne Turecku dveře, zahraniční investoři přijdou o podstatné benefity, které by vyplynuly z postupného procesu aproximace turecké a evropské legislativy, silné dynamiky tureckého hospodářství a otevírání všech sektorů trhu. Na to by museli reagovat. Firmy a podnikatelé by proto měli podpořit reformní proces v Turecku tím, že budou občanům i turecké vládě předkládat, jaké konkrétní výhody členství v EU přinese. Konejte jako silný hlas, který podporuje evropské rozšíření. Dnes již velmi málo politiků hovoří otevřeně ve prospěch tureckého členství v EU. Ale lidé z byznysu, turečtí podnikatelé i ti čeští, kteří mají v Turecku své pobočky, vidí dennodenně, z vlastní zkušenosti, transformační a reformní pokrok v této zemi. A mnoho těchto lidí přesvědčuje své nadřízené, aby své pobočky a investice v Turecku udrželi či rozšířili. Bohužel, málokdy se tento hlas dostane mimo kanceláře či zasedací místnosti. Buďte tím společným a slyšitelným hlasem, angažujte se více veřejně ve prospěch evropské cesty Turecka.

Jsem přesvědčen, že plné členství Turecka v EU bude prospěšné pro všechny. Pro občany dnešní Unie i pro občany Turecka. Pro podnikatele na obou stranách. A vůbec pro budoucnost Evropy, která tak ukáže věrnost svým základním hodnotám. Věrnost myšlence svobody a otevřenosti, která překračuje i obtížně překročitelné kulturní hranice.

**ROZHOVOR MIRKA TOPOLÁNKA
V MAGAZÍNU HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN EXPORTÉR
ALBÁNIE PŘECE PATŘÍ DO NATO I DO EVROPSKÉ UNIE
(17.4.2008)**

Při oficiální návštěvě premiéra Mirka Topolánka v Tiraně 18. dubna bude podepsána mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a na druhé straně Ministerstvem hospodářství, obchodu a energetiky Albánské republiky dohoda, která má povzbudit spolupráci obou úřadů. Dohodou se zřizuje Smíšená pracovní skupina jako fórum pro setkávání zástupců obou stran, případně dalších organizací, což by mělo přispět k povzbuzení přímé spolupráce mezi českými a albánskými firmami. To je jeden z hmatatelných výsledků cesty českého premiéra, který tuzemským firmám bude otevírat dveře na tamní trh. Jaké jsou však postoje naší vlády ve vztahu k Albánii, které v Tiraně budou prezentovány, se magazín Exportér zeptal právě premiéra Mirka Topolánka.

Exportér: Poprvé od počátku 90. let se takto vysoce postavený český politik vydává do Albánie. Co je účelem vaší návštěvy?

Česká republika má dlouhodobě značný zájem o západní Balkán. Máme tu své ekonomické zájmy, neopomenutelná je rovněž historická i zeměpisná blízkost této oblasti. Je to však i oblast, v níž se odehrály nejvážnější konflikty evropského kontinentu za posledních padesát let. Proto nám záleží na její stabilitě, bezpečnosti a prosperitě. To je důvod, proč právě ji vláda vybrala za jednu z priorit zahraniční politiky pro české předsednictví v Evropské unii.

Konkrétně Albánie sehrává na západním Balkánu důležitou roli. V 90. letech byla vinou stalinistického režimu zdrojem politické nestability a masové emigrace, čemuž my Češi dobře rozumíme. Ovšem posledních deset let demokratické albánské vlády dokázalo zemi proměnit ve stabilizující faktor této neklidné oblasti.

Albánie se stala zemí, která projevuje mimořádnou snahu o integraci do NATO. Její přizvání do Aliance na summitu v Bukurešti je pro ni skutečným historickým milníkem. Je uznáním pokroku, který učinila v posledním desetiletí.

Albánie má rovněž dobré šance na členství v Evropské unii. Samozřejmě po dokončení nezbytných politických a ekonomických reforem. Svoji návštěvou chci jasně podpořit zakotvení Albánie v NATO a perspektivně i v EU. Vidím v tom šanci pro stabilizaci a prosperitu celé jihovýchodní Evropy. Jde mi také o to pobídnout české obchodníky a investory, aby se více zajímali o zemi, která kdysi bývala významným odbytištěm našich výrobků.

Exportér: Již jste naznačil důležitost členství Albánie a dalších zemí západního Balkánu v NATO a v budoucnu v Evropské unii. Jakou pozici vláda ČR a vy osobně zastáváte ohledně podpory tohoto členství?

Vláda i já osobně dlouhodobě podporujeme přijetí jak Albánie, tak také Chorvatska a Makedonie do NATO. Všechny tři země splnily podmínky partnerství pro mír a první dvě také obdržely pozvánku. Věřím, že k nim brzo přibude i Makedonie. Česká republika změnila v posledních letech svůj název čtyřikrát a snad to bude možné i v případě Makedonie.

Co se týká Albánie, oceňuji její vojenskou účast v Afghánistánu a v Iráku. Tím prokazuje odhodlání rozšiřovat prostor bezpečí a stability i mimo svoje území.

Prokazuje, že je ochotna bránit společné hodnoty naší civilizace a do NATO rozhodně patří. Ostatně o tom jsem byl vždy přesvědčen.

O mém postoji k integraci Albánie do EU pak svědčí i to, že koncem loňského roku naše vláda navrhla parlamentu k ratifikaci Stabilizační a asociační dohodu EU s Albánií. Je ale třeba připomenout, že samotná ratifikace, která probíhá i v ostatních zemích EU, neznamená okamžitý vstup Albánie do unie. Před konečnou pozvánkou bude muset uzavřít všechny přístupové kapitoly této dohody.

Exportér: Jaký je postoj vlády ČR vůči nezávislosti Kosova, což je pro Albánii přirozený politický a ekonomický partner.

Musím říci, že v otázce Kosova neexistuje žádné dobré řešení. To méně špatné je uznat jednostranné vyhlášení nezávislosti. Jakkoli to je pro české občany i řadu ministrů velice bolestivé rozhodnutí. Neuznat Kosovo by však bylo ještě horší, neboť by to vedlo k naprosto nekontrolovatelnému vývoji v oblasti. Ostatně k vyhlášení samostatnosti směřoval vývoj od války v Kosovu. Nyní nám jde o to, aby byl na území Kosova zachován klid, a nejen proto, že zde máme naše vojáky, a aby byla respektována práva menšin, chráněn majetek a kulturní hodnoty.

Věřím, že kosovská vláda bude schopna to zaručit. Jediným trvalým řešením je však perspektiva integrace všech zemí regionu, včetně Srbska, do euroatlantických struktur. Historie v minulém půlstoletí ukázala, že to je způsob, jak se z bývalých nepřátel stávají dobří spojenci.

Exportér: Diplomatické otevírání dveří je zejména v Albánii o to důležitější, že státní struktury zde výrazně zasahují do chodu ekonomiky. Jaké by měla vaše návštěva splnit ekonomické cíle?

Prioritou naší zahraniční politiky je ekonomická diplomacie. Hospodářské vztahy by měly být i základem dobrých bilaterálních vztahů s Albánií. Obě vlády mohou opravdu otevřít dveře byznysmenům, na nichž závisí konečný výsledek. Mým cílem je přesvědčit albánské partnery, že české výrobky jsou kvalitou srovnatelné s konkurencí a přitom mají výhodnější cenu. Jsem přesvědčen, že má cesta zásadním způsobem přispěje k dalšímu rozšíření a prohloubení hospodářské spolupráce.

Exportér: Jaké vidíte možnosti spolupráce mezi Českem a Albánií na poli obchodu a investic. Přece ještě koncem 80. let byla ČR významným obchodním partnerem, po ulicích jezdí naše autobusy a na železnicích naše lokomotivy.

Možnosti česko-albánské ekonomické spolupráce nejsou zatím plně využívány, přičemž Albánie je pro nás perspektivním obchodním partnerem. Naše šance vidím zejména v oblastech rehabilitace energetického sektoru, ve výstavbě infrastruktury a v obnově těžebního průmyslu. Čeští podnikatelé, kteří mě budou během cesty doprovázet, jsou připraveni se zapojit do konkrétních projektů.

Rád bych zmínil i skutečnost, že Česká republika se podílela a podílí na zahraniční rozvojové spolupráci v Albánii, a to přesto, že nebyla zařazena mezi prioritní země. Projekty v oblasti zdravotnictví, životního prostředí, železniční dopravy, sblížení technické regulace s právem EU a implementace mezinárodních standardů jsou albánskou stranou vysoce ceněny. I to nám může pomoci k novým kontraktům.

(autor: Milan Mostýn)

www.vlada.cz

VYJÁDŘENÍ K NÁVŠTĚVĚ PREMIÉRA NA KYPRU (19.4.2008)

Vzhledem ke stále se objevujícím zprávám o údajných problémech se vstupem premiéra Topolánka do kyperského klubu uvádím následující:

Text se zakládá na nepravdivých informacích. Premiér byl naopak do klubu pozván. U vstupu došlo pouze k malému zdržení kvůli rezervaci, přičemž premiér situaci nijak nekomentoval. Celou záležitost řešili organizátoři.

Při této příležitosti připomínám, že premiér vykonal významnou misi, která směřuje k podpoře urovnání vztahů mezi Řeky a Turky na Kypru. Premiér M. Topolánek představitelům rozděleného Kypru navrhl setkání v Praze, které by mělo vést k většímu porozumění a podpoře dialogu mezi řeckou a tureckou částí ostrova.

Význam tohoto návrhu je zdůrazněn i tím, že ČR bude vykonávat předsednictví v Radě Evropské unie, jehož priority premiér na své oficiální návštěvě Kypru představil. Se zněním projevu premiéra k českému předsednictví a se zprávou o kyperské návštěvě se můžete seznámit na stránkách vlády ČR.

Jana Bartošová, tisková mluvčí vlády ČR

www.vlada.cz

**ROZHOVOR MARCELA BODNÁRA
S MÍSTOPŘEDSEDOU VLÁDY ALEXANDREM VONDROU
V ČASOPISU CZECH BUSINESS WEEKLY
ČEŠI VYNIKAJÍ PUDEM SEBEZÁCHOVY
(21.4.2008)**

Česká zahraniční politika zažívá horké chvíle. Spát jí nedává americký radar v Brdech, příprava na předsednictví Evropské unie v prvním pololetí roku 2009 i otázka uznání, či neuznání Kosova. Místopředseda vlády pro evropské záležitosti Alexandr Vondra (46, ODS) v rozhovoru pro CBW konstatuje, že Česká republika Kosovo dříve nebo později určitě uzná, i když musí postupovat obezřetně, aby nepoškodila své tradičně dobré vztahy se Srbskem.

Se sebejistotou hovoří i o přípravě českého předsednictví v Evropské unii. Za větší problém Vondra považuje rozhádanost české politické scény, která pověsti republiky v zahraničí škodí vřdycky, nejen v době českého předsednictví. Ohledně případného umístění amerického radaru v Brdech Vondra jednoznačně odmítá jakoukoliv trvalou přítomnost ruské vojenské posádky na českém území.

Pane ministře, začněme aktuálně. ČR stále nevyjádřila jasný postoj k uznání Kosova. Na co se čeká?

Čeká se na to, až se vláda rozhodne. Nemusíme dělat všechna rozhodnutí jako první, můžeme si vyhradit trochu času na uvážení. To je naše svaté právo. Pro nás to není úplně jednoduchá situace. Volají nám z Prištiny a připomínají, že i Československo kdysi za svůj vznik vděčilo uplatnění práva na sebeurčení. A volají nám i z Bělehradu a připomínají okleštění Československa v roce 1938. Hodně se v souvislosti s Kosovem mluví o mezinárodním právu. Dochází tu ke střetu dvou aspektů mezinárodního práva. Proti právu na sebeurčení stojí právo na zachování územní integrity. Ta situace nemá jednoduché řešení. Jsem přesvědčen, že my Kosovo nakonec uznáme, protože deklarace nezávislosti je vyjádřením určité reality. Není šance, aby se Kosovo reintegrovalo zpátky do Srbska po tom, co se tam v posledních 15 letech odehrálo. My Kosovo uznáme, ale zatím vyčkáváme. Teď v Prištině schválili novou ústavu; podle všech kritérií je to kvalitní dokument, který by měl zaručit práva menšin na území Kosova. My se v určitém okamžiku rozhodneme, až na to bude správný čas.

Budete riskovat zhoršení vztahů se Srbskem?

Riziko představuje uznání i neuznání. Málo důležitých kroků v politice je úplně bez rizika. Argumentem, proč nespěchat, jsou naše vztahy s Bělehradem. Chceme postupovat tak, abychom demokraticky smýšlejícím elitám v Bělehradě ještě víc nezkomplikovali život. Postupný rozpad Jugoslávie a zmenšování Srbska pro ně znamená trauma. Stačí tam zajet a promluvit si s nimi. Obvykle při zahraničně-politických jednáních jedna i druhá strana mluví 50 procent času. Já jsem v Srbsku nedávno byl a v podstatě jsem jen poslouchal. Oni mluvili 90 procent času. Potřebují se vymluvit, potřebují, aby jim někdo naslouchal. Srbsko si musí uchovat evropskou perspektivu; Bělehrad je tradiční metropolí západního Balkánu. Musíme s nimi umět komunikovat, nemůžeme se k nim otočit zády a dopustit, aby se v této klíčové oblasti Balkánu naplno prosazovalo jenom Rusko. To by nebylo rozumné. Naproti tomu k realistické politice patří i nutnost respektovat a uznávat určité skutečnosti. Bělehrad

musí pochopit, že mu nakonec nezbude než se s existencí samostatného Kosova smířit.

Zmínil jste se o Rusku. To nyní zmírnilo svou rétoriku vůči umístění amerického radaru v ČR, ale tvrdí, že by s ním teoreticky nemělo problém, pokud by byla zabezpečena jeho stálá přítomnost na základně. Dovedete si to představit?

Musíme se na tom s Ruskem domluvit. Řešení musí odrážet česko-ruskou dohodu, a stejně i dohodu s Američany. Otázkou je, co znamená stálá přítomnost? Neumím si představit stálou ruskou vojenskou posádku na českém území, neumím si představit ani její stálou přítomnost na americké základně. Co si však umím představit, je monitoring prostřednictvím vojenských přidělců, kteří budou sídlit na zastupitelském úřadu v Praze a za přesně stanovených pravidel budou mít na základnu přístup. Umím si také představit různá technická a doplňková zařízení zprostředkující trvalý přehled o činnosti radaru a poskytující ujištění, že se na základně neděje nic proti Rusku. V dnešním technologicky vyspělém světě není problém takové ujištění Rusku nabídnout. Ale zatím nic takového dojednáno nebylo, Rusko pouze na dálku formuluje některé požadavky, k dohodě jsou však zapotřebí dva, nebo v tomto případě dokonce tři partneři.

Dá se o tom vůbec s Rusy úspěšně jednat?

Určitě. Vždy je výchozí pozice jiná než konečná. Když jsme začali rozšiřovat NATO, Rusko také křičelo a nakonec jsme se s nimi dohodli na modelu určité spolupráce, takže se s tím v podstatě smířilo. Stejný příběh se odehrál kolem druhé vlny rozšiřování NATO. Zase se nejprve ozval křik, co všechno to bude znamenat, když pobaltské státy vstoupí, a dnes tam existují vztahy, které Rusko v zásadě respektuje. Myslím si, že stejné to může být i s protiraketovou obranou.

Přejdeme k našemu blížícímu se předsednictví v Evropské unii. Českým heslem má být „Evropa bez bariér“. Co přesně chcete dokázat?

Chceme, aby Evropa byla otevřená navenek i uvnitř. Aby bariéry, které brání uplatňování čtyř svobod – pohybu lidí, zboží, služeb a kapitálu – byly odstraněny. A abychom směrem ven nezavírali dveře balkánským zemím, protože by měly mít stejnou evropskou perspektivu, jakou jsme vždy měli my. Nejde nám o Evropu bez hranic, jen bez bariér – nestavět žádné zdi, neříkat apriori ne, což samozřejmě neznamená, že smažeme v Evropě všechny hranice a přetvoříme ji v monolit. Pokud snad někdo má takové ambice, tak se to nepovede. Evropa svým charakterem je a zůstane různorodá. Svoboda pohybu pracovních sil pořád naráží na omezení. Pět zemí vůči desítky novějších členů stále uplatňuje restriktce – Německo, Francie, Rakousko, Dánsko a Belgie. Myslím si, že až si příští rok budeme připomínat dvacáté výročí pádu železné opony, rádi bychom viděli, že se tyto zbytečné restriktce už neuplatňují.

Přejdeme teď k českému předsednictví Evropské unie, které začíná od ledna 2009. Jak jsme na něj připraveni?

Kdybych měl vyjmenovat všechno, co je potřeba ještě zvládnout, moc už by se nám do tohoto rozhovoru nevešlo. Základem je ale logistika a organizace; když ty nebudou fungovat, tak si uřízneme ostudu, ať se snažíme sebevíc. I detaily hrají roli. Nebudu jmenovat, ale nedávno Unii předsedala země, která vezla ministry autobusem z jednoho města do druhého a večer, uprostřed lesů, došel benzín. Než

se situace vyřešila, ministři přišli o čtyři hodiny času. To samozřejmě není dobré. Ale zpátky k otázce. Češi, jsou-li v dobré kondici, umějí tyto organizační věci uspořádat s velkým nadhledem. A podaří-li se nám přidat nějakou hodnotu navíc, bude to jenom dobře. Tady bych rád podtrhl, že každá předsednická země má zájem zapsat se do historie tím, že její předsednictví přinese nějaký paměťihodný počin, který evropskou agendu posune dál a občanům Unie dá něco konkrétního. V našem případě je tu však navíc problém, že české předsednictví začne krátce před volbami do Evropského parlamentu v červnu 2009, kdy bude končit funkční období Evropské komise. Evropský parlament nebude už ve druhém čtvrtletí našeho předsednictví zasedat, takže 6 měsíců legislativních prací se zredukuje na polovinu. Navíc budeme pracovat v době, kdy pravděpodobně začne platit nová Lisabonská smlouva. Pojede se podle nových pravidel, která nejsou do detailu nastavená, a bude se o nich ještě muset jednat. To jsou momenty, které nám svým způsobem komplikují situaci. Nezbyvá než to všechno dobře zvládnout...

Říkal jste, že Češi jsou schopni dobře organizovat, když jsou v dobré kondici. Co když ale nejsou?

Základem je mít jasno doma. Je-li země vnitřně rozhádaná, zuří-li permanentní válka mezi vládou a opozicí, tak to věci jenom komplikuje. Ukazují na to i zkušenosti zemí, které Unii předsedaly v dobách svých voleb. V tomto ohledu bohužel naše situace také není nijak růžová, protože před volbami v roce 2006 tady byla velmi tvrdá volební kampaň. Následoval fakticky osmiměsíční zápas o moc. Osm měsíců negativní kampaně a osm měsíců zápasu o moc po volbách, skoro rok a půl tvrdého zápasu, který zanechal šrámy ve vztazích napříč politickým spektrem. Narušil vztahy mezi jednotlivými lidmi v politice a je naším úkolem se s tím nějak vypořádat, protože není v ničem zájmu, aby se české předsednictví stalo hříčkou zmítanou domácími spory. Myslím však, že Češi navzdory všem neshodám vynikají pudem sebezáchovy, proto to určitě zvládneme.

Jako předsedající země se staneme součástí trojice po sobě jdoucích předsedajících členů s Francií a Švédskem. Pohled těchto zemí na záležitosti, které hýbou EU – například na ochranu životního prostředí či zemědělskou politiku – se mnohdy liší od pohledu Česka...

Tak především a zaprvé: Evropská unie je o kompromisech. Každé jednání, máte-li se ve 27 státech dohodnout, nemůže nikdy dopadnout tak, že jedni zvítězí a druzí odejdou poraženi. Vždy je výsledkem kompromis. Za druhé, spolupráce se Švédy a Francouzi na tzv. osmnáctiměsíčním programu je ustavena kvůli tomu, aby předsednictví vykazovalo nějakou míru kontinuity, aby to nebyl pohyb od zdi ke zdi. Myslím si, že dohodnout se dokážeme. Jistě máte pravdu, třeba názory na zemědělskou politiku mezi Francií na straně jedné a námi a Švédy na straně druhé, nejsou úplně totožné. A našly by se i další rozdíly. Ale třeba v oblasti energetiky máme s Francouzi mnoho společného, a jinak to budou zase vidět Švédové. Nicméně nepochybnou výhodou je, že ve Stockholmu, Paříži i v Praze jsou dnes reformní vlády, které mají zájem reformovat ekonomiku ve svých zemích a chtějí reformovat i Evropskou unii, aby byla více konkurenceschopná v globálně otevřeném a propojeném světě. Určitě se dohodneme. Teď koncem května budeme mít hotový program a tady v Praze ho představíme. Určitě nechceme demonstrovat rozpory, ale naopak ukážeme, že jsme schopní se domluvit.

Nemáte obavy, že ČR vzhledem ke svému významu v Evropě toho v Unii moc neprosadí?

Je jistě pravda, že Francie s novým prezidentem (Nicolasem Sarkozym) je dnes dynamickou, aktivní členskou zemí, ale ani ona nemůže něco prosazovat sama, musí k tomu mít v Evropě spojence. Z tohoto pohledu se bát nemusíme; tam, kde my zastáváme určité pozice, nejsme zdaleka sami. Komunikujeme s ostatními státy, Velkou Británií, Holandskem počínaje a mnoha novými členy konče. Znovu říkám, Unie je o neustálém hledání rovnováhy, nejenom mezi starými a novými, ale i mezi severem a jihem, protestanty a katolíky, mezi velkými a malými.

Jaký význam má podle vás současná Česká republika ve srovnání se starými i novými členy Evropské unie?

Přiměřený naší velikosti, délce našeho členství a našim zkušenostem. Jsme uprostřed Evropy, čili jsme neopominutelným státem. Stejně jako my potřebujeme evropskou spolupráci, potřebuje Evropa nás. Představte si, kdybychom třeba nebyli součástí Schengenu. Určitě bychom komplikovali život Němcům, Polákům a Rakušanům. Nicméně nejsme velmocí a nemáme sílu na to, aby bylo vždy po našem. Naše politika tedy spočívá i v tom, najít si k prosazování svých cílů spojence. A řekl bych, že to se nám daří; v Evropské unii se umíme prosazovat a jsme schopni organizovat věci tak, abychom dokázali prosadit, co potřebujeme.

Mluvíte o spojencích. Myslíte tím spolupráci s dalšími zeměmi střední a východní Evropy. Jak byste charakterizoval jejich současnou pozici ve srovnání se starými členskými zeměmi, jako je Německo nebo Británie?

S postupným rozšiřováním Unie se my jako Česká republika dostáváme stále více do středu. Německo, které podporovalo rozšíření Unie v první vlně asi nejvíce,razilo filozofii „dostat země z periferie více do středu“. O totéž šlo i Velké Británii, která rozšíření také podporovala, hlavně ve snaze nalézt určitou rovnováhu, aby centrum Unie nebylo příliš tvrdé a vlivné. Takže role střední a východní Evropy je důležitá v hledání základní evropské rovnováhy, což je konec konců politika, která se v Evropě dělala vždycky. Teď v podmínkách evropské integrace a Evropské unie se to třeba dělá jinými prostředky, ale stará schémata vidíme stále.

Jak jste sám řekl, ČR leží ve středu Evropy. Jakou roli by mohla naše země hrát ve vztahu mezi starými (EU-15) a novými členy, případně i zeměmi, které o vstup teprve usilují?

My jsme na jedné straně nová členská země, na straně druhé z nových členských zemí právě ta naše leží nejdál na západě a vždycky byla součástí evropského mainstreamu. Epizoda 40 let za někdejší železnou oponou je v evropských dějinách výjimkou. Takže jsme zemí, která může nějakým způsobem na západě zprostředkovat naši zkušenost obnovené demokracie. A pro země na východě a jihovýchodě hrajeme roli jednoho z členů, kteří podporují další rozšiřování a usilují o to, aby jim dveře do Unie nezůstaly zavřené.

Na tom máme i ekonomický zájem...

Přesně tak. Naše ekonomika je otevřená. Velká část hrubého domácího produktu se vytváří obchodní činností a naším nepochybným zájmem je rozšiřovat prostor volného trhu pro naše služby i výrobky. Evropa jako pevnost uzavřená před okolním světem nemá smysl. Musí se stát co nejotevřenějším společenstvím, které není svázáno ani omezeními uvnitř.

Nedávno mi slovinský velvyslanec v ČR řekl, že za jejich předsednictví 90 procent programu souvisí s dlouhodobým směřováním EU a jen zhruba 10 procent je jejich vlastní program. Jak vidíte ten poměr vy?

Asi to tak bude. Samozřejmě, že dvoumilionové Slovinsko má pro prosazování vlastních námětů asi menší prostor než osmdesátimilionové Německo. My, desetimilionové Česko, jsme někde mezi. Rozhodně však nejsme žádná supervelmoc, ale konec konců každý, kdo předsedá, ať je to země velká a vlivná, nebo země malá a začínající, hraje spíše roli moderátora, jakéhosi rozhodčího, který musí v podstatě pískat rovinou, protože nic jiného by nebylo tolerováno ani respektováno. Platí, že pokud země, která má na něco vyhraněný názor nebo má s některou připravovanou legislativou problém, se chystá na předsednictví, tak se příslušné projednávání většinou buď urychlí, aby nepřesáhlo do předsednictví, anebo se odloží.

Vy i jiní představitelé ČR pravidelně jezdíte do Slovinska, které právě předsedá Evropské unii. Hodláte tyto konzultace se Slovinci ještě zintenzivnit a radit se s nimi, jak postupovat při přípravách?

Já jsem byl ve Slovinsku před třemi týdny, mluvil jsem s ministrem zahraničí, se státním tajemníkem (pro evropské záležitosti ve Slovinsku) Lenarčičem a dalšími, prohlédl jsem si důkladně jejich hlavní konferenční centrum v Lublani. Konzultujeme s nimi, ale není to jediná země, která je nám vodítkem. Slovinsko je poměrně zdatná země, pokud jde o národní marketing. Hodně investovali do svého image; do toho, jak se jejich země jeví při pohledu zvenčí. Chtěli přilákat turisty, protože turisticky je to vděčná země. My jsme možná v trochu jiné situaci. Praha takový marketing nepotřebuje, nicméně v téhle oblasti rozhodně je co se učit. Jestli je v něčem Slovinsko silné, pak je to právě organizace. Konec konců každý turista ví, že když projíždí Slovinskem, je to čistá, úhledná, spořádaná země. Nicméně je jasné, že vliv Slovinska v Unii je spíše menší.

Je vůbec výhodné předsedat Evropské unii?

Výhodné, nevýhodné, prostě jí předsedat musíme. Všichni se střídají vždy po půl roce. Výhoda je v příležitosti se ukázat, upoutat pozornost. Přece jenom v těch šesti měsících přijíždí do země větší počet novinářů, celá země je pod drobnohledem. Je to příležitost ukázat nejen hlavní město, které každý zná, ale i regiony. Proto se také většina zemí snaží nepořádat některá setkání, třeba ministerské rady, jenom v hlavních městech. Samozřejmě to nese i svá rizika. Pokud předsednictví některá země nezvládne, znamená to ostudu; také je možné nastavit si ambice příliš vysoko a nesplnit pak očekávání. Jde o to najít rozumnou míru. Ano, mohli bychom začít všude vykládat, že je to od doby Karla IV. poprvé, co Češi budou vládnout Evropě, ale já bych to bral spíše s rezervou.

Vypadá to, že české administrativní struktury nejsou úplně jazykově připraveny na evropské předsednictví. Hodláte to změnit?

Ano, oni se cvičí v angličtině i francouzštině. Mladí s tím takovou potíž nemají, problém je to spíše pro starší nebo střední generaci. Nakonec i věkový průměr týmu, který předsednictví připravuje, je poměrně nízký.

Nebojíte se toho, že když teď lidi jazykově vybavíte na náklady státu na předsednictví, odejdou potom do soukromé sféry?

Proč bych se toho bál? Já se soukromé sféry nebojím. Fungující soukromá sféra je nesmírně důležitá pro blaho společnosti. Státní sektor bude vždy mít problém uspět v soutěži se soukromou sférou, pokud jde o platy. Jsou dva modely zaměstnávání osob ve státní sféře, v jednom člověk pracuje v byrokracii od mládí až do důchodu. Ve druhém lidé část života stráví v soukromém sektoru, část života ve státních úřadech, část třeba v politice. Vždy jsem byl dost kritický k zákonům o státních službách, které nabízejí státním úředníkům definitivu. To je model, který sice zaručí, že máte jakž takž výkonnou a profesionální státní správu, ale ona je pak zkosnatělá, neschopná přijímat nové myšlenky. Jak politika, tak státní byrokracie občas potřebuje okysličit; aby do úřadů přišli lidé ze soukromé sféry a trochu to rozhýbali. Samozřejmě je třeba nastavit pravidla, aby nedocházelo ke konfliktu zájmů.

Myslíte si, že onomu „okysličení“ by právě předsednictví mohlo pomoci?

Že to přinese zásadní zlom, v tom jsem skeptický. Ale pomůže to, naši lidé budou muset předsedat v různých pracovních skupinách, něco se naučí. Kdykoliv jsme přebírali nějakou větší odpovědnost, vyrostla na tom celá řada lidí, kteří pak dál našli lepší uplatnění. Krátce po rozdělení Československa jsme byli v Radě bezpečnosti OSN a hodně diplomatům to tehdy pomohlo se dostat takřkajíc z divizního přeboru do první ligy. Když jsme pořádali summit NATO, také to nakoplo řadu lidí. Najednou dostali úkol, který musel být hotov, nedal se odložit a měl jasný termín. Ve státních úřadech platí pravidlo, že žádný termín není definitivní, vždycky ho jde prodloužit rozhodnutím nadřízeného či vlády nebo se to zamete pod koberec. Tady však máte termín a od toho momentu musí vše fungovat. Z toho pohledu jde o osvěžení.

Změňme téma. Česko se dost angažuje ohledně situace na Kubě, kde Fidel Castro předal úřad svému bratru Raúlovi. Jak moc se tím mění tamní situace?

Uvidíme. Mám dojem, že změny na Kubě budou spíš velice pozvolné a nedojde k žádným dramatickým obrátům. Establishment má zájem udržet si moc a zároveň kapitalizovat své mocenské postavení, hlavně v peněžní rovině. My každopádně nebudeme rezignovat na politiku, která tlačí kubánské úřady k propouštění politických vězňů a k zavádění základních demokratických a politických svobod. Kuba je země stojící na křesťanských základech. Utěšovat se tím, že tam je čínský model, který se bude po desetiletí transformovat, by asi bylo málo, a já věřím, že se Kubánci sami postarají, aby změny byly rychlejší a dynamičtější.

Jaké jsou zájmy České republiky na Kubě?

Do jaké míry se tam Češi prosadí, nebo neprosadí? Já myslím, že mnoho firem se tam dokáže prosadit už dnes a půjde jim to ještě lépe, pokud se tam podmínky přece jenom trochu uvolní. Nemyslím si však, že by to byl důvod k tomu, abychom mlčeli a přehlíželi, bude-li režim Raúla Castra dál porušovat lidská práva, jako to dělal jeho bratr. Uvidíme.

Mohla by něco změnit smrt Fidela Castra?

Faktem je, že Fidel Castro je revolucionář první generace, člověk s charismatem. Pamatuji si, že kdykoliv jsem mluvil s kýmkoliv, kdo měl šanci se s ním setkat, vždy odcházel ze setkání s ním plný dojmů. Castro, to nebyl žádný Brežněv nebo Husák. Ti ostatní, kteří na Kubě tvoří establishment, nemají takové charisma a osobní příběh

jako on. Je tedy samozřejmě větší naděje na změnu, nebude-li Fidel Castro, protože to bude pro Kubu znamenat psychologicky významnou změnu.

www.vlada.cz

**PROJEV PREMIÉRA MIRKA TOPOLÁNKA
U PŘÍLEŽITOSTI SETKÁNÍ S GENERÁLNÍM TAJEMNÍKEM OECD
ANGELEM GURRÍOU
(24.4.2008)**

Já chci v úvodu poděkovat panu generálnímu tajemníkovi za velmi dobře odvedenou práci. Zpráva OECD o ekonomickém přehledu ČR poměrně přesně popisuje naši situaci a představuje vítaný pohled, nezávislý pohled na českou ekonomickou realitu. Zároveň musím důrazně popřít, že by lidé z OECD, kteří vypracovávali tuto zprávu, byli mými externími poradci. To byl samozřejmě žert. Ale závěry a doporučení se natolik ztotožňují a shodují s mými názory a názory vlády, že by toto podezření snadno mohlo vzniknout.

Ve skutečnosti samozřejmě jde o nezávislou studii. Studii, která říká důležité, závažné věci, věci, které jsou pro někoho nepříjemné a proto je nechce slyšet. Nechce je slyšet naše opozice. Nechtějí je slyšet naše odbory. Nechtějí je někdy slyšet ani koaliční partneři, či členové mé vlastní strany. Já doufám, že když tato doporučení zaznějí z úst generálního tajemníka organizace, která sdružuje nejvyspělejší země světa, budou slyšet lépe, než když je říkám já. A že je lépe uslyší i novináři, kteří jsou ke své vlastní vládě vždy přirozeně kritičtí a podezřívaví. Chtěl bych se konkrétně zmínit o obsahu té zprávy, i když velmi stručně, protože ta podrobná informace je na panu generálním tajemníkovi.

Pokud mám obsah Ekonomického přehledu ČR 2008 stručně shrnout, pak bych použil větu: „Jdete správným směrem, ale nesmíte usnout na vavřínech“. Zpráva oceňuje reformní úsilí vlády a hned dodává, že je v něm třeba pokračovat. Sám to svým ministrům říkám také... Dále jsem si vybral ta nejdůležitější doporučení. Zpráva varuje - a to není žádná novinka, speciálně v Evropě - před stárnutím populace, které ohrožuje zdravý vývoj veřejných financí. Navrhuje zvyšovat věk odchodu do důchodu a provést důchodovou reformu. Doufám, že to uslyší i ti, kteří požadují pravý opak. Zpráva nás vybízí k ambicióznějšímu snižování rozpočtových deficitů. Kdo si teď troufne říci, že úspěšná snaha vlády snížit schodek veřejných financí byla zbytečná a zbrklá?

OECD rovněž požaduje pokračování reformy zdravotnictví, zejména dát do souladu péči garantovanou a placenou z veřejného zdravotního pojištění s rozšiřující se nabídkou léčebných možností. Přesně to děláme a sklízíme tvrdou kritiku. Zpráva také radí zvýšit motivaci lidí k práci. Snížit daňové zatížení práce, zavést zkrácené úvazky a umožnit snadnější výpovědi z práce. Pomoci rodičům skloubit rodinný a pracovní život, zkrátit mateřskou dovolenou. Využít migrace ke zvýšení nabídky pracovních sil. Motivovat k práci starší občany, neodkazovat je předčasně do penze. Ano, i o toto všechno navzdory kritice realizujeme a realizovat se snažíme. Protože naším problémem už dnes často není nedostatek pracovních míst, ale nedostatek pracovníků.

OECD také požaduje další zjednodušování daní. To je ta naše známá stará dobrá debata o odstraňování daňových výjimek, například u stravenek. Zpráva také navrhuje zvýšit nabídku vzdělávacích možností a zavést školné na vysokých školách. Za to vám mnozí, pane generální tajemníku, nepoděkují. Ale já vám děkuji.

Dále jsem si poznamenal, v kapitole globalizace: Odstranit překážky ve fungování volného trhu. I v tom má OECD stejný názor jako my, chce „trh bez bariér.“ Včetně revize investičních pobídek, aby nekřivily trh. Tuto revizi nám opozice rovněž vyčítá. Stejně jako zvyšování investic do infrastruktury, což je další z doporučení OECD.

Sečteno, podtrženo, já jsem s touto zprávou spokojen. Včetně kritiky, která nás zcela (právem) vybízí k větší důslednosti. Přál bych si mít tak erudovanou, informovanou a věcnou opozici, která nám vyčítá skutečné chyby, nesází jen na negaci a má v rukávu vlastní věcná řešení. Ale Vy si myslíte, že tady to zůstane pouze u přání, ale jsem velmi rád, že můžeme minimálně na dnešní prezentaci výsledků práce OECD říci, jak to má být správně.

www.vlada.cz

ČLÁNEK EUROPOSLANCE JAN ZAHRADILA (ODS) V DENÍKU PRÁVO NA ŠTÍRU S ÚSTAVOU (29.4.2008)

Jiří Paroubek se zobra pustil do vládního návrhu zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi. Na to má jako šéf opozice jistě právo, stejně jako na předkládání vlastních řešení.

Pozoruhodné však je, že součástí těchto Paroubkových řešení je i slib schválit již jednou zamítnutou smlouvu s Vatikánem (Svatým stolcem). Totéž ostatně už delší dobu navrhuje jeden z jeho nejbližších spojenců, exministr kultury Jandák.

Připomeňme, že v minulém volebním období byl návrh této smlouvy z dílny Špidlovy vlády odmítnut nejen hlasy většiny poslanců ODS (44 jich hlasovalo proti, byl jsem jedním z nich), ale i velké části ČSSD. Proti "svoji" vládě se tehdy postavilo 27 sociálních demokratů a důvod byl jasný. Návrh byl legislativně nepovedený a na štíru s českou ústavou.

Stačí uvést několik příkladů: z návrhu především nebylo zřejmé, zda ČR uzavírá smlouvu se státem či s mezinárodní organizací s právní subjektivitou. Také nebylo zřejmé, o jaký typ smlouvy vlastně jde - zda o mezinárodní smlouvu či o smlouvu o lidských právech a základních svobodách, a jaké tudíž bude její postavení v českém právním řádu, zejména zda bude mít přednost před zákonem. Dále návrh nepřipustně kladl v několika pasážích na roveň právní řád ČR s vnitřními předpisy katolické církve (články 3, 6, 10, 11). Článek 4 zase např. obsahoval hodnotící kritéria Svatého stolce na stav náboženské svobody v ČR, což této smluvní straně nepřísluší.

Celá řada článků byla nadbytečná, protože jen konstatovala stávající právní stav, kodifikovaný již jinými zákony. A tak by se dalo pokračovat velmi dlouho.

Samostatnou kapitolou byl pak článek 17, který predikoval právě majetkové vyrovnání státu s katolickou církví. Pokud ovšem bude schválen návrh na majetkové vyrovnání s církvemi, ať už v jakékoliv podobě, pak tento článek Vatikánské smlouvy zcela ztrácí opodstatnění.

Paroubkova motivace je zřejmá - po námluvách s KDU-ČSL na jejich nedávném sjezdu chce nabídnout i konkrétně "něco" vstřícného. Vybral si ale v tomto případě velmi špatně.

Je smutné, že současné vedení ČSSD je schopno "ohnout se" před jakoukoli mezinárodní smlouvou bez ohledu na její slučitelnost s ústavou vlastní země. Stačí připomenout zuřivý odpor vedoucí garnitury ČSSD vůči zcela opodstatněné žádosti Senátu o ústavní přezkoumání tzv. Lisabonské smlouvy EU.

V každém případě, pokud má ČR opravdu uzavřít bilaterální smlouvu s Vatikánem (a tato vláda to má ve svém programovém prohlášení), je zřejmé, že bude muset jít o jiný text než ten, který již byl jednou ve Sněmovně oprávněně zamítnut.

**VYJÁDŘENÍ PREMIÉRA TOPOLÁNKA
K TRAGICKE UDÁLOSTI V AFGHÁNISTÁNU
(30.4.2008)**

Rád bych touto cestou vyjádřil upřímnou soustrast rodině vojáka, který dnes zahynul v Afghánistánu, stejně tak svoji maximální podporu všem, kterých se tato tragická událost dotkla. O stavu zraněných vojáků a o situaci na místě jsem průběžně informován ministryní obrany.

Předseda vlády ČR Mirek Topolánek

www.vlada.cz

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

**ROZHOVOR REDAKTORKY JOHANY GROHOVÉ
S MINISTREM KARLEM SCHWARZENBERGEM V DENÍKU MF DNES
ODPOR SPOJENCŮ PROTI RADARU UŽ TÉMĚŘ ZMIZEL
(4.4.2008)**

Český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg je přesvědčen, že závěry summitu NATO k protiraketové obraně by měly vládní Straně zelených stačit, aby pro radar hlasovala. Pro případné kritiky má šéf diplomacie, kterého do vlády vyslali právě zelení, jasný argument - podařila se hlavní věc, tedy včlenění obrany do NATO.

Mluvili jste při jednání s americkou ministryní zahraničí o variantě: pouze radar v Česku bez střel v Polsku?

Něco takového bych nepovažoval za účelné. Kombinace obého by byla lepší. Je pravda, že teoreticky by rakety mohly být umístěny na nějaké lodi. Ale je v zájmu našich sousedů, aby to bylo rozděleno tak, jak bylo plánováno.

Jak daleko jsou rozhovory o ruských inspekcích na českém území?

Pokud Rusové budou chtít něco u nás kontrolovat, tak musí nejdřív mluvit s námi. Očekávám, že se nás zeptají.

Je jednou z možností kompromisu vůči Rusku to, že by zařízení bylo aktivováno jen v případě nebezpečí?

Instalováno musí být v dostatečném předstihu. Nemůžeme čekat na nebezpečí. Stavba bude trvat několik let, a když vše bude podepsáno a ratifikováno v tomto roce, pak začne fungovat až koncem roku 2011 či 2012.

Vnímal jste ještě nějaký odpor proti americké protiraketové obraně v Evropě?

Zatímco několik evropských států bylo začátkem minulého roku mnohem kritičtějších, teď všichni vyjádřili mnohem větší porozumění. Odpor v řadách EU a NATO už prakticky neexistuje.

Česká veřejnost však radaru příliš nakloněná není...

Je mi bohužel známo, kolik čistých pomluv, lží a propagandy se kolem toho šíří. Bohužel část veřejnosti tomu uvěřila. Ale i v jiných souvislostech jsem zažil, že politik musí někdy dělat svoji povinnost vůči své vlasti, její bezpečnosti. To je klíčová otázka. Nesmíme se vždycky ohlížet, jestli tím ztratíme nebo získáme popularitu, nýbrž se podle nejlepšího vědomí a svědomí rozhodnout, co je v životním zájmu státu.

MZV

**ROZHOVOR S MINISTREM SCHWARZENBERGEM
V HOSPODÁŘSKÝCH NOVINÁCH
PUTINA RADAR UŽ MOC NEZAJÍMÁ
(4.4.2008)**

Ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg po příletu ze summitu NATO v Bukurešti nevyloučil další jednání s ruskou stranou.

Ruský prezident Vladimir Putin v pátek (4. 4. 2008) ocenil na summitu v Bukurešti, že NATO bere ruské obavy z amerického protiraketového deštníku vážně. Když po pátečním příletu ze summitu NATO požádali čeští novináři o komentář k Putinovu smířlivému tónu šéfa české diplomacie Karla Schwarzenberga, ministr se začal upřímně smát.

Mluvil o radaru ruský prezident Putin na půdě NATO?

Putin byl mírnější, než jsem ho už také zažil. Osobně jsem nějakou zvláštní zmínku nevyozoroval. Myslím, že už ho to moc nezajímá.

Co přesvědčilo země NATO, které se k radaru stavěly zamítavě?

Myslím, že teď je jim jasné, o co vlastně jde. Také přišly na to, že se seriózně jedná s Ruskem, aby ruské obavy byly rozptýleny. Že zde nejde o protievropské spiknutí Poláků a Čechů, ale spíš o spolupráci na bezpečnostních opatřeních, týkajících se jak Evropy, tak amerického kontinentu.

Chystají se další jednání s Rusy?

Kdyby nastala alternativa, že by se Rusové zajímali o příležitostné inspekce, pak to s nimi dojednáme. Prozatím se neptali a Američané vědí - jasně jsme to říkali jim i Rusům, že případné úvahy o dojednání bez nás by byly opravdu bezpředmětné.

MZV

**ROZHOVOR REDAKTORA CYRILA BUMBÁLKA
S MINISTREM ZAHRANIČÍ SCHWARZENBERGEM V DENÍKU
PUTINA RADAR UŽ MOC NEZAJÍMÁ
(5.4.2008)**

Ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg poskytl Deníku rozhovor po skončení summitu NATO v Bukurešti.

Jaká byla rétorika ruského prezidenta Putina na setkání s šéfy států NATO?

Byl mírnější, než jak jsem ho už zažil. Bylo zajímavé ho poslouchat.

Zmínil prezident Putin radar a protiraketový štít, nebo o tom vůbec nehovořil?

Že by jej zvláště zmínil, jsem nezapomínal. Myslím, že už je to moc nezajímavé.

Jaké hlavní argumenty přesvědčily ke změně postoje země, které se stavěly váhavě k protiraketové obraně?

Až teď je jim jasné, o co vlastně jde. Přišly na to, že se jedná s Ruskem, aby se rozptýlily obavy Kremlu. Pochopily, že zde nejde o nějaké protievropské spiknutí Poláků a Čechů s USA, ale o spolupráci na bezpečnosti, která se týká jak Evropy, tak i Ameriky.

Chystáme již s Ruskem jednání o případných inspekcích radaru, jež by měly rozptýlit obavy, že je radar namířený proti Kremlu? Objevily se dohady, že jde o dohodu o nás bez nás mezi Rusy a Američany...

Kdyby nastala situace, že by se o to Rusko zajímalo, tak s námi začnou hovořit. Prozatím se neptali, a Američané vědí, že případné úvahy, že by se to dojednalo bez nás, jsou bezpředmětné.

Zazněl během summitu další příslib ohledně posílení jednotek NATO v Afghánistánu?

My jsme více neslibili. To, co tam vyšleme, je už dávno schváleno. Máme tam už rekonstrukční tým a během tohoto roku vyšleme speciální jednotky, které budou pomáhat v nizozemském teritoriu.

Jak vnímá Česká republika situaci odmítnutých kandidátů Ukrajiny a Gruzie po summitu? Nebylo to ze strany Francie a Německa veto dalšího rozšíření?

Ne, nebylo to veto. Některé země vyjádřily své výhrady, ale i ty musíme respektovat. Myslím, že musíme především dát Gruzii a Ukrajině možnost větší bezpečnosti.

Česko tedy plně členství Ukrajiny a Gruzie plně podporuje?

Ano, samozřejmě.

Jak se stavíte k obavám, že by se potom NATO zapletlo do konfliktu v jižní Osetii a v Abcházii?

Je to zamrzlý konflikt, to je nám jasné. Zeptám se já vás. Měli bychom Gruzii, kdyby nastal střet s Ruskem, nechat osamocenou? Já myslím, že pokud by se Gruzie stala členem NATO, vůbec by k takovému nebezpečí nedošlo. Kdyby Gruzie zůstala osamělá, bude to jiné.

**ROZHOVOR REDAKTORA VILIAMA BUCHERTA
S MINISTREM SCHWARZENBERGEM V DENÍKU MF DNES
NÁTLAGU RUSKA SE MUSÍME POSTAVIT
(5.4.2008)**

Po operaci srdce se jeden z nejpoblárnějších českých politiků, ministr zahraničí Karel Schwarzenberg, vrátil do vlády. V rozhovoru hovoří nejen o výsledcích summitu NATO, ale také o Tibetu, českých vztazích se Srby, svém zdraví nebo třeba o návratu Jiřího Čunka.

Pane ministře, byl jste před několika týdny na operaci srdce. Doporučili vám lékaři omezení v práci, do které jste se mezitím vrátil?

Pokud někam poletím, tak zatím jen velkým letadlem, případné turbulence by mi neprospěly. A přes den musím chvilkami odpočívat.

Jenže tady na stole vidím dýmku, kterou jste předtím s oblibou kouřil. Tu vám doktoři nezakázali?

Víte, co je největší bída? Já na ni nemám ještě chuť. To je divné. Zásah do organismu byl asi velký.

A zakázali vám to?

Ne. Ale já jsem se radši neptal.

Jak se vlastně v těchto dnech cítíte?

Pomalu se to zlepšuje, ale jen pomalu. Kdybyste mi teď navrhl, že půjdeme na jarní výlet na Říp, tak bych řekl: Jděte si sám.

Říp přenecháme sociálním demokratům, ti tam pořádají výšlapy každý rok. Místo Řípu jste zamířil do rumunské Bukurešti na jarní summit NATO. Ani podobnou cestu vám doktoři nevymlouvali?"

Jako generální zkoušku mého zdraví jsem bral minulý týden cestu do slovinského Bledu, i když tam jsem jel raději ještě autem. Do Bukurešti jsem už letěl.

Summit byl vnímán v Česku nesmírně pozorně. Nakonec se na něm podařilo získat souhlas zemí NATO s americkou protiraketovou obranou, a tedy i s radarem u nás. Co se stalo tak zvláštního, že Slovensko, Německo či Norsko souhlasily?

Vždy jsem byl podezřívavý k velkým událostem, které byly předem avizovány, neboť se to pak většinou nestalo. Teď se nakonec podařilo názor některých zemí změnit. Například slovenský prezident vystoupil s neočekávaně vstřícným projevem. Byl jsem velmi překvapený.

Co se přesně stalo?

Výrazně zesláblo odmítání Ruska, a proto se změnil i pohled některých spojenců. Roli v tom určitě hrála jednání Američanů s Rusy.

Myslíte si, že teď už nikdo nebude protestovat proti tomuto programu a v budoucnosti bude klid?

V klidu to nebude, ale věřím v dohodu. Různé země byly skeptické k protiraketové obraně z různých důvodů. Nejvíce protestovali Norové, pro něž jsou klíčovou otázkou dobré vztahy s Ruskem. Nezapomínejte na ohromné mořské oblasti, které Norsku patří na severu a kde se to dotýká zájmů Ruska. Jsou tam velké zásoby zemního plynu, významný rybolov. Norové vědí, že sami nic neuhájí, proto nechtějí zvyšovat napětí a snaží se mít s Ruskem co nejkorektnější vztahy. Chápu je.

Radar by měl přece sloužit v budoucnosti v případě ohrožení i jim.

To ano, vždyť jim je to pořád vysvětlováno. Jsou to naši přátelé a spojenci. A nakonec se rozhodli to také nebrzdit.

I Německo, které radar také nijak nevívalo, je vstřícnější. Proč?

Očekávat vždy a hned úplnou shodu nejde. O tom sám vždy pochybuji, že by to bylo možné. Německo se už od doby pruského státu snaží o co nejlepší vztahy s Ruskem, to je politika Berlína více než 200 let stará. Navíc Charles de Gaulle často opakoval, že státy nemají přátele, nýbrž zájmy. Němci mají velké zájmy, hlavně ekonomické, právě v Rusku. A navíc každé ministerstvo zahraničí, hovořím teď o německém, má jistou tradici a kulturu, bez ohledu na to, kdo vládne. A pan německý ministr zahraničí Steinmeier, který je mým přítelem, to nemá lehké ani ve své straně, v SPD. Musí se ještě více než dříve profilovat proti kancléřce Merkelové, která je z CDU. Všechno dohromady to hraje svoji roli.

Předseda ČSSD Jiří Paroubek se také stále více profiluje vůči vládní oficiální zahraniční politice. Říká, že vláda ve vyjednávání o radaru pořád selhávala. Co na to říkáte jako šéf naší diplomacie?

Snažit se může člověk o leccos, to jest pravda, otázkou je, co je pro Českou republiku prospěšnější. Jsem přesvědčen, že jsme při vyjednávání postupovali správně. To, čeho jsme dosáhli, bude pro nás dlouhodobě nejlepší. Radarová stanice je jistá bezpečnostní záruka. Ale Američané nabízejí i velké možnosti naší vědě a výzkumu. Když se to podaří a když to naši podnikatelé využijí, budu velice spokojený. To není žádné selhání, to je snaha o modernizaci tohoto státu.

Jen aby nakonec z toho něco bylo, i když radar v Brdech bude.

Hezká slova nepřinášejí i hezké výsledky. Vzpomeňte na první republiku, kdy jsme byli v mnoha oblastech na špičce tehdejšího světového vývoje - od zbraní, aut až po další výrobky. To dnes není. Ale já bych chtěl, aby to tak bylo, vždy jsem se o to snažil. A zodpovědná vláda této republiky musí zajistit občanům, aby to, co jsme během padesáti let protektorátu a dobou komunismu zameškali a ztratili, bylo stůj co stůj dohnáno. Když se objevila možnost podpořit vědu a výzkum v souvislosti s radarem, tak se o to snažíme.

Kritici říkali, že Poláci, kteří tlačili na Američany více a chtějí za rakety modernizaci armády i raketový systém Patriot, postupovali lépe. Teď po summitu se naopak zdá, že patrioty jim Američané dát nechtějí. Byla polská cesta horší?

Nepřísluší mi hodnotit polskou zahraniční politiku, ale chápu jejich postoj. Jenže oni jsou v jiné situaci. Jsou na okraji Aliance, my uprostřed, oni mají mnohem blíže

k Rusku. Každý jednáme podle svých zájmů. Sledujeme stejné cíle, ale jdeme poněkud odlišnou cestou.

Mirek Topolánek v rozhovoru pro naše noviny po návštěvě USA řekl, že pokud by Poláci nakonec odmítli americké rakety, tak existuje záložní řešení. Jaké přesně je?

Variantou je námořní řešení. I ten zdivočelý satelit nedávno sestřelili Američané raketou z lodě. Pevná základna na zemi je však levnější a má i další výhody. Ale varianta radar u nás a rakety na moři existuje.

Dá se odhadnout, zda nakonec radar u nás vlastně bude?

Po podepsání smluv rozhodne parlament. V politice nikdy nevíte, co jak skončí. Pokud by to parlament odmítl nebo by to pozastavili sami Američané, tak mi je jasné, že ta velkorysá nabídka pro českou vědu a výzkum by padla. A to by byla velká škoda. Ztratili bychom tím určité výhody, které získáme oproti jiným zemím Evropy.

Myslíte si, že po Bukurešti oslabí námitky zelených a ČSSD?

U zelených by určitě mohly. I když je sociální demokracie v opozici, věřím, že se dokáže nakonec zachovat státoporně, pokud jde o bezpečnost země. Nejsme malé děti na písečku. Věřím ve vstřícnost k dohodám s USA i ve Sněmovně.

USA a Rusko se o protiraketové obraně domlouvají i mezi sebou. Není to dohadování o nás bez nás?

Ne. Američané to oznámili dopředu a i my jsme jim sdělili, že se mohou s Rusy o různých řešeních bavit, ale nemohou nic dojednat mimo nás o nás.

Jako že by nám řekli - bude to takto a my to uděláme?

Jistěže ne. V zásadě nemám nic proti tomu, že by se u radaru objevili čas od času ruští důstojníci a změřili si hodnoty a ověřili, kam je namířen. Ale to musí dohodnout Rusové s námi. Jsem na to připraven.

Máme skutečně hodnověrné informace a jsme informováni, na čem se Rusové a Američané v tomto případě domlouvají?

Jiří Paroubek mi v rozhovoru řekl, že vláda je možná informována, ale neinformuje veřejnost a to je špatně. Nebo informována není a to je také špatně. Ale... Jsme informováni. Můj náměstek Tomáš Pojar každý týden hovoří s americkou stranou. Technické detaily má smysl podrobně rozebírat, až budou dojednány. Ještě se může něco změnit. Chápu, že pan Paroubek nás někdy líčí jako bandu debilů, to opozice dělává. Nevadí mi to, ať si mě on popisuje, jak chce.

Summit nebyl jen o protiraketové obraně, ale i o rozšiřování Aliance. Tam ke shodě nedošlo. Proč?

Chorvatsko a Albánie byly přizvány za členy, Makedonie musí počkat, až se dohodne s Řeckem ohledně jména své země. To je spor, který jsme potřebovali jako příslovečné pazdero. Jednalo se i o tom, zda se podaří udělat nabídku Ukrajině a Gruzii, poněvadž k tomu měly námitky Francie, Německo a další země. Dospěli jsme k rozumnému kompromisu a snad už v prosinci dojde k rozhodnutí. Musíme se postavit i nátlaku Ruska, kterému se vstup těchto zemí do NATO nelíbí.

Podívejme se na další události zahraniční politiky. Poslaneckou sněmovnou už prošla po prvním čtení Lisabonská smlouva. Bude tento významný dokument Evropské unie u nás nakonec schválen?

Myslím, že ano. Zřejmě se na tom kromě komunistů budou podílet všechny demokratické strany a to je dobře, že to nebude jen čistě podle stranických dresů. Možná někdo z ODS či ČSSD bude proti, ale většina ji podpoří.

Stihne se ratifikace do konce roku, jak bylo plánováno?

Nevidím v tom problém.

Jenže když bude Lisabonská smlouva ratifikována ve všech zemích Unie, tak české předsednictví nemusí být podle změněných pravidel plnohodnotné. Například vznikne funkce prezidenta Evropské unie.

Já si s odpuštěním z toho žádné velké starosti nedělám.

Vy možná ne, ale určitě se někteří politici třesou na to, jak budou alespoň naoko chvilku šéfovat Evropě.

Ne že bych z ješitnosti tolik toužil po plnohodnotném předsednictví EU, ale pro zvýšení legitimacy nových a Lisabonskou smlouvou stanovených nejvyšších představitelů by bylo lepší, kdyby byli zvoleni novým Evropským parlamentem, jenže to bude až v létě 2009, tedy po našem předsednictví. To je závažná věc. Říkal jsem to svým kolegům, evropským ministrům zahraničí, a mnozí mi dali za pravdu.

Jen aby Tony Blair, o kterém se hovoří jako o možném prezidentovi EU, na to nespěchal už od ledna příštího roku.

On je jenom jedním z uvažovaných kandidátů. Konkrétní oficiální jednání o jménech ještě vůbec neproběhlo. Někde mezi čtyřma očima, u piva či u kafe se ta jména ale rozebírají. Mám pocit, že to nakonec nebude ani Tony Blair, ani příznivec větší integrace, lucemburský premiér Jean-Claude Juncker, o nichž se hovoří. Oni by spíše země EU rozdělovali, než sjednocovali.

Vy máte v hlavě nějaká jména?

Mám, ale jistěže vám je neřeknu. Za důležité považuji, aby se to navíc neodehrálo pouze mezi západoevropskými kandidáty, jak si to někdo představuje. V případě předsedy a vysokého představitele, či jak se říká ministru zahraničí EU, by se to mělo rozdělit - jeden by měl být ze starých a jeden z nových členských zemí. Všechno to ještě běží. Proto bude mít asi Česko příští rok volky nevolky to předsednictví plnohodnotné.

Další aktuální věc. Společně s Václavem Havlem i dalšími lidmi jste napsal článek, v němž jste odsoudil čínskou politiku v Tibetu, kde byly velké nepokoje. Dá se tímto způsobem tlačit na takovou mocnost, jako je Čína, aby se změnila?

Supervelmocí tím nepohnete, je jedno, zda to je Čína, Rusko, či Spojené státy. Možnosti jsou v tomto směru omezené. Nicméně daleko horší je přejít takové věci, jako je porušování lidských práv, mlčením a ty lidi v té bryndě nechat. Vždyť my jsme to dvakrát a ne tak dávno, za nacismu a komunismu, zažili. Víme, co to znamená.

Jak se dá konkrétně na Čínu tlačit?

Pořád to musíme připomínat. Možná to nepomůže letos ani příští rok či za pět let, ale snad to pomůže po dvaceti letech.

A jel byste jako ministr do Číny? Protože již vzpomínaný exprezident Havel na rozdíl od jiných českých politiků tam nikdy nejel.

Samozřejmě, že bych jel, když tam budu mít věcně co dělat, ne se tam jenom tak cpát. To by byla moje povinnost jako ministra zahraničí. Měli bychom mít styky s podobnými státy, i když se neshodneme na všem a něco budeme kritizovat. Máme nějaký problém s Čínou a je potřeba ho vyřešit? Máme podepsat důležitou dohodu? Pak pojedu do Pekingu hned. Ale jen tak, abych se tam i já ukázal, to ne.

Vášnivě probíraným tématem je srpnová letní olympiáda v Pekingu. Měla by se bojkotovat?

Sportovcům nebudu kazit radost, ať soutěží, jak chtějí. Léta letoucí se připravovali, olympiáda je pro ně nejvyšší meta. Pánbůh s nimi, ať si to užijí a všichni dohromady vyhrájí. Ale politici tam rozhodně nemají dělat jakousi stafáž.

Vláda bude hlasovat o tom, zda premiér Topolánek do Pekingu na zahájení her pojedje. Jak to dopadne?

Doufám, že nepojede. V této situaci by to nebylo vhodné a nejde jenom o nešťastné Tibeťany, lidská práva se porušují v Číně i jinde.

Další věc z tohoto týdne. Vláda odložila ve středu rozhodnutí o uznání nezávislosti Kosova. Je to odklad trvalý, či jde pouze o další vyjasnění situace?

Podívejte se, my máme z historie tradičně dobré vztahy se Srby. Nesmíme na to zapomínat. Stačí si přečíst různé knížky a já osobně jsem znal Čechy, kteří bojovali na straně Srbů už před první světovou válkou. Srbové nám také pomáhali a podporovali nás. Nemůžeme se od toho jen tak odstříhnout.

Ale současně respektujme realitu - v Kosovu žijí Albánci a Srbové odděleně a mezinárodní společenství včetně většiny zemí EU postupně uznává nezávislost této oblasti. Máme tam také stovky našich vojáků. Je to cesta složitá a pro někoho bolestná, ale vyřešit ji musíme.

Překládám si to tak, že uznání nezávislosti Kosova vláda jen odložila a v blízké budoucnosti ji uzná.

Myslím si, že ano.

Pane ministře, ve středu se Jiří Čunek vrátil do vlády a teď bude probíhat audit jeho hospodaření. Vy věříte, že se dozvíte něco nového?

Doufám.

A zůstanete s panem Čunkem v jednom kabinetu, pokud bude mít nesrovnalosti ve svých financích? Říkal jste, že jinak odejdete.

Nic se nemění. Jistěže odejdu, pokud by tomu tak bylo.

**ROZHOVOR REDAKTORA NIKOLY HOŘEJŠE
S MINISTREM SCHWARZENBERGEM V ČASOPISU E 15
NÁTLAGU RUSKA SE MUSÍME POSTAVIT
(7.4.2008)**

Česká delegace odjížděla ze summitu NATO v Bukurešti s pocitem velké spokojenosti. Kromě přijetí Ukrajiny a Gruzie do aliance uspěli politici a diplomaté podle svých slov ve většině bodů a zdá se, že se podařilo trochu zmírnit napětí mezi Ruskem a Spojenými státy. Ministr zahraničí Karel Schwarzenberg v Praze po přistání v rozhovoru pro vybrané novináře potvrdil, že mnoho otázek zůstává dále otevřených. „Kvůli bezpečnosti by pro nás bylo lepší, kdyby Ukrajina a Gruzie vstoupily do NATO co nejdříve,“ domnívá se ministr. A jestli chtějí Rusové dělat inspekce, měli by o tom s námi začít mluvit, dodal Schwarzenberg.

Jak na vás působila rétorika prezidenta Vladimira Putina na jednání aliance s Ruskem?

Já bych řekl, že byla mírnější, než jsem ji už také zažil. Bylo zajímavé poslouchat, co řekl.

Zmínil ve svém projevu radar nebo protiraketový štít?

Já jsem žádné zvláštní zmínění nevypozoroval. Myslím, že ho to ani moc nezajímá.

Jaké byly hlavní argumenty, které přesvědčily země skeptické k americkému protiraketovému deštříku v Evropě?

Teď jim je jasné, o co vlastně jde, to jim dřív úplně jasné nebylo. Rovněž přišli na to, že se velmi seriózně jedná s Ruskem, aby byly také obavy Ruska rozptýlené. Myslím, a to jsou ty hlavní důvody, že zde nejde o nějaké protievropské spiknutí Čechů a Poláků se Spojenými státy, nýbrž spolupráce na bezpečnostních opatřeních, která se týkají jak Evropy, tak severoamerického kontinentu.

Na summitu NATO v Bukurešti zaznívaly obavy, že vytvoření evropského systému v rámci Severoatlantické aliance, který by se napojil na americký protiraketový deštřík, bude velmi drahé a odebere to prostředky z jiných programů...

Podívejte se, obrana je dneska bohužel drahá. To, že nemůžeme bránit celou evropskou pevninu proti raketám za babku, to je jasné. Proto je to také program na dlouhá léta. Ale kdyby sem dopadlo několik raket, tak by ta škoda byla také za miliardy.

Už tedy vedete nějaká jednání s ruskými zástupci?

Žádná dohoda o nás bez nás není a nebude. Kdyby tato alternativa nastala, že by se Rusové zajímali o příležitostné inspekce, tak ať s námi začnou hovořit a my to s nimi dojednáme. Ale prozatím se neptali. Američané vědí, a my jsem jim to jasné říkali, a také Rusům, že případné úvahy, že by se to dojednalo bez nás, by byly opravdu bezpředmětné. To se už nestane.

Na tiskové konferenci jste řekl, že díky dohodě o radaru budou mít také Češi přístup k další vědecké, technické a vojenské spolupráci. Měl jste na mysli konkrétní projekty?

Ale to už běží, tady už se rozběhlo několik věcí. Ztratil jsem už o tom přehled, nespadá to do mé působnosti. Já jsem ten, který tyto dveře otevřel, který s Američany začal jednat, že bychom o tuto spolupráci velmi stáli, to se nám podařilo a teď už je to na jednotlivých vědeckých ústavech, univerzitách, vysokých školách a tak dále, aby tuto možnost využily.

Tématem, které zůstalo trochu ve stínu protiraketového deštníku, je kritická situace v Afghánistánu. Mluvilo se během summitu o tom, že by Češi mohli slíbit další vojáky pro boje v Afghánistánu?

Více už jsme neslíbili. To, co tam pošleme, to už je dávno dojednáno. Částečně už tam naši jsou, jde o Provinční rekonstrukční tým, a časem, když to bude fungovat, jak už jsme také dříve slíbili, budeme pomáhat Holanďanům speciálními silami.

Američané si představovali, že by do Afghánistánu měly vyrazit další tři tisíce vojáků. Byli členové aliance spokojeni s tím, kolik jednotek se celkově v Bukurešti naslibovalo, což byl necelý tisíc?

Já vám něco řeknu. Když člověk vede válku, a v Afghánistánu to je válka, nikdy nemůže být vojáků dost, budme upřímní. O každého vojáka méně je špatné a o každého více je to lepší. Také čím víc máte vojáků na místě, tím méně musíte sáhnout k prostředkům, jako je třeba bombardování a podobně, kde se často potom může armáda trefit do špatného objektu, nebo jsou postihnuti nevinní.

Já bych řekl, že v takovém případě, kde je to právě částečně občanská a částečně protiteroristická válka, to, co se svého času nazývalo záškodnickou válkou, je v každém případě snazší, když má člověk dostatek lidí tam na místě, místo aby spoléhal na technické prostředky.

Nemluvilo se o tom, že by Afghánistán potřeboval podobný náhlý příliv vojáků, jaký pomohl snížit násilí v Iráku?

O tom se nemluvilo. Co jsem vám řekl, to je můj osobní názor.

Jak chápe Česká republika výsledek jednání o Ukrajině a Gruzii, kterým nebyl nabídnut takzvaný akční plán členství?

Je to z vašeho pohledu skutečně tak, že budou přijaty, ale je jen otázka kdy? Není to tak jasně řečeno, ale v té první větě je členství slíbeno. Takže dle mého názoru to k tomu spěje.

Může to znamenat, že se na konci roku rozhodne o přímém pozvání těchto dvou zemí?

Může, já si ještě nejsem tak úplně jist, že se to stane. Ale zajisté bude v prosinci učiněn další krok. Takže ze strany Francie a Německa to nebylo nějaké vetování rozšíření NATO? Nebylo to veto, ale samozřejmě (obě země – pozn. red.) vyjádřily svoje výhrady. A i ty my musíme respektovat. Jsou to vedoucí země v NATO, se kterými stále spolupracujeme, a musíme jejich výhrady brát vážně. Přestože na ně bereme ohled, musíme dát jak Ukrajincům, tak Gruzincům šanci dosáhnout vyšší bezpečnosti v budoucím společenství.

Platí, že Česká republika členství Ukrajiny a Gruzie plně podporuje?

Ano samozřejmě, od začátku jsme to podporovali.

Co říkáte na obavy, že by se tak NATO zapletlo do konfliktu s Ruskem v gruzínských provinciích Abcházii a Jižní Osetii, jejichž nezávislost právě Rusko tiše podporuje?

Podívejte se, to je takzvaný zamrzlý konflikt. To je nám naprosto jasné. Otázka je, když se na toto ptáte, tak bych se vás rád zeptal já: Měli bychom Gruzii, kdyby došlo opravdu ke střetu s Ruskem, nechat osamocenou?

Na to bych právě rád věděl váš názor...

No tak teď se budu ptát já vás...

Nejspíš ano...

Právě, já jsem toho názoru, že tím, že se stanou členem NATO, vůbec k nebezpečí nedojde. To je taky smysl tohoto kroku. Dojde asi k dlouhému jednání, dlouhému argumentování, bude asi učiněno mnoho jednostranných kroků a tak dále. Ale myslím, že tím právě bude válečné nebezpečí vyloučeno. Zatímco kdyby Gruzie byla osamělá, je situace odlišná.

MZV

**PROHLÁŠENÍ MZV ČR
K POZICI RF TÝKAJÍCÍ SE ABCHÁZIE A JIŽNÍ OSETIE
(18.4.2008)**

Česká republika je znepokojena posledním vývojem událostí v oblastech konfliktu na území Gruzie, zejména rozhodnutím RF navázat oficiální vztahy se separatistickými režimy v Abcházii a Jižní Osetii, bez souhlasu gruzínské vlády.

Česká republika vyjadřuje plnou podporu územní celistvosti a suverenitě Gruzie v rámci jejích mezinárodně uznaných hranic.

Česká republika nadále podporuje úsilí mezinárodního společenství o nalezení mírového řešení konfliktů a vyzývá všechny strany konfliktů, aby se zdržely jakýchkoliv kroků, které by vedly k další eskalaci napětí.

Česká republika vítá nedávnou iniciativu gruzínské vlády na řešení vztahů s Abcházíí a vyjadřuje naději, že návrh přispěje je konstruktivnímu dialogu všech stran.

MZV

**REAKCE VELVYSLANCE ČR NA KYPRU JANA BONDYHO
K MEDIÁLNÍMU POKRYTÍ
NÁVŠTĚVY PREMIÉRA MIRKA TOPOLÁNKA NA KYPRU
(21.4.2008)**

Dopis, který zaslal český velvyslanec na Kypru pan Jan Bondy časopisu Týden.

Vážená redakce,

docela rád sleduji Váš týdeník, tím spíše, že jsem t.č. mimo republiku, tedy mimo bezprostřední dění a rád si přečtu komentáře fundovaných žurnalistů.

Jaké bylo ale mé překvapení, když jsem jako v podstatě jedinou reakci českých médií na návštěvu delegace premiéra Topolánka na Kypru a jeho doprovodné 10členné delegace podnikatelů, zaznamenal banální epizodu, která se netýkala pracovního programu návštěvy, na kterou byl premiér s delegací pozván kyperskou stranou. Rád bych proto alespoň tímto způsobem zmínil smysl a především výsledek této cesty, na který jsem jako český velvyslanec na Kypru hrdý.

Především se český premiér Topolánek nesetkal s prezidentem KR Christofiasem k rozhovorům pouze jednou, ale hned třikrát v průběhu své krátké návštěvy.

Kromě toho, že premiér představil české předsednictví Evropské unie, které nás čeká v příštím roce, projevil velikou znalost složitého „kyperského problému“ a nabídl Kyperské republice naši podporu a pomoc při jednáních.

Otázka vyřešení situace na Kypru, kdy na severu ostrova doposud zůstává 40.000 tureckých vojáků, kdy došlo k nedobrovolným přesunům obyvatelstva i majetku na obou stranách a to za dramatických okolností, které dosud nejsou dořešeny, je předmětem jednání jak na půdě OSN tak i EU.

Český premiér mimo jiné připomněl pomoc Československa ihned po válce v roce 1974, kdy jsme nabídli Kypřanům, postiženým ztrátou svých blízkých a svých domovů stipendia i pracovní místa v naší zemi. Zmínil dále, že to byla právě naše země, která vůbec jako první uspořádala konferenci politických stran dosud znepřátelených táborů. Konference se konala v roce 1989 v Praze a znamenala pro kyperské představitele průlom v dosavadní ne-komunikaci. Od té doby, tedy bezmála 20 let se pravidelně a bez přerušení, politické strany ze severu i jihu ostrova scházejí a projednávají otázky aktuální potřeby. Od roku 1993 tato setkání moderuje Slovenská republika, resp. Zastupitelský úřad SR na Kypru.

To, že premiér nabídl platformu českého předsednictví pro jednání pro doposud rozdělený ostrov, jakož i fakt, že na všech jednáních (tedy kromě prezidenta KR také s předsedou parlamentu KR, ministrem zahraničí KR a starostkou Nikósie!) předvedl svoji znalost celé problematiky a osobní účast, uchvátilo nejen místní politiky, ale i média.

Nezaháleli ani zástupci českých firem, kteří představili podnikatelům - členům Kyperské obchodní komory, konkrétní možnosti spolupráce (např. problematika recyklace, úprava vody atd.).

Je mi proto opravdu moc líto, že naše česká média ani náznakem nepřipustila, že Česká republika a její premiér zaslouží za tuto návštěvu spřátelené země alespoň kousek uznání. V příloze Vám zasílám článek z aktuálního čísla týdeníku Cyprus Weekly, který o návštěvě premiéra docela věcně informuje.

Děkuji Vám za pozornost a budu se těšit na Vaši reakci.

Jan Bondy – velvyslanec ČR na Kypru

www.vlada.cz

**JOINT STATEMENT OF THE MINISTERS OF FOREIGN AFFAIRS
OF THE VISEGRAD GROUP COUNTRIES, PRAGUE
(23.4.2008)**

Ministers of Foreign Affairs of the Visegrad Group met in Prague on 23 April to discuss recent V4 and foreign political issues. This meeting was followed by a meeting with Sweden and Ukraine as guests, which resulted in a separate Joint Statement concerning relations with Ukraine. The Czech Foreign Minister briefly summed up preliminary results of the Czech V4 Presidency. The V4 Ministers stated that the Czech Presidency in the Council of the EU will be a good opportunity to further enhancing the Visegrad cooperation and to intensify the dialogue between the V4 member state presiding EU and the Visegrad Group on common priorities. The Visegrad countries look forward to the Czech Presidency and offer their support for its success. The Czech Republic explained that during their EU Presidency they intended to focus in issues such as Competitiveness, the Four Freedoms, Liberal Trade Policy, sustainable Energy Policy, Transatlantic Relations, Western Balkans and relations with eastern neighbours of the EU.

The Visegrad Group is ready to contribute to the ongoing discussion and effort to strengthen the ENP, which reflects the Group's joint interest in further enhancement of EU relations with the East European countries. The V4 strongly supports the concept of specific projects of cooperation and selective sector-based integration, as outlined in the Commission Communication in December 2007. The Group looks forward to the establishment of the Neighbourhood Investment Facility (NIF), which is to provide considerable investment funding to the ENP countries. The Group supports initiatives aimed at creating a multilateral component of the EU's cooperation with the Eastern neighbours, in accordance with December 2007 European Council conclusions.

The Visegrad countries consider cooperation with Ukraine on European integration as an important element, as reflected in the "Joint Statement of the Ministers of Foreign Affairs of the Visegrad Group Countries, Sweden and Ukraine". The Visegrad Group countries will therefore support an effective course of negotiations on the enhanced EU – Ukraine agreement as well as on the agreement of creation of the Free Trade Area between the EU and Ukraine.

The Visegrad countries welcome the entry into force on 1 March 2008 of the Regulation on granting additional autonomous trade preferences to Moldova. The Visegrad countries attach great importance to further strengthening the EU-Moldova relationship and support starting a reflection on a new agreement going beyond the PCA. The Group also underlines its continuous support to the settlement of the conflict in Transnistria.

The Visegrad countries support EU's offering full partnership with Belarus in the ENP framework provided that Belarus takes concrete and convincing steps towards democratization, respect for human rights and the rule of law. In the meantime the V4 are interested in extension of people-to-people contacts between the EU and Belarus without the EU refraining from its requirements towards the Belarussian regime and its representatives. It is a firm belief of the Visegrad countries that the European Union should support the process of democratisation of Belarus also by facilitating

the travel of Belarussian people into the EU. The V4 are convinced that the issue of visas for Belarussian citizens is an important part of this approach. The Group is in favour of the idea to flatly reduce the visa fees for Belarussian citizens and waiving visa fees for youth of Belarus. The V4 calls for a discussion of the EU Member States on possible procedure of this EU unilateral step. In the meantime the V4 express their commitment to the further enhancement of the local Schengen consular cooperation mechanism in Minsk that could also contribute largely for the improvement of the present situation.

The V4 welcome the Georgia's progress achieved so far in the implementation of the ENP Action Plan and support further deepening of the EU – Georgia relations. The Group particularly calls for a start of negotiations on a deep and comprehensive FTA as well as on a visa-facilitation and re-admission agreement. The Visegrad countries also call for a more proactive stance of the EU on the breakaway regions, on the basis of Georgia's territorial integrity, reaffirming in this context the Declaration by the Presidency on behalf of the EU on Georgia of 18 April 2008, and its firm commitment to the sovereignty and territorial integrity of Georgia within its internationally recognised borders in particular.

The Visegrad countries support Ukraine's and Georgia's aspirations to become NATO Members and cooperation between NATO and both Ukraine and Georgia. The Visegrad countries believe that joining the Membership Action Plan (MAP) by Ukraine and Georgia would be an important step towards deepening cooperation in political, defense, security and other spheres. In this context, we welcome the NATO's commitments made at the recent summit in Bucharest. The Visegrad countries are ready to assist Ukraine and Georgia in their implementation of effective mechanisms of public information on Euro-Atlantic integration.

Complementary to political initiatives aimed at countries in the neighbourhood of the EU the V4 agree on using the means from the IVF Flexible Fund to finance special projects aiming at promoting the Visegrad cooperation and its member states' democratic values in third countries. Beside Belarus, the target countries could be Georgia and Serbia.

His Excellency Karel Schwarzenberg
Minister of Foreign Affairs
Czech Republic

Her Excellency Kinga Göncz
Minister of Foreign Affairs
Republic of Hungary

His Excellency Radosław Sikorski
Minister of Foreign Affairs
Republic of Poland

His Excellency Ján Kubiš
Minister of Foreign Affairs
Slovak Republic

**JOINT STATEMENT OF THE MINISTERS OF FOREIGN AFFAIRS
OF THE VISEGRAD GROUP COUNTRIES, SWEDEN AND UKRAINE, PRAGUE
(23.4.2008)**

The Visegrad Group countries and Sweden attach great importance to their relations with Ukraine. The Ministers of Foreign Affairs of the Visegrad Countries, Sweden and Ukraine therefore note the importance of today's meeting and express their readiness to continue their cooperation. The participants declare joint interest in further enhancing mutual cooperation with the aim to promote EU-Ukraine relations and to realize concrete projects of regional development.

The Visegrad countries, Sweden and Ukraine welcome the good progress of negotiations on the New Enhanced Agreement between the EU and Ukraine including the recent launch of negotiations on a deep and comprehensive free trade area (FTA). The Visegrad countries, Sweden and Ukraine hope that the current pace of negotiations will be sustained so that the agreement, ambitious and balanced in its nature, reflecting the privileged EU – Ukraine partnership, could be concluded soon, possibly during the Czech Presidency in the first half of 2009.

The Visegrad countries, Sweden and Ukraine are satisfied with the entry into force of the agreements between the European Community and Ukraine on visa facilitation and readmission. The Visegrad Group and Sweden are committed to supporting further steps leading to promoting people-to-people contacts between EU Member States and Ukraine. The Visegrad countries and Sweden will support opening the EU – Ukraine dialogue on visa regime.

The Visegrad countries and Sweden consider Ukraine's deepening co-operation with the European Union as an important element of the ongoing transformation process in Eastern Europe. The V4 and Sweden countries are convinced further enhancing and deepening the cooperation with the Eastern ENP partners will bring additional benefit to the EU as a whole. The Visegrad countries and Sweden consider the ENP as an important tool to promote European integration of Ukraine. The V4 and Sweden support Ukraine's aspirations for European integration. We believe that Ukraine's European ambitions should be addressed in a positive manner and utilized to promote political and economic reforms. The Visegrad countries and Sweden will help the Ukrainian administration in adjusting its legal system to EU standards.

His Excellency Volodymyr Ogryzko
Minister of Foreign Affairs
Ukraine

His Excellency Karel Schwarzenberg
Minister of Foreign Affairs
Czech Republic

Her Excellency Kinga Göncz
Minister of Foreign Affairs
Republic of Hungary

His Excellency Radosław Sikorski
Minister of Foreign Affairs
Republic of Poland

His Excellency Ján Kubiš
Minister of Foreign Affairs
Slovak Republic

His Excellency Carl Bildt
Minister of Foreign Affairs
Sweden

MZV

**PROHLÁŠENÍ MZV ČR
K POLITICKÝM PROCESŮM
S BĚLORUSKÝMI POLITICKÝMI AKTIVISTY
(24.4.2008)**

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky rozhodně odsuzuje politické motivy právě probíhajících soudních procesů s běloruskými aktivisty. Andrej Kim, Siarhej Parsjukevič a další mladí lidé jsou pronásledováni za pouhou účast na pokojných demonstracích. Běloruské úřady tak porušují lidská práva, zejména právo na svobodu slova a právo shromažďovací a pokračují ve zneužívání trestního řádu k politickým cílům, jak konstatuje rovněž nedávná rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy.

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky vyzývá běloruské úřady k okamžitému a bezpodmínečnému zastavení stíhání všech osob zadržovaných při pokojných demonstracích, k propuštění všech politických vězňů a k respektování základních lidských práv a svobod dle mezinárodních závazků.

MZV

PROHLÁŠENÍ MZV ČR
BARMSKÁ VLÁDA ODPÍRÁ LÉKAŘSKOU PÉČI POLITICKÝM VĚZŇŮM
(24.4.2008)

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky je hluboce znepokojeno informacemi o vážném zdravotním stavu pana Min Ko Naina, vůdce hnutí za demokracii Generace 88, významného představitele opozice a dlouholetého vězně svědomí. Panu Min Ko Nainu, jemuž byla režimem odmítnuta lékařská péče a nyní trpí silnými bolestmi způsobenými oční infekcí, hrozí oslepnutí.

Pan Min Ko Nain je laureátem ceny Homo Homini, kterou Společnost Člověk v tísni uděluje významným obhájcům lidských práv a bojovníkům za demokracii, kteří se odvážně staví proti násilí jako prostředku řešení politických problémů.

Barmské úřady odpírají lékařskou péči politickým vězňům, čímž dále prohlubují kruté a nelidské zacházení s nimi a často je přímo ohrožují na životě. V březnu letošního roku zemřel mluvčí opoziční Národní ligy pro demokracii U Myint Thein, jehož vážné onemocnění nebylo léčeno v době jeho věznění za účast při demonstracích na podzim 2007. Ani nositelce Nobelovy ceny a vůdkyni opozice paní Aun Schan Su Ťij nebyla umožněna pravidelná návštěva lékaře, ačkoli s barmskou vládou měl zvláštní představitel generálního tajemníka OSN Ibrahim Gambari dohodnout návštěvy naopak častější.

MZV

**PROHLÁŠENÍ MZV ČR
K SITUACI V ZIMBABWE
(25.4.2008)**

S velkým znepokojením zaznamenáváme případy násilí a porušování lidských práv v Zimbabwe. Za nepřijatelné považujeme zastrašování opozice a jejích stoupců ze strany vládnoucího režimu. Považujeme za nutné, aby došlo k okamžitému vyhlášení výsledků prezidentských voleb.

ČR je přesvědčena o primární roli afrických zemí při řešení vzniklé krize. ČR je přesvědčena i o zásadní roli mezinárodního společenství v tlaku na dodržování demokratických principů a lidských práv v Zimbabwe tak, aby zimbabwský lid sám mohl svobodně demonstrovat svou vůli. ČR podporuje svolání zvláštního zasedání Rady pro lidská práva OSN k Zimbabwe.

MZV

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

**ČLÁNEK LUBOMÍRA ZAORÁLKA
NA SERVERU WWW.NEVIDITELNYPES.CZ
PROČ NECHCI RUSKO-AMERICKÝ RADAR
(2.4.2008)**

Nesouhlasím s ruskými oficíry na americké radarové základně v českých Brdech. Nikdy bych si ale nedovolil tento nesouhlas vyjádřit tím starým „Jdi domů, Ivane“. Dnes není rok 1968. Žádní cizí vojáci v naší zemi nejsou. Rusko 20. století bylo něčím jiným než Rusko na začátku 21. století.

Nelze jen tak jednoduše mávnout rukou nad možným pokusem o dohodu mezi USA a Ruskem a poslat je všechny jednoduše do pekel. Takové dohody mohou mít svůj významný politický obsah, snížit napětí, posílit procesy, které povedou k odzbrojení. Pro zpochybnění musí být předloženy vážné důvody.

Předem podotýkám, že nepokládám v této chvíli rusko-americkou dohodu o systému protiraketové obrany v Česku a v Polsku za hotovou věc. To, co je naznačováno jako možné podmínky ruské kontroly nad děním v Česku a Polsku, působí velmi nepřesvědčivě až fantaskně („Zacementovaný“ radar, který se nemůže kouknout do Ruska, to si sotva lze představit. Stejně nejasné je, jak by se kontrolovalo neaktivování raket v polských sílech. Nejfantastičtější pak jsou určitě čeští odborníci na ruských základnách. Češi budou kontrolovat radary a Poláci ruské rakety?). Nevadí, počkejme si.

Jisté je, že Rusové i Američané dnes mají své důvody, proč o podobné dohodě uvažovat. Jaké jsou tyto důvody?

Rusko cítí mimořádnou příležitost potvrdit svou posílenou mezinárodní pozici. Nedávný dopis prezidenta Bushe Putinovi, který vyzval k jednání o vytvoření nového strategického rámce vzájemných vztahů, přišel pro Moskvu v pravou chvíli. Pro Rusko je určitě lépe jednat dnes s Bushem než zanedlouho např. s Obamou.

V roce 2009 vyprší stará odzbrojovací smlouva Start 1 o snížení počtu strategických hlavic. Pokud nevznikne nová, mohou obě země za necelých 22 měsíců začít nekontrolovaně posilovat strategické arzenály.

Podobně Rusko nedávno upozornilo, že se přestává cítit vázáno dohodou o konvenčních ozbrojených silách v Evropě, která nebyla řádně ratifikována. Zde je také třeba jednat o nové strategické rovnováze.

Putin přijede do Bukurešti s poměrně silným politickým mandátem. Změna prezidenta v Rusku zřejmě neohrozí kontinuitu ruské zahraniční politiky. Je otázka nakolik to bude platit o prezidentských volbách v USA. To může být další důvod pro Rusko, proč se právě nyní nevyhýbat jednacímu stolu s Američany.

Jaké jsou důvody pro jednání na straně USA?

- Dohodu s Putinem by se odcházející administrativa George Bushe určitě snažila interpretovat jako jeden z pozitivních závěrů své zahraniční politiky.

- Zlomit tvrdý odpor Rusů k protiraketové obraně by znamenalo otevřít prostor pro investice do tohoto systému ve střední a východní Evropě. Bylo do něj již investováno 100 miliard dolarů a viděli jsme, kolik zbrojařských firem obklopovalo generála Oberinga při jeho poslední návštěvě v Praze.

Pro americký zbrojní průmysl musí být zneklidňující způsob, jak se dnes přehodnocují otázky bezpečnosti v USA. Opakovaně se mluví o tom, že naprosto selhala preemptivní strategie, regime change policy, aktivistická zahraniční politika, která nevidaně zhoršila pověst Spojených států ve světě a nepřinesla výsledky (bumerangový efekt).

(Připomínám, že v části okupovaného Iráku dnes probíhá občanská válka. V Afghánistánu, který bude velkým tématem schůzky NATO v Bukurešti, jsme svědky situace, kdy každý rok v této zemi je vyprodukováno za 60 miliard dolarů opia. Z toho 15 miliard slouží k financování teroristů.)

V této chvíli nevíme ani zhruba, co vše má být součástí nové strategické dohody mezi Ruskem a USA. Určitě by nás to mělo zajímat (Topolánek na kongresu ODS vyhlásoval, "že hlavní smysl protiraketové obrany USA v ČR je zabránit sklouzávání do geostrategického prostoru Ruska").

Summit NATO v Bukurešti se má zabývat novou rolí a významem NATO v současném světě. Bylo by zlé, kdyby výsledek této debaty byl méně zřetelný než eventuální následná dohoda mezi Bushem a Putinem v Soči 4. dubna.

Česká republika je členem Evropské unie a NATO. Náš první zájem je, aby tyto instituce fungovaly efektivně a nebyly odsouvány na vedlejší kolej. Bylo by velmi varovné, kdyby se v rusko-americkém ujednání spojily určité tendence odsouvat Evropu na vedlejší kolej.

Dvoustranné dohody mezi USA a ČR a zároveň USA a Polskem o protiraketové obraně jsou bohužel takovým pokusem o marginalizaci NATO i Evropské unie. Stížnost našeho souseda slovenského premiéra Fica „Proč se s námi o tomhle nejedná?“ je naprosto oprávněná. Celé je to pokračování staré politiky, která neuspěla. Před pár dny při slyšení v americkém Kongresu zaznělo z úst Josepha Cirincioneho (Center for American Progress): „Obrana proti balistickým střelám je nejdéle trvajícím podvodem v historii ministerstva obrany USA. Je to obrovské mrhání penězi. Naše schopnost zasáhnout balistickou raketu není o nic větší než byla před 20 lety.“

Navíc protiraketová obrana USA nebyla nikdy koncipována jako pouhá obrana. Každý voják vám dnes řekne, že obranná dnes v armádě není ani plynová maska. Protiraketová obrana USA byla od začátku budována jako pokus učinit nejsilnější stát světa nejméně zranitelným. Důvody byly mnohokrát popsány. Např. Robert Kagan ve Washington Post 2000: „Takzvané „ničemné státy“ si nesmějí myslet, že jim nehrozí intervence. Svět kolem nás musí být vystaven trvalé nejistotě, abychom mohli vyvíjet potřebný tlak tam, kde to budeme potřebovat.“

Protiraketová obrana je součástí té strategie, která vedla k rozvratu a tragédii současného Iráku a Afghánistánu. Tohle konstatování samozřejmě neznámá výzvu k nečinnosti. Musíme jen najít jinou cestu k bezpečnosti světa.

Potřebujeme novou bezpečnostní strategii v NATO. Urychleně potřebujeme novou bezpečnostní strategii v Evropské unii. Bylo řečeno, že klimatické změny představují bezpečnostní hrozbu. Mluví se o energetické bezpečnosti, závažných problémech spojených s migrací obyvatel. Potřebujeme nově stanovit, které hrozby jsou dnes nejzávažnější a na co musíme soustředit svou energii a prostředky. Nemůžeme si dovolit dál budovat systémy, které patří studené válce a minulosti.

www.ceskamedia.cz

**TISKOVÉ PROHLÁŠENÍ PŘEDSEDY ÚV KSČM VOJTĚCHA FILIPA
K OZNÁMENÉMU UKONČENÍ JEDNÁNÍ
O BILATERÁLNÍ SMLOUVĚ USA - ČR O UMÍSTĚNÍ RADARU
(3.4.2008)**

Ministři zahraničních věcí ČR a USA na summitu NATO v Bukurešti oznámili dokončení jednání o textu česko-americké dohody o umístění amerického radaru v ČR. Považuji to za velmi špatnou zprávu pro občany České republiky.

Proto vyzývám vládu ČR, aby bezprostředně po ukončení summitu NATO znění této smlouvy zveřejnila. O tak závažném kroku dotýkajícím se bezpečnosti naší země mají občané právo být v plné míře informováni.

V souladu s názorem většiny občanů ČR opakovaně vyslovuji nesouhlas s umístěním radaru na našem území. Trvám spolu s většinou občanů naší země na referendu a prohlašuji, že avízované začlenění radaru do systému NATO může skončit jako formální záležitost, která přehlídí zájmy ČR a Evropy. Ve skutečnosti tento radar bude i nadále součástí systému americké protiraketové obrany.

www.kscm.cz

**TISKOVÁ KONFERENCE KSČM -
POSTOJ KSČM K ZAHRANIČNÍM MISÍM; SUMMIT NATO V BUKUREŠTI;
PROTESTNÍ POCHOD PROTI RADARU
(11.4.2008)**

Hostem tiskové konference KSČM 11. dubna 2008 byl místopředseda Výboru pro obranu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, odborný mluvčí KSČM pro obranu a místopředseda Poslaneckého klubu KSČM dr. Alexander Černý. Hovořil o stanovisku KSČM k zahraničním misím, dále k výsledkům summitu NATO v Bukurešti (stanovisko 53. schůze VV ÚV KSČM) a také k pochodu proti radaru na kótu 718.

Alexander Černý:

Dovolte, abych stručně komentoval to, co máte písemně - stanovisko Výkonného výboru ÚV KSČM k summitu NATO v Bukurešti - a potom pár poznámek k materiálu, který je obsáhlejší a dnes ho projednal VV ÚV KSČM (Stanovisko k zahraničním misím AČR).

Nejprve k závěrům summitu NATO: Víte, že se bukurešťský summit připravoval dlouho dopředu, provázela ho značná očekávání. Dospěli jsme k závěru po vyhodnocení výsledků summitu, že očekávání byla naplněna jen velmi částečně. V rozhodujících oblastech jsme dnes konfrontováni spíše se záměrem než s tím, jak skutečně summit dopadl. Rozšíření Severoatlantické aliance bylo omezeno proti tomu, jaké plány měl americký prezident Bush, podpora aliančních spojenců v zahraničních misích také nebyla dořešena způsobem, jaký si Američané představovali. A otázka radaru nebo umístění americké vojenské základny na území ČR, lépe řečeno legitimizace toho kroku tím, že bude vyjádřena jakási podpora Severoatlantické aliance pro tyto záměry, byla podle našeho názoru velmi jalová.

Dovolte mi položit v této souvislosti několik řečnických otázek. Museli jsme konstatovat, že proklamace o tom, že protiraketová obrana bude zakomponována do systému aliančního – do protiraketové obrany aliance, to považujeme opravdu za velmi povrchní. V tuto chvíli neexistuje jeden jediný důkaz, jedna jediná relevantní informace, která by směřovala na podporu této proklamace. Ptát se na to, jak bude zakomponována, v podstatě nelze, protože jsme byli informováni, že nějaké dokumenty byly v nějakém režimu – pravděpodobně tajném – na jednání v Bukurešti. Co ale víme, tak víme, že zatím se vždy Severoatlantická aliance v Evropě zabývala pouze protiraketovou obranou, která se specificky váže na bojiště. Týká se úplně jiných, diametrálně odlišných prostředků než protiraketová obrana Spojených států amerických.

Je to úplně jiná kategorie, je to úplně něco jiného a spojovat tyto dvě věci dohromady je už na první pohled nesmysl. V případě, že by měla protiraketová obrana, jejíž americká základna má být na našem území, být zakomponována do evropských struktur, nutně by vyvstávaly otázky typu – kdo tomu bude velet. V tuto chvíli víme velmi dobře, že jakékoliv alianční operaci, která je trošičku významnější, vždycky velí Američan. Ještě se nestalo, aby Američané tuto iniciativu pustili z rukou. Je to dáno nejen politickým přáním, ale dnes i vojensko-technicky. Prostě to není možné. Technologická převaha Američanů, jejich rozhodující vliv na všechno, na vojensko-

technické procesy, jsou tak významné, že už z tohoto titulu je nezbytně nutné, aby operacím, pokud nemají skončit krachem, velel Američan.

Druhá věc – protiraketová obrana Spojených států amerických je systém, který sice není funkční, nicméně je budován tak, že bude ovládán z jednoho konkrétního místa ve Spojených státech. Při všech návštěvách generála Oberinga i jiných expertů jsme vždycky dostali stejnou odpověď: Rozhodovací pravomoci budou zásadně v rukách Američanů, nebudou se o ně s nikým dělit. Rozhodnutí vždycky, i o tom, jestli prostředek bude nějakým způsobem v případě nutnosti použit, se to stane na americké půdě a udělá to Američan. Nevím, o jaké koordinaci, o jakém začlenění do systému evropské obranné iniciativy, by mohla být v této souvislosti řeč. Nejde to ani z časových ani z technických důvodů.

Tato gumová proklamace, která je zdůrazňována především naší vládou (naší vládě vyhovuje), aby se stala základem pro několik váhavých poslanců, kteří by snad mohli napříč politickým spektrem uvažovat o tom, že byla splněna jakási pomyslná podmínka, že systém bude někdy v budoucnu zastřešován celou Severoatlantickou aliancí.

Další věc, která nás velmi znepokojuje, je fakt, že o zásadních věcech se pravděpodobně nejednalo v Bukurešti. Ačkoliv bukurešťský summit stál určitě obrovské finanční prostředky – to je vždy spojeno s návštěvou tak významných politiků, tak rozhodující slovo o tom, jak to asi bude vypadat, se neodehrávalo v Bukurešti, ale na dvoustranném jednání mezi Spojenými státy a Ruskem. Jsme opravdu velmi znepokojeni tím, že u toho nebyli ani reprezentanti Severoatlantické aliance, ale pochopitelně ani České republiky, což nám vadí nejvíc. A zase jsme v situaci, kdy se jedná »o nás, ale bez nás«. Teď nemám na mysli jen to, co se mediálně prezentovalo – statut stálých pozorovatelů na případné americké základně.

Troufám si tvrdit, že to, co provází přípravu smlouvy, a to, co provází přípravu umístění základny na našem území, je spojeno s obrovským balíkem lží. Dovolím si trochu odbočit, ale souvisí to s tématem. Spojené státy vedly v tomto a minulém století tři velké války nebo vedou – první byla korejská, druhá vietnamská a třetí je teď irácká. Ty poslední dvě – jestli je něco spojuje naprosto jednoznačně, je to, že vznikly na základě lživých konstrukcí, které se vkládaly do úst zpravodajským službám, pak se to svádělo na nepřesné informace a to bylo prý základem toho, že vůbec ke konfliktům došlo a že postupně nabyly takového rozsahu, jaký mají.

Dovolím si připomenout, že už bylo zveřejněno, že kolem prvních dvou let irácké války bylo napsáno: G. W. Bush a jeho nejbližší spolupracovníci se dopustili během dvou let 935x oficiálně lži. Ten průzkum provedlo Americké středisko pro veřejnou integritu, dokonce tvrdili, že to byla součást řízené kampaně. Více než polovina lží, o nichž hovořím, padá na bedra nejvýznamnějších politiků. Mnozí už nezastávají stejné pozice, ale byli i za tím, když jsme dostali od amerických spojenců první informace o »ohrožení evropské civilizace« potenciálními raketovými nosiči dalekého dosahu se zbraněmi hromadného ničení. Tehdy mysleli především jadernými zbraněmi z Iráku, o Koreji snad už není třeba mluvit.

Opět kolosální lež. A to, co provedly americké zpravodajské služby, když na konci loňského roku zveřejnily zprávu, ze které jednoznačně vyplývá, že se Írán už před

časem vzdal svého jaderného programu, tak to nebyla náhoda. To byl jen pokus nedovolit, aby opět bylo na adresu zpravodajských služeb hozeno to, že zavinily, že se rozpoutá další válečný konflikt.

Další poznámka: Se znepokojením sledujeme, co se poslední dobou děje kolem připravovaného jednání bilaterální smlouvy. To, že by měla být podepsána 5. května, považujeme za vrchol arogance. To je něco, co nemohl naplánovat nikdo jiný, než pan Schwarzenberg. Je to člověk, který má asi úctu ke všemu, jen ne k dějinám a už vůbec ne k dějinám vlastního národa. Čert ví, co je pro něj vůbec vlastní národ. Ale to, že by to mělo být podepsáno právě 5. května, to nás přímo děsí. To je symbolicky něco tak nemožného, že ještě stále doufáme, že když už ne naši političtí představitelé, tak třeba Američané budou mít tolik důvtipu a alespoň o chvíli to odloží.

Pak ale nastane nějaký ratifikační proces. Půjde se se smlouvou do parlamentu, do sněmovny a my každým dnem vidíme další a další pokusy a projevy zoufalství ze strany Spojených států a zřejmě i naší vlády, která se bojí, že by to snad nemuselo v parlamentu projít. A nervozita se promítá do lecčeho.

Jedním z dokladů té nervozity je třeba iniciativa pana Zahradila, europoslance ODS, který, nepředpokládám, že je to jen jeho osobní názor, ale pravděpodobně po konzultaci se špičkami vlastní strany, přišel s jakýmsi »handlem« a dokonce jako by chtěl předjímat, že bude žádoucí, aby se proces schvalování této smlouvy v parlamentu propojil. To nejde absolutně, musí to být samostatné tisky, které půjdou do sněmovny, ale aby se alespoň politicky a významově propojil s podepsáním Lisabonské smlouvy. To je něco nehorázného, to je další kupčení, to je podobný obchod, jako se v období prezidentské volby pokusili ODS a lidovci. To jsou manýry, které nám připadají absurdní a pro politickou kulturu velmi nešťastné. Jestli jsme donedávna mohli sledovat podobné hrátky na Slovensku, kdy se projednání a schválení tiskového zákona podmiňovalo rovněž tím, že se vydíralo, jestli bude smlouva nebo ne, tak u nás se dostáváme do podobné pozice, jen nejde o tiskový zákon, ale o umístění americké základny v Brdech.

Abych pravdu řekl, nerozumím příliš ani požadavkům sociálních demokratů spojit např. projednávání smlouvy o vojenské základně USA s otázkou důvěry vládě. Věcně je to správně, ale technicky to může být další past a my předpokládáme, že sociální demokraté ještě důkladně promyslí a zváží, zda by náhodou tímto krokem nepomohli vládní koalici k tomu, aby, koneckonců, získala tu zřejmě nejmenší možnou většinu pro podporu této smlouvy. Bylo by to velmi nešťastné, a kdyby na tom měli mít podíl sociální demokraté, věřím, že ani jim by se to nelíbilo. Tu a tam ale dělají neuvážené kroky a troufám si předjímat, že tento k nim pravděpodobně patří. Takže vřele doporučujeme sociálním demokratům, aby ještě zvážili, jestli budou na něčem podobném trvat.

Nyní k misím: ČR se už několik let podílí na zahraničních misích, neustále jsme ujišťováni, že je to na základě našich spojeneckých závazků a neustále jsme ujišťováni, že podíl našich lidí v zahraničních misích je velmi významný a že nás reprezentují dobře. Chci zdůraznit, že nepochybuji o tom, že lidé, kteří jsou vysíláni do misí, jsou skuteční profesionálové, že tam odvádějí perfektní práci, že jsou to velmi vyspělí vojáci, důstojníci, kteří vědí, proč tam jdou. A teď jsme u toho ale...

Rozsah těch misí nepřetržitě narůstá. Prakticky při každém projednávání záměru vyslat naše lidi do zahraničních misí jsou nám předkládána vyšší čísla lidí, kteří jsou nasazeni, ale pochopitelně to souvisí i s finančními prostředky, takže i ty částky se zvyšují. Nás znepokojuje ještě jedna věc, kromě absolutního nárůstu. Stále častěji se mise orientují na vyloženě bojové mise, na mise, které v tom lepším případě mají charakter policejní. Ale naprosto opouštíme to, co provázelo mise před několika lety – humanitární charakter, který jsme byli ochotní tolerovat a akceptovat a o němž si myslíme, že můžeme podpořit i nadále. Velmi nás znepokojuje i ten fakt, který zdůrazňujeme vždycky, když se mise projednávají ve sněmovně: jednou ze základních a neopomenutelných podmínek je, že musí být s takovou misí souhlas Rady bezpečnosti OSN.

V poslední době musíme konstatovat, že tu a tam se některé mise konají bez Rady bezpečnosti, když tak se zajišťuje dodatečně. Máme stále větší obavy z toho, že Spojené státy i s využitím Severoatlantické aliance se pasují na jakéhosi arbitra, který bude rozhodovat o tom, jestli ta či ona mise tuto podporu nejrepresentativnější mezinárodní instituce získá nebo nezíská. To je podle nás velice nebezpečné a budeme opět trvat na tom, aby role OSN byla naprosto dominantní a určující a budeme upozorňovat na to, že poslední dobou je to jinak.

ČR má ve své doktríně (lépe řečeno: ministerstvo obrany ve svých dokumentech naprosto jasně říká), že se hodláme ubírat cestou dalšího posilování naší účasti v zahraničních misích. Už nejsme omezeni ani prostorově, s výjimkou pólů. V arktické oblasti snad naši vojáci operovat nebudou, ale jinak prakticky snad na všech světadílech. V tuto chvíli vidíme naprosto jednoznačně, jak roste naše účast na Balkáně, ale hlavně nás znepokojuje posilování naší účasti v Afghánistánu. Opět používáme stejnou metodu jako Američané, když schvalují vojenský rozpočet, tak v rámci tohoto rozpočtu nemají obvykle zakomponovány finanční náklady na vojenské operace a dělají to dodatečně. Mám pocit, že česká vláda se ubírá stejným způsobem. Předloží do PS návrh na vyslání vojáků do zahraničí v misích v kalendářním roce a pak v průběhu roku mise zásadním způsobem zvyšuje. Viz nyní úvaha o tom, že budeme do Afghánistánu posílat další kontingent a to bude vyloženě bojová záležitost, protože specialisté z Prostějova nejsou předurčeni na žádné humanitární nebo mírové operace, ale je to záležitost hloubkového průzkumu, ničení nepřátelských center apod. Takže na výsost bojová záležitost a bude to znamenat další dramatické posílení naší zahraniční účasti a další finanční náklady. Pravděpodobně se asi dozvíme, že finanční náklady zvládne ministerstvo obrany samo, protože se vždycky najde dost prostředků v jeho rozpočtu, které lze na tyto záležitosti uvolnit. Podotýkám, že se pohybuje v řádu miliard, že se nebudeme o stovkách milionů. Zahraniční mise České armády ročně stojí už minimálně 2 miliardy korun a ta suma se neustále zvětšuje!

Úplně na závěr mi dovoluňte vyjádřit znepokojení. KSČM se legitimně pokouší upozorňovat veřejnost – nejen naši, ale i v zahraničí – na to, že nejsme spokojeni s tím, jak se česká vláda chová k českému obyvatelstvu, kdy ignoruje názor 75 % spoluobčanů. My chceme nyní pořádat akce, které mají připomenout a upozornit veřejnost, že něco není v pořádku, že s něčím nesouhlasíme. Ministerstvo obrany se snaží docela směšným způsobem nám bránit. Např. nyní v pochodu, který organizuje Středočeská krajská rada KSČM – pochod na kótu 718 v Brdech. Považuji to za něco

nenormálního – kdybychom mohli něco narušit, pochopil bych z vojensko-technického hlediska, že by to nebylo možné, ale v tuto chvíli tam není nic a nejedná se o zásah do strategických či technických záměrů armády.

Poslední věta na závěr: Víte, že jsme předložili další návrh na uskutečnění referenda o základně Spojených států na našem území. Opakuji, že KSČM nemá sebemenší důvod měnit něco na své dosavadní pozici. Vyzýváme vládu ČR, aby před schůzkou ministrů zahraničních věcí zastavila jednání a do doby, než projde návrh zákona o referendu parlamentem a bude přijat, aby k ničemu takovému nepřistoupila, aby se smlouva nepodepsala! Stále se domníváme a trváme na tom, že jediný legitimní požadavek je, aby o radarové vojenské základně na našem území rozhodli občané v referendu.

Novinář: Řekl jste, že bilaterální smlouva o radaru by měla být podepsána 5. května. Jaké počítáte akce např. od Svazu bojovníků za svobodu nebo dalších organizací, které dodnes reflektují druhou světovou válku jako období, které prožili oni sami nebo jejich nejbližší?

A. Černý: Nechci hovořit za tyto organizace, je to jejich svobodné právo, domnívám se ale, že každého normálního Čecha se něco podobného musí dotknout. V době, kdy se budou konat pietní akty po celém území ČR, kdy budeme vzpomínat ne velmi tragické události spojené s tímto dnem, uvažovat o tom, že budeme legitimizovat další kolo horečného zbrojení tím, že nastartujeme nějaký proces, připadá mi velmi nešťastné a ta symbolika je obludná. Znovu opakuji, že pokud to vzešlo – a musel se na tom podílet náš ministr zahraničních věcí, protože to jinak nebylo možné, je to projev naprosté arogance vůči českému národu a především vůči těm, kteří to zažili a mají na to osobní vzpomínky. Pevně věřím, že to nakonec tak nebude, že to byla dezinformace, že si to Američané špatně vyložili. Pokud se to vůbec stane, že se to stane jindy.

Novinář: Jaké kroky můžete udělat, aby se podařilo zrealizovat váš plán, tzn. jít až přímo k té konkrétní kótě?

Druhá otázka – pan Paroubek včera pro Rádio Česko znovu oživil svůj plán nabídnout koalici pakt o neútočení po dobu našeho předsednictví v EU. Zajímá mě, za jakých podmínek byste s tím také souhlasili. Pan předseda Paroubek mluvil o tom, že soc. dem. by na to nepřistoupila sama, ale jedině, když by se připojila i KSČM. Jak se na tento plán díváte?

A. Černý: Nejprve ke kótě: Budeme do poslední chvíle vyjednávat a pevně věříme, že se na úrovni ministerstva nebo vojenského újezdu dohodneme a akci bude možno uskutečnit. Nejsme si vědomi, že by to mohlo vadit. Věříme, že k dohodě dojde.

Druhá otázka: Dovolím si připomenout jednu obdobnou záležitost - mezi první a druhou volbou prezidenta ČR přišla KSČM s jakýmsi návrhem, nabídkou, kterou jsme učinili ostatním stranám. Nemluvili jsme o »paktu neútočení«, ale o něčem, co by se volně dalo takto přirovnat. Tehdy akceptoval náš návrh pan předseda Paroubek a sociální demokraté v podstatě bez výhrad, pouze s tím, že si musíme sednout a zformulovat, co to bude obnášet – jednou větou se těžko dá vystihnout obsah.

Jsem si stoprocentně jist, že ani tato výzva pana Paroubka v opačném gardu nestačí na to, abychom se k tomu mohli vyjádřit, protože musíme znát obsah. Nedovedu si představit, že teď vyhlásíme nějaké příměří vůči vládě, nebudeme např. chtít, aby se

s námi zacházelo politicky kulturně, když budeme jednat třeba o radaru. Stejně tak si nedovedu představit, že bychom některé kroky stávající vládní koalice podporovali nebo jen mlčky s nimi souhlasili v rámci nějakého »paktu o neútočení«. To je holý nesmysl. Takže ve chvíli, kdy se tím budeme zabývat, musíme sednout k jednomu stolu, naprosto pregnantně formulovat, jak by to vypadalo, čeho by se to dotýkalo, ale o nějakém generálním pardonu české vládě jen proto, že budeme mít předsednictví v EU, nemůže být řeč. To bychom také mohli dopadnout tak, že ve chvíli, kdy skončí naše předsednictví, tak už nebudeme mít co dělat, už bychom mohli být zbyteční. Tempo, které nasadil pan Julínek a další ministři Topolánkovy vlády, nás velmi znepokojuje a nedovedeme si představit, že by výzva měla absolutní charakter. Je třeba si vyjasnit, v jakých rozměrech to bude.

www.kscm.cz

**TISKOVÁ ZPRÁVA ČSSD
ČLENOVÉ ČSSD AMERICKÝ RADAR NECHTĚJÍ
(16.4.2008)**

Výsledky vnitrostranické ankety k otázce umístění americké radarové základny na území České republiky jasně ukázaly, že drtivá většina členů ČSSD je proti jejímu umístění v ČR. Ankety se zúčastnilo celkem 629 místních organizací strany, což je zhruba polovina všech MO ČSSD.

Výsledky vnitrostranické ankety:

Otázka 1: Souhlasíte s umístěním radarové základny USA na území ČR?

ANO – 1,6%

NE – 98,4%

Otázka 2: Souhlasíte s tím, že o umístění radarové základny USA na území ČR by měli primárně rozhodnout občané ČR v referendu a že výsledek tohoto referenda by měl být pro vládu ČR a Parlament ČR závazný?

ANO – 96,9%

NE – 3,1%

Otázka 3: Myslíte si, že pokud bude o umístění radarové základny USA na území ČR rozhodovat Parlament ČR, měli by v této otázce poslanci a senátoři zvolení za ČSSD hlasovat jednotně v souladu s většinovým stanoviskem ČSSD?

ANO – 96,8%

NE – 3,2%

Jiří Paroubek
předseda ČSSD

www.cssd.cz

**TISKOVÁ ZPRÁVA ČSSD
RAKETY NA NAŠEM ÚZEMÍ NEPŘICHÁZEJÍ V ÚVAHU!
(23.4.2008)**

Minulý týden uvedl polský deník Gazeta Wyborcza informaci, že Američané nabídli České republice možnost umístit na našem území kromě radaru také rakety. Původní plán počítá s jejich umístěním v Polsku.

Podle Hospodářských novin stála za zprávou v polském tisku informace, podle které Američané na nedávném summitu NATO sondovali téma raket u ministryně obrany Vlasty Parkanové. Údajně mělo jít o formu nátlaku na Poláky, aby pocítili, že mohou vypadnout ze hry, a zmírnili tak své požadavky. Ministryně Parkanová vše popřela a zřejmě mohlo jít o účelovou informaci, kterou vypustili sami Poláci.

Ať už je to či není pravda, rakety na českém území nepřicházejí v úvahu a česká vláda by tento fakt měla dostatečně zdůraznit. Svým občanům je to dlužná, jejich hlas obešla už ve chvíli, kdy nepřipustila možnost referenda k umístění radaru. Proto bych čekal důraznou reakci a odmítnutí raket českou stranou, aby nevznikl prostor pro spekulace a pochybnosti, že se zase něco děje za našimi zády. Bylo by to určitě na místě poté, co jsme se z úst lidí, kteří odpovídají za vyjednávání s USA dozvěděli, že i když rakety v Polsku nebudou, u nás radar stejně postavíme, ač před časem tvrdili pravý opak.

Petr Hulinský
stínový ministr obrany

www.cssd.cz

**TISKOVÁ KONFERENCE KSČM -
POSTOJ KSČM K ČESKÉMU PŘEDSEDNICTVÍ RADY EU
(28.4.2008)**

Hostem tiskové konference KSČM 28. dubna 2008 byl poslanec Evropského parlamentu, 1. místopředseda Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku EP PhDr. Miloslav Ransdorf, CSc., který hovořil o prioritách českého předsednictví Rady EU a o postojích KSČM k nim.

(Z technických důvodů není k dispozici doslovný přepis, jen výtah z TK).

Energetika a především jaderné elektrárny jako hlavní zdroj energie musí být jednou z hlavních priorit českého předsednictví Rady EU. Bez energetického zázemí nelze totiž zajistit rozvoj průmyslové síly České republiky ani odpovídající růst materiálního standardu našich občanů. Na tiskové konferenci to v pondělí 28. dubna 2008 uvedl první místopředseda výboru pro průmysl, výzkum a energetiku Evropského parlamentu Miloslav Ransdorf (KSČM).

"Představa, že vystačíme s tím, co nám diktuje šest zelených v českém parlamentu, je nesmysl," dodal. Potřebu řešit energetickou situaci doložil na současné situaci, kdy některé země Evropské unie už nejsou schopny pokrýt spotřebu elektřiny z vlastních zdrojů a další tuto schopnost v brzké době ztratí. Již nyní je čistým dovozcem elektrické energie např. Německo, Rakousko je dovozcem ve špičkách, Polsko bude muset energii dovážet po uzavření tepelných elektráren a na dovozce se změní také Slovensko po uzavření jaderné elektrárny v Jaslovských Bohunicích.

"V celém střeoevropském regionu zůstává jenom jedna malá země (ČR), která pokrývá své energetické potřeby a je schopna vyvážet," dodal Ransdorf. Tento stav ovšem, jak dodal, zůstane jen do roku 2015, poté by měl být zvrácen. Proto je podle europoslance třeba už nyní přemýšlet o tvorbě nových kapacit. Řešením podle něj ovšem není energie z větrných elektráren ani z biomasy. Ransdorf argumentuje mimo jiné tím, že na to, aby se nahradil jediný blok jaderné elektrárny v Temelíně, by bylo potřeba 11 000 větrných elektráren o výkonu dvou megawattů. "Dovedete si představit, jaký by to mělo dopad na vzhled české krajiny? Tato představa je z řádu spíš hororu," dodal.

Také řešení formou biomasy a zavádění biopaliv ve větším měřítku je podle europoslance problematické. Poukázal přitom na skutečnost, že na světě jezdí 700 milionů automobilů.

"Kdyby se všechno řešilo pomocí biopaliv, bylo by na každý jeden automobil zapotřebí dva hektary zemědělské půdy," dodal. K zajištění biopaliva pro ně by bylo potřeba 1,4 miliardy hektarů zemědělské půdy. To pokládá za nesmysl nejen vzhledem k obrovskému růstu cen potravin, navíc to podle něj přináší také ekologické problémy. Při biopalivech se totiž dostává do ovzduší oxid dusný, který má na ozonovou vrstvu a na životní prostředí horší dopad, než má oxid uhličitý. Obnovitelné zdroje ovšem Ransdorf nepodceňuje, ale považuje je jen za doplňkové.

Vzhledem k tomu, že ČR má zásoby uhlí zhruba na 70 let, má omezené možnosti vodních elektráren a nemá k dispozici v dostatečném měřítku ropu ani plyn, považuje za klíčové otevřít v evropském prostoru segment pro jadernou energetiku. Je proto prý důležité hledat spojení i mezi dalšími evropskými státy, a to i vzhledem k tomu, že k jádru obrací svou pozornost stále více zemí.

Ransdorf vidí budoucnost také v nanotechnologiích a v jejich využití v energetice. Financování velkých projektů však brání zemědělská politika EU, která spolývá 41 procent unijního rozpočtu. Jednou z českých priorit by proto podle něj nepochybně měla být změna společné zemědělské politiky, o níž se říká, že je to francouzské šílenství financované zbytkem Unie.

"Kráva na jihu Francie má na základě této dotační politiky dvakrát víc finančních prostředků na den, než má obyvatel severní Afriky," dodal s mírnou nadsázkou.

Výbor Evropského parlamentu, jehož je Ransdorf členem, nyní projednává i tzv. klimatický balíček. Ten má sice velkou popularitu, ale vzhledem k navrhovaným opatřením Ransdorf soudí, že EU své možnosti velmi přeceňuje. Cílem balíčku je dosáhnout celosvětové snížení emisí oxidu uhličitého o 20 procent, přičemž to Unie může ovlivnit pouze ze čtyř procent. Přitom, jak Ransdorf dodal, existuje v ČR už řadu let patent, který by snížil tyto emise až o 70 procent. "Bylo by to daleko levnější opatření než navrhovaná kombinace přechodu na biopaliva a výměna rafinerií z tzv. jednoduchých na komplexní, což by si vyžádalo obrovské investice," dodal. Zavedení českého patentu by přitom podle něj byla velmi jednoduchá záležitost, která však naráží na spoustu byrokratických potíží. "Snažím se v rámci evropské komise cestu českému patentu prorazit, ale není to tak jednoduché. Pokud jde o připravenost politiků prosazovat nějaké rozumné a progresivní změny, je to v EU častokrát podobné jako v ČR," dodal.

Pokud jde o české předsednictví EU, čeká nás podle Ransdorfa hodně "nechtěného humoru". O inspiraci se prý postará sám premiér Mirek Topolánek (ODS). Dokument České priority pro evropské předsednictví, který ČR předložila evropským poslancům, je podle Ransdorfa velmi vágní materiál. Obsahuje hodně povídání z oblasti zahraniční politiky, ale naprosto postrádá vlastní profil politického a ekonomického snažení. "ČR nemá jednotlivé oblasti vyjasněné," soudí europoslanec a dokládá to na příkladu kohezní politiky, která patří mezi jedny z klíčových oblastí pro diskuse nejbližších let a u níž nemá ČR svou politiku zformulovanou. "Očekával jsem, že naše země bude mít na tyto klíčové otázky vlastní názor," dodal.

I když od komunistických europoslanců nemůže podle něj nikdo očekávat hradní mír, ani to, že by loajálně plnili přání Topolánkova kabinetu, je v jejich zájmu, aby ČR vyšla z českého předsednictví s co nejmenší ostudou. "Že ostuda bude, o tom jsme přesvědčeni, protože jinak to s premiérem Topolánkem ani nemůže být. Budeme se ale snažit, aby ta ostuda byla co nejmenší," dodal Ransdorf.

**TISKOVÁ ZPRÁVA ČSSD
VÍME O RADARU VŠE?
(29.4.2008)**

Nad podpisem českoamerické dohody o protiraketovém radaru visí otazník. Z posledních informací tisku vyplynulo, že americká ministryně zahraničí Condoleezza Riceová v nejbližších dnech nepočítá s návštěvou Prahy, kde měla společně s ministrem zahraničí Karlem Schwarzenbergem smlouvu potvrdit. Původně byl termín určen na 5. května. Při návštěvě Míšova jej starostům několika podbrdských obcí potvrdil předčasem i velvyslanec USA Richard Graber.

Je zvláštní, že ministryně Riceová jen tak z ničeho nic pominula tak zásadní schůzku, v podstatě bez jakéhokoli vysvětlení. Toto jednání potvrzuje, jakou skutečnou váhu přikládá podpisu smlouvy americká strana. Myslím si, že si naši občané rozhodně zaslouží více úcty a hlavně vysvětlení, a to nejen od USA, ale zejména od naší vlády, co vše se děje za jejich zády. Jednání ministryně Riceové tak podtrhuje předchozí spekulace.

Petr Hulinský
stínový ministr obrany

www.cssd.cz

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY POSLANECKÁ SNĚMOVNA	9
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY SENÁT	19
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	31
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	91
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	113

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK

ISSN 1210-5600

Zahraniční politika České republiky – Dokumenty.
Vydává odbor zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor PhDr. Vladimír Chaloupka